

«Өрлеу» БАҰО» АҚ филиалы Қарағанды облысы бойынша педагогикалық қызметкерлердің біліктілігін арттыру институты
Филиал АО «НЦПК «Өрлеу» Институт повышения квалификации педагогических работников по Карагандинской области

Тіімді сабақ Өрлеу Эффективный урок

әдістемелік журнал
методический журнал

қыркүйек-қазан

№5(26)

сентябрь-октябрь

2019

Облыстық әдістемелік,
педагогикалық журнал

Екі айда бір рет шығады

Областной методический,
педагогический журнал

Выходит
один раз в два месяца

№5(26) 2019
қыркүйек-қазан
сентябрь-октябрь

ӨРЛЕУ. Тиімді сабақ

Эффективный урок

Есепке қою туралы №15457-Ж куәлік 01. 07. 2015ж. берілген
Байланыс, ақпараттандыру және ақпарат комитеті

Свидетельство о регистрации №15457-Ж от 01. 07. 2015г.
Комитет связи, информатизации и информации

МАЗМҰНЫ–СОДЕРЖАНИЕ

ABDRAKHMANOVA A. Short term plan.....	3
AGEDIL A.E. Short term plan	8
АРИНОВА Б.А Сабақ жоспары	11
БЕКСЕИТОВА Э.О. Жаңартылған білім – болашақтың кепілі...	22
VOLF N.V. Short – term plan	25
VOROBIOVA R. Short – term plan	29
ИСИНА Н.Ж. «Өзін-өзі тану» сабағының жоспары.....	33
КАСЫМБЕКОВА Ж.Ж. «Өзін-өзі тану» сабағының жоспары.....	36
КИМ О.А. Неделя психологии «планета детства»	40
КУСАИНОВА Н.Ж., КАРЖАСБЕКОВА М.К. Краткосрочный план урока русского языка и литературы.....	43
КУШЕКОВА А.Ж. КАСЫМБЕКОВА Ж.Ж. Жалпыадамзаттық құндылықтармен интеграцияланған информатика сабағының жоспары.....	46
МУХАРЯМОВА Е.Г. Использование интерактивных форм и методов на уроках музыки, как средство активности учащихся.....	51
ОСПАНОВА К.Д., СЫЗДЫКОВА Э.К. Қысқа мерзімді сабақ жоспары.....	54
ОСПАНОВА К.Д. Қысқа мерзімді сабақ жоспары.....	58
СЕЙФУЛЛИНА И.Б. Өзін-өзі тану сабағының жоспары.....	60
СМАГУЛОВА Ж.К. Қысқа мерзімді сабақ жоспары.....	63
ТОЙЫМБЕКОВА Ж.Б., КАКИМОВА С.Ш. Қазақ әдебиеті пәнінен қысқа мерзімді сабақ жоспары.....	68
ТОЙЫМБЕКОВА Ж.Б., КУЗЕНБАЕВА Г.К. Қазақ әдебиеті пәнінен қысқа мерзімді сабақ жоспары.....	74
ТОЙЫМБЕКОВА Ж.Б., СМАГУЛ А.Ж. Қазақ әдебиеті пәнінен қысқа мерзімді сабақ жоспары.....	79
ТУСУПОВА Е.М. Краткосрочный план по геометрии.....	85
ШАХМЕТОВА Б.М. План урока сампознания.....	91

**Бас редактор –
Главный редактор**
С.Д. МУКАНОВА, доктор
педагогических наук

**Бас редактордың орынбасары –
Заместитель главного редактора**
М.А. ЖЕТПИСБАЕВА, канд. фил.
наук

**Редакция алқасы –
Редакционная коллегия**

С.Б.Мукушева
Г.К.Ибрагимова
М.П.Кушнир
А.Н.Сакаева
Н.А.Филинова
Р.Т.Жеткенбаева
С.Т.Тлеубай

**Редакцияның мекенжайы –
Адрес редакции:**
Қарағанды қаласы,
Жәнібеков көшесі, 42 үй.

**Басуға қол қойылған күні –
Подписано в печать:**
25. 10. 2019
Форматы 84x108
Баспа табағы: 4.0
Таралымы: 100

Меншік иесі – Собственник:
«Өрлеу» БАҰО» АҚФ
Қарағанды облысы бойынша ПҚ
БАИ

С. МУКАНОВА,

«Өрлеу» біліктілікті арттыру ұлттық орталығы» АҚ филиалы Қарағанды облысы бойынша педагогикалық қызметкерлердің біліктілігін арттыру институтының директоры, педагогика ғылымдарының докторы

Құрметті әріптестер!

«Өрлеу. Тиімді сабақ – Өрлеу. Эффективный урок» журналының 2019 жылғы бесінші шығарылымын ұсынамыз.

Біздің журналдың мақсаты – педагогикалық тәжірибені таныстыруға арналған алаң құру және сабақты жоспарлау кезінде тиімді болатын әдістер мен тәсілдерді іздеу. Мұғалімнің нәтижелі тәжірибесі кәсіби дамуының ресурсы болып табылады. Сондықтан редакторлар журнал беттерін осындай басылымдармен толтырып, орта білім мазмұнын жаңартудың өзекті мәселелеріне жауапты бірге табуды көздейді.

Білім беру мазмұнын жаңарту жағдайында оқушылармен бірлесіп жаңалықты ашу мен меңгеру процесінде бірлескен іс-әрекет бірінші кезекте жүргізіледі. Сондықтан бастауыш сынып оқушыларын дамытудың белсенді әдістерін пайдалану туралы авторларымыздың тәжірибесі қызықты.

Авторлар мектеп жасына дейінгі балалармен ағылшын тілі сабақтарында сыни ойлау технологиясын қолдану тәжірибесімен бөліседі. Егер МДҰ педагогтері мен бастауыш сынып мұғалімдері балаларда бірдей дағдылар мен жеке қасиеттерді ортақ тәсілдердермен қалыптастырса онда олар сабақтастықты қамтамасыз етеді.

Туындаған мәселелердің практикалық орындалуы мұғалімдердің қысқа мерзімді жоспарларында ұсынылған. Бұл шығарылым оқырманның әдістемелік қоржынын толтыратынына және жаңа идеялар беретініне сенімдіміз.

Құрметпен, бас редактор Саулеш Муканова

Уважаемые коллеги!

Вашему вниманию предлагается пятый номер журнала «Өрлеу. Тиімді сабақ – Өрлеу. Эффективный урок» 2019 года.

Цель нашего журнала – создать площадку для презентации педагогического опыта и поиска эффективных методов и приемов при планировании урока. Продуктивный опыт становится ресурсом профессионального развития педагога. Поэтому редакция старается наполнить страницы журнала такими публикациями и найти вместе ответы на острые вопросы обновления содержания среднего образования.

В условиях обновления на первое место выходит совместная деятельность обучающихся и их взаимодействие в активном процессе открытия, приобретения и конструирования знания. В связи с этим интересен опыт наших авторов по использованию активных методов обучения для развития учащихся начальной школы.

Авторы делятся опытом применения технологии критического мышления на занятиях по английскому языку с дошкольниками. Если педагоги ДОО и учителя начальной школы формируют у детей одни и те же навыки и качества личности одними и теми же способами, то тем самым они обеспечивают преемственность.

Практическая реализация освещенных проблем представлена в краткосрочных планах уроков учителей. Мы надеемся, что они пополнят методическую копилку читателей и подарят новые идеи.

С уважением, главный редактор Саулеш Муканова

ALENA ABDRAKHMANOVA

School: №97 english teacher

Karaganda

SHORT TERM PLAN

Learning objectives(s) that this lesson is contributing to	4.2.1.1 make basic statements which provide information on an increasing range of general and some curricular topics; 4.4.5.1 link with some support sentences using basic coordinating connectors; 4.5.16.1 use conjunctions and, or, but, because to link words and phrases
Lesson objectives	All learners will be able to:
	- make basic 1-2 statements which provide information when speaking about weather with considerable support; - link with some support sentences using basic coordinating connectors with 70%accuracy - use with few errors conjunctions and, or, but, because to link words and phrases when speaking
	Most learners will be able to:
	- make basic 2-3 statements which provide information when speaking about weather with some support; - link with some support sentences using basic coordinating connectors with 85%accuracy - use without any errors conjunctions and, or, but, because to link words and phrases when speaking
Assessment criteria	Some learners will be able to:
	- make more than 3 basic statements which provide information when speaking about weather without any support; - explain their choice when using basic coordinating connectors to link with some support sentences with 90%accuracy - use without any errors conjunctions and, or, but, because to link words and phrases and give their own examples when speaking
	- make basic statements to provide information about weather when speaking in grammatically correct English; - link sentences correctly using basic coordinating connectors with some support - use appropriately conjunctions and, or, but, because to connect words and phrases
Value links	mutual support,
Cross curricular links	Nature Study
ICT skills	activity sheets, pictures, video, maps
Previous learning	Technology

Planned timings	Plan Planned activities	Resources
Beginning 5 minutes	Greeting. <i>Hello, children! How are you?</i> Warming - Up. Strategy “Sing a song” Song “The Sun Comes Up!” Guessing the theme of the lesson. Dividing into 4 groups. Strategy “Weather-associations” Task: - take the picture and find your group	https://www.youtube.com/watch?v=XcW9Ct000yY
Middle 7 minutes	Activity 1. Use of English Active method “Game” Active strategy “Puzzle”	

10 minutes

In South America the weather is

but people stay at home because it is too

In London it is sometimes and

In autumn the weather is and

or sometimes it is

In Nur-Sultan the weather is and or

Puzzle sentences

Differentiation by pace

Activity 2. Writing. Active strategy “Think-Write-Share”

Formative assessment task

Task. Use conjunctions to link words and phrases;

Learning objectives

4.4.5.1 link with some support sentences using basic coordinating connectors

Level of thinking: Application

13 minutes

Complete with and, but, or, because

In Karaganda the weather is sunny ____ it's cloudy.

In the East of Kazakhstan it's cold ____ it's windy and snowing.

In England today it's foggy ____ it isn't raining.

Is it hot ____ cold in the West of the USA?

Today the weather is sunny ____ it's cold

Is it windy ____ not windy in the North of Kazakhstan?

In the South of America it's hot ____ isn't rainy

The weather in Petropawl is cold ____ it's the North of Kazakhstan

Your example/s: _____

Descriptor

A learner:

- identifies correctly conjunctions to link the sentences;
- uses conjunctions to connect sentences.

Activity 3. Speaking. Weather forecast. Active strategy “Visitors”

Weather forecast create sentences about the weather on your part of the map using conjunctions *and, or, but, because*

Example: In the North of USA the weather is very sunny but it isn't hot. In New-York it's cloudy and windy because it's the East of USA. In the West of USA the weather is warm and rainy or windy and hot in summer.

Cities	Weather icons
Oral	
Atyrau	
Aktau	
Kostanay	
Petropavl	
Kokshetau	
Nur-Sultan	
Pavlodar	
Oskemen	
Aktau	
Baykonur	
Kyzylorda	
Shymkent	
Karaganda	
Taldykorgan	
Almaty	
Taraz	

Descriptor:

learner

- looks at the map of the USA
- makes sentences about the weather on the particular part of Kazakhstan according to the example suggested using conjunctions *and, or, but, because*;
- listens all speakers and completes the table about the weather in all cities of Kazakhstan;
- presents in a group the information about the weather according to the map

Cities	Weather icons
Oral	
Atyrau	
Aktau	
Kostanay	
Petropavl	
Kokshetau	
Nur-Sultan	
Pavlodar	
Oskemen	
Aktau	
Baykonur	
Kyzylorda	
Shymkent	
Karaganda	
Taldykorgan	
Almaty	
Taraz	

Differentiation by grouping

Peer assessment

End
5 minutes

Reflection Strategy "My mood"

L. takes the picture and compares his mood with the weather

Model: "My mood today is like a sunny day"

	My mood “My mood today is like a sunny day”	
Additional information		
Differentiation – how do you plan to give more support?	Assessment – how are you planning to check learners’ learning? • Self-assessment • Assessment by teacher • Peer assessment	Cross-curricular links ICT links PPT, video Values links
Differentiation by grouping Differentiation by pace More able learners will be challenged by extra and more complicated tasks		
Reflection	Summary evaluation What two things went really well (consider both teaching and learning)? What two things would have improved the lesson (consider both teaching and learning)? What have I learned from this lesson about the class or individual that will inform my next lesson? Give the homework	

AGEDIL A.E.

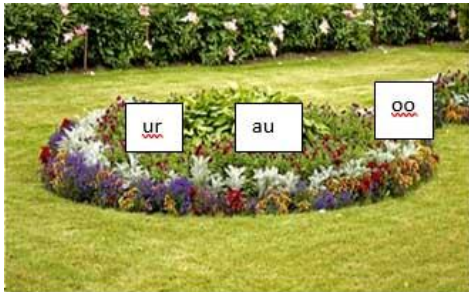
School: №34 english teacher

Karaganda

SHORT TERM PLAN

Learning objectives(s) that this lesson is contributing to	4.1.5.1identify initial, middle and final phonemes and blends 4.3.3.1recognize basic opinions in short, simple texts on an increasing range of general range of general and some curricular topics		
Lesson objectives	All learners will be able to: - recognize initial, middle and final phonemes and blends when listening with considerable support -identify with 70% accuracy basic opinions when reading short, simple texts Most learners will be able to: - recognize initial, middle and final phonemes and blends when listening with some support -identify and explain with 80% accuracy basic opinions when reading short, simple texts Some learners will be able to: - recognize and give their own examples of initial, middle and final phonemes and blends when listening without support -identify and analyze basic opinions in texts on general and some curricular topics without support		
Assessment criteria	Recognize phonemes and blends Identify basic opinions in texts on general and some curricular topics		
Value links	Mutual respect Tolerance		
Cross curricular links	Nature Study / Science		
ICT skills	whiteboard		
Plan			
Planned timings	Planned activities		Resources
Start 5 min	Greeting students Warm up : Guessing the theme of the lesson “Video clip “ strategy https://www.youtube.com/watch?v=mQrlgH97v94 Group division by “Mosaic” strategy Students are given parts of the picture, and they must find students who have other parts of the picture. Students build pictures of flying saucer and alien then divide into 2 groups. 1 st group –Flying saucer 2 nd group- planets		Parts of pictures

Middle 32 min	Task 1. Listen to the teacher and identify missing phonemes and blends. Find the missing phonemes in the flowerbed “Picking up flowers” strategy 1. an astron_t 2. the M__n 3. the Merc__y 4. the Ven_s 5. the _upiter Descriptor A learner: - listens to the teacher and identifies missing phonemes; - picks up missing letters from the flowerbed; - puts missing phonemes to the correct place Differentiation by support Task 2. Read the text. Active strategy “Read on” “Scanning”(Formative assessment) Learning objective: 4.3.3.1 recognize basic opinions in short, simple texts on an increasing range of general range of general and some curricular topics Assessment criteria: - identify appropriately character’s basic opinions when reading the text Level of thinking Analysis Task. Identify characters’ opinion. The first group will underline Brave’s opinion in yellow and the second one will underline Ginger’s opinion in green. Brave and Ginger Brave and Ginger are in a spaceship. They are looking for red aliens in space. Brave sees a planet. ‘Everything on this planet is grey. Look! The buildings and aliens are grey. I think red aliens aren’t here. Everything looks terrible.’ Ginger sees another planet. ‘Everything is blue here. The sky and aliens are yellow. I think there aren’t any red aliens here too. The planet looks amazing.’ Brave is in the spaceship. ‘Ginger, there are no red aliens in space. Let’s go home!’	
-----------------------------	---	--

End 3 min	Ginger sees a red flying saucer. And they followed him. It brought them to the red planet. It's red aliens planet. All of them are red. The sky is red and the sun is red. The grass and the flowers are red. I think aliens are happy here..” They were so happy: ‘Finally, we found them!’ Descriptor <i>A learner:</i> - reads the text and identifies Brave’ and Ginger’s opinions; - underlines Brave’s opinion in red and Ginger’s opinion in blue correctly Task B. Explain characters’ opinion Relax time by activity Stand up/sit down (teacher says the words, if the students heard the words about space they should stand up, if they aren’t they should sit) Task 3. Identify missing phonemes and blends. Find the words and cross them. “Word search strategy” Descriptor <i>A learner:</i> - identifies missing phonemes; - puts missing phonemes to the correct place ; - finds the words in the word search and crosses them Differentiation by grouping Reflection strategy ● <i>The lesson is clear for me</i> ● <i>I have got some questions</i> ● <i>I need some help</i> <i>I don’t understand anything</i>	
----------------------	---	--

Additional information		
Differentiation – how do you plan to give more support? How do you plan to challenge the more able learners?	Assessment – how are you planning to check learners’ learning?	Cross-curricular links Health and safety check ICT links Values links
• Differentiation by grouping • Differentiation by support More-able learners will be challenged by giving their	• Peer assessment • Self-assessment • Assessment by teacher • Well done • Good job	PPT, Video

own examples		
Summary evaluation What two things went really well (consider both teaching and learning)? 1: 2: What two things would have improved the lesson (consider both teaching and learning)? 1: 2: What have I learned from this lesson about the class or individuals that will inform my next		

АРИНОВА Б.А.

Сәтбаев қаласы «№3 ЖОББМ» КММ
математика мұғалімі

САБАҚ ЖОСПАРЫ

Сабақтың тақырыбы	Тригонометриялық функциялар және олардың қасиеттері
Осы сабақта қол жеткізілетін оқу мақсаттары	9.2.4.5 тригонометриялық функциялардың анықталу облысы мен мәндер жиынын табу
Сабақтың мақсаты	Барлығы: тригонометриялық функциялардың анықталу облысы мен мәндер жиынын білу; Басым бөлігі: тригонометриялық функциялардың анықталу облысы мен мәндер жиынына есептер шығара білу; Кейбірі: тригонометриялық функциялардың анықталу облысы мен мәндер жиынына тиісті болатын аралықты дәлелдеу.
Бағалау критерийі	Оқушы: - тригонометриялық функциялардың анықталу облысы мен мәндер жиынын анықтайды; - тригонометриялық функциялардың анықталу облысы мен мәндер жиынына есептер шығарады; - тригонометриялық функциялардың анықталу облысы мен мәндер жиынына тиісті болатын аралықты дәлелдейді.
Тілдік мақсаттар	Тілдік міндеттер: терминдерді қолдана отырып, тригонометриялық функциялардың анықталу облысын, мәндер жиынын дұрыс түсіндіреді Пәнге қатысты сөздік қор мен терминдер: бірлік шеңбер, анықталу облысы, мәндер жиыны, тригонометрия, $\sin$, $\cos$, tg , ctg , функция, оң бағыт, теріс бағыт, доға Диалогтер мен жазу үшін қолданылатын тіркестер: $\sin$, $\cos$, tg , ctg -тың анықталу облысы..., $\sin$, $\cos$, tg , ctg -тің мәндерінің жиыны..., бұрыш өлшемдерін түрлендіру...
Құндылықтарға баулу	Оқушыларды өзін-өзі бағалай отырып немесе басқаны бағалай отырып, өзара сыйластық, адамгершілік құндылықтарына баулу.

Пәнаралық іланьыс	Физика пәні: гормониялық тербелістер	
Алдыңғы білім	sin α , cos α , tg α , ctg α тригонометриялық функциялардың кез келген бұрышы, тригонометрияның негізгі тепе-теңдігі, тригонометриялық функциялардың кейбір бұрыштарының мәндері	
Сабақ барысы		
Сабақтың жоспарланған кезеңдері	Сабақтағы жоспарланған жаттығу түрлері	Ресурстар
Сабақтың басы 7 минут	Ұйымдастыру: Психологиялық ахуал. «Ыстық лебіз» Мейірімді жүрекпен, Ақпейілді тілекпен, Амандасып алайық, Бір жадырап қалайық! Топқа бөлу: стикер арқылы топқа біріктіру (синус, косинус, тангенс, котангенс) болып 4 топқа бөлінеді. 1тапсырма. «Еркін микрофон» әдісі арқылы өткен сабақты еске түсіруге байланысты оқушылардың ойларын жинақтау. 1. Қандай сан барлық сандарға қалдықсыз бөлінеді? 2. Шеңбердің нүктесін центрімен қосатын кесінді? 3. Кез келген бұрыштың синусы, косинусы, тангенсі, котангенсінің анықтамасын беріңдер? 4. Негізгі тригонометриялық тепе-теңдік формулалары қандай? 5. Қандай бұрыштарда синустың, косинустың, тангенстің, котангенстің мәндері нөлге тең болады? ҚБ: Оқушылар өзін-өзі бағалайды «Бас бармақ» әдісі Әр топқа құрастыратын сөздер тастау 1-топ: анықталу облысы 2-топ: тригонометрия 3-топ: функция 4-топ: мәндерінің жиыны Осы сөздер арқылы сабақтың тақырыбы мен мақсатын оқушылармен бірге анықтайды.	«Еркін микрофон» әдісі
Сабақтың ортасы 28 минут	Жаңа сабақ. Проблемалық сұрақ: тригонометриялық функциялардың анықталу облысы, мәндерінің жиынын қалай анықтаймыз? Осы сұрақ бойынша бейнеролик ұсынады $y(x) = \sin x, x \in \mathbb{R}$ $y(x) = \cos x, x \in \mathbb{R}$ Топтық жұмыс. 2 тапсырма: Сәйкестендіру. а) Берілген кестедегі тригонометриялық функцияны анықталу облысымен сәйкестендіру	Проблемалық сұрақ

Саралаудың «Қарқын» тәсілі

	Тригонометриялық функция	Анықталу облысы
A	$\sin x$	$x \neq \frac{\pi}{2} + k\pi, k \in \mathbb{Z}$
B	$\cos x$	$x \in (-\infty; +\infty)$
Г	$\operatorname{tg} x$	$x \in (-\infty; +\infty)$
Д	$\operatorname{ctg} x$	$x \neq k\pi, k \in \mathbb{Z}$

ә) Берілген кестедегі тригонометриялық функцияны мәндер жиынымен сәйкестендіру

	Тригонометриялық функция	Мәндерінің жиыны
E	$\sin x$	$y \in [-1; 1]$
Ж	$\cos x$	$y \in (-\infty; +\infty)$
З	$\operatorname{tg} x$	$y \in (-\infty; +\infty)$
K	$\operatorname{ctg} x$	$y \in [-1; 1]$

Бағалау критерийі	дескриптор
тригонометриялық функциялардың анықталу облысы мен мәндер жиынын анықтай біледі.	- $\sin x$ функциясының анықталу облысын біледі; - $\cos x$ функциясының анықталу облысын біледі; - $\operatorname{tg} x$ функциясының анықталу облысын біледі; - $\operatorname{ctg} x$ функциясының анықталу облысын біледі; - $\sin x$ функциясының мәндер жиынын біледі; - $\cos x$ функциясының мәндер жиынын біледі; - $\operatorname{tg} x$ функциясының мәндер жиынын біледі; - $\operatorname{ctg} x$ функциясының мәндер жиынын біледі;

ҚБ: Дескриптор арқылы мұғалім топты бағалайды.

Жеке жұмыс.

3 тапсырма. «Ой қозғау»

А деңгейі:

а) $y = 2\sin x$; ә) $y = 0,5\cos x$; б) $y = -3\cos x$;

функциясының анықталу облысын табыңдар.

Бағалау критерийі	дескриптор
- тригонометриялық	- Тригонометриялық

	функциялардың анықталу облысы мен мәндер жиынын анықтай біледі	функциялардың анықталу облысын біледі - берілген функцияның анықталу облысын анықтай алады	
ҚБ: Дескриптор арқылы бірін-бірі бағалайды. В деңгейі: функцияның мәндер жиынын анықтаңыз а) $y = \sin x + 1$; ә) $y = \cos x - 2$; б) $y = -\cos x + 2$			
	Бағалау критерийі тригонометриялық функциялардың анықталу облысы мен мәндер жиынына есептер шығарады	дескриптор -Тригонометриялық функциясының мәндер жиынын біледі -Берілген функциясының мәндер жиынын теңсіздіктерді шешу арқылы анықтайды	
ҚБ: Дескриптор арқылы мұғалім оқушыларды бағалайды С деңгейі: x-тің қандай мәндерінде $\sqrt{\sin x}$; өрнегінің мағынасы болатынын анықтаңдар			
	Бағалау критерийі тригонометриялық функциялардың анықталу облысы мен мәндер жиынына тиісті болатын аралықты дәлелдейді	Дескриптор -тригонометриялық функцияның анықталу облысын біледі - тригонометриялық функцияның мәндер жиынын біледі -квадрат түбір қасиетін біледі -квадрат түбір астындағы таңбаны анықтайды -дәлелдеу жұмысын жүргізеді	
ҚБ. Дескриптор арқылы мұғалім оқушыларды бағалайды Топтық жұмыс. 4 тапсырма. «Топпен талқыла». Саралаудың «Нәтиже» тәсілі. Функцияның анықталу облысы мен мәндер жиынын көрсетіңіздер а) $y = 3\sin x + 2$; ә) $y = 2\cos x - 5$; б) $y = 2\lg x$;			
	Бағалау критерийі тригонометриялық функциялардың анықталу облысы мен мәндер жиынына есептер шығарады	дескриптор Тригонометриялық функциялардың анықталу облысын біледі Берілген функциялардың	

		анықталу облысын анықтайды Тригонометриялық функциялардың мәндер жиынын біледі	
	ҚБ: оқушылар топтарды «Екі жұлдыз, бір тілек» арқылы анықтайды		
Сабақтың соңы 5 минут	Қорытынды: «Әріптестер» әдісі. Әр оқушыға не жауабы бар, не сұрағы бар қағаз беремін. Оқушылар сынып ішінде жүріп, сәйкес келетін сұрақ пен жауапты іздейді. Күрделілік деңгейін арттыру үшін, оқушылар үндемей орындауын талап етемін Рефлексия. «Жетістік баспалдағы»		Сабақтың соңы 5 минут
Саралау – Сіз қандай тәсілмен көбірек қолдау көрсетпексіз? Сіз басқаларға қарағанда қабілетті оқушыларға қандай тапсырмалар бересіз?		Бағалау – Сіз оқушылардың материалды игеру деңгейін қалай тексеруді жоспарлап отырсыз?	Саралау – Сіз қандай тәсілмен көбірек қолдау көрсетпексіз? Сіз басқаларға қарағанда қабілетті оқушыларға қандай тапсырмалар бересіз?
Сабақ барысында жақсы нәтижеге жету үшін, оқушылардың әртүрлі қабілетін деңгейін арттыру барысында саралаудың бірнеше тәсілдерін қолданам. 1. Топқа бөлуде саралаудың жіктеу тәсілі бойынша оқушыларды аралас гендірлік топқа бөлуді жоспарлап отырмын. Себебі әр топта жақын аймақта бір-біріне көмек болуын қадағалаймын 2. Тапсырмада саралаудың «Қарқын» тәсілі жаңа сабақты бекіту үшін топта жүргізіледі. Кейбір оқушылар басқаларға қарағанда жылдам жұмыс істейді, бұлар көп күш қажет ететін оқушыларға көмек көрсетеді 3-тапсырмаға саралаудың «Тапсырма» тәсілін қолданам. Бұл күрделілігіне қарай ілгерлеп отыратын тапсырмалар беру арқылы оқушыларды күрделілігіне қарай алға жылжыту		Оқу материалдарын игеру үшін оқушы бойында уәж қалыптастыру үшін мына қалыптастырушы бағалау түрлерін қолданамын 1. Бас бармақ 2. Дескрептор арқылы мұғалім топты бағалайды. 3. Дескрептор арқылы өзара бағалау 4. Екі жұлдыз, бір тілек. 5. Жетістік баспалдағы.	Сабақ барысында жақсы нәтижеге жету үшін, оқушылардың әртүрлі қабілетін деңгейін арттыру барысында саралаудың бірнеше тәсілдерін қолданам. 1. Топқа бөлуде саралаудың жіктеу тәсілі бойынша оқушыларды аралас гендірлік топқа бөлуді жоспарлап отырмын. Себебі әр топта жақын аймақта бір-біріне көмек болуын қадағалаймын 2. Тапсырмада саралаудың «Қарқын» тәсілі жаңа сабақты бекіту үшін топта жүргізіледі.

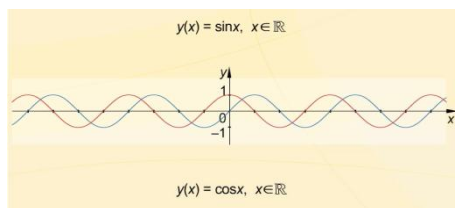
		Кейбір оқушылар басқаларға қарағанда жылдам жұмыс істейді, бұлар көп күш қажет ететін оқушыларға көмек көрсетеді 3-тапсырмаға саралаудың «Тапсырма» тәсілін қолданам. Бұл күрделілігіне қарай ілгерлеп отыратын тапсырмалар беру арқылы оқушыларды күрделілігіне қарай алға жылжыту
Сабақ бойынша рефлексия Сабақ мақсаттары немесе оқу мақсаттары шынайы, қолжетімді болды ма? Барлық оқушылар оқу мақсатына қол жеткізді ме? Егер оқушылар оқу мақсатына жетпеген болса, неліктен деп ойлайсыз? Сабақта саралау дұрыс жүргізілді ме? Сабақ кезеңдерінде уақытты тиімді пайдаландыңыз ба? Сабақ жоспарынан ауытқулар болды ма және неліктен?		Бұл тарауды сабақ туралы рефлексия жасау үшін пайдаланыңыз. Сол бағандағы өзіңіз маңызды деп санайтын сұрақтарға жауап беріңіз.
Сабақтың тақырыбы	Тригонометриялық функциялар және олардың қасиеттері	
Осы сабақта қол жеткізілетін оқу мақсаттары	9.2.4.5 тригонометриялық функциялардың анықталу облысы мен мәндер жиынын табу	
Сабақтың мақсаты	Барлығы: тригонометриялық функциялардың анықталу облысы мен мәндер жиынын білу; Басым бөлігі: тригонометриялық функциялардың анықталу облысы мен мәндер жиынына есептер шығара білу; Кейбірі: тригонометриялық функциялардың анықталу облысы мен мәндер жиынына тиісті болатын аралықты дәлелдеу.	
Бағалау критерийі	Оқушы: - тригонометриялық функциялардың анықталу облысы мен мәндер жиынын анықтайды; - тригонометриялық функциялардың анықталу облысы мен мәндер жиынына есептер шығарады; - тригонометриялық функциялардың анықталу облысы мен мәндер жиынына тиісті болатын аралықты дәлелдейді.	

Тілдік мақсаттар	Тілдік міндеттер: терминдерді қолдана отырып, тригонометриялық функциялардың анықталу облысын, мәндер жиынын дұрыс түсіндіреді Пәнге қатысты сөздік қор мен терминдер: бірлік шеңбер, анықталу облысы, мәндер жиыны, тригонометрия, $\sin$, $\cos$, tg , ctg , функция, оң бағыт, теріс бағыт, доға Диалогтер мен жазу үшін қолданылатын тіркестер: $\sin$, $\cos$, tg , ctg -тың анықталу облысы..., $\sin$, $\cos$, tg , ctg -тің мәндерінің жиыны..., бұрыш өлшемдерін түрлендіру...	
Құндылықтарға баулу	Оқушыларды өзін-өзі бағалай отырып немесе басқаны бағалай отырып, өзара сыйластық, адамгершілік құндылықтарына баулу.	
Пәнаралық іланыс	Физика пәні: гармониялық тербелістер	
Алдыңғы білім	$\sin\alpha$, $\cos\alpha$, $\operatorname{tg}\alpha$, $\operatorname{ctg}\alpha$ тригонометриялық функциялардың кез келген бұрышы, тригонометрияның негізгі тепе-теңдігі, тригонометриялық функциялардың кейбір бұрыштарының мәндері	
Сабақ барысы		
Сабақтың жоспарланған кезеңдері	Сабақтағы жоспарланған жаттығу түрлері	Ресурстар
Сабақтың басы 7 минут	Ұйымдастыру: Психологиялық ахуал. «Ыстық лебіз» Мейірімді жүрекпен, Ақпейілді тілекпен, Амандасып алайық, Бір жадырап қалайық! Топқа бөлу: стикер арқылы топқа біріктіру (синус, косинус, тангенс, котангенс) болып 4 топқа бөлінеді. 1тапсырма. «Еркін микрофон» әдісі арқылы өткен сабақты еске түсіруге байланысты оқушылардың ойларын жинақтау. 1. Қандай сан барлық сандарға қалдықсыз бөлінеді? 2. Шеңбердің нүктесін центрімен қосатын кесінді? 3. Кез келген бұрыштың синусы, косинусы, тангенсі, котангенсінің анықтамасын беріңдер? 4. Негізгі тригонометриялық тепе-теңдік формулалары қандай? 5. Қандай бұрыштарда синустың, косинустың, тангенстің, котангенстің мәндері нөлге тең болады? ҚБ: Оқушылар өзін-өзі бағалайды «Бас бармақ» әдісі Өр топқа құрастыратын сөздер тастау 1-топ: анықталу облысы 2-топ: тригонометрия 3-топ: функция 4-топ: мәндерінің жиыны Осы сөздер арқылы сабақтың тақырыбы мен мақсатын оқушылармен бірге анықтайды.	«Еркін микрофон» әдісі

Сабақтың
ортасы
28 минут

Жаңа сабақ. Проблемалық сұрақ: тригонометриялық функциялардың анықталу облысы, мәндерінің жиынын қалай анықтаймыз?
Осы сұрақ бойынша бейнеролик ұсынады

Топтық жұмыс.

2 тапсырма: Сәйкестендіру.

а) Берілген кестедегі тригонометриялық функцияны анықталу облысымен сәйкестендіру

Саралаудың «Қарқын» тәсілі

	Тригонометриялық функция	Анықталу облысы
A	$\sin x$	$x \neq \frac{\pi}{2} + k\pi, k \in \mathbb{Z}$
B	$\cos x$	$x \in (-\infty; +\infty)$
Г	$\operatorname{tg} x$	$x \in (-\infty; +\infty)$
Д	$\operatorname{ctg} x$	$x \neq k\pi, k \in \mathbb{Z}$

ә) Берілген кестедегі тригонометриялық функцияны мәндер жиынымен сәйкестендіру

	Тригонометриялық функция	Мәндерінің жиыны
E	$\sin x$	$y \in [-1; 1]$
Ж	$\cos x$	$y \in (-\infty; +\infty)$
З	$\operatorname{tg} x$	$y \in (-\infty; +\infty)$
K	$\operatorname{ctg} x$	$y \in [-1; 1]$

Бағалау критерийі	дескриптор
тригонометриялық функциялардың анықталу облысы мен мәндер жиынын анықтай біледі.	- $\sin x$ функциясының анықталу облысын біледі; - $\cos x$ функциясының анықталу облысын біледі; - $\operatorname{tg} x$ функциясының анықталу облысын біледі; - $\operatorname{ctg} x$ функциясының анықталу облысын біледі; - $\sin x$ функциясының мәндер жиынын біледі;

Проблемалық
сұрақ

	-cosx функциясының мәндер жиынын біледі; - tgx функциясының мәндер жиынын біледі; -ctgx функциясының мәндер жиынын біледі;													
ҚБ: Дескриптор арқылы мұғалім топты бағалайды. Жеке жұмыс. 3 тапсырма. «Ой қозғау» А деңгейі: а) $y= 2\sin x$; ә) $y= 0,5\cos x$; б) $y= -3\cos x$; функциясының анықталу облысын табындар. <table><tr><td>Бағалау критерийі</td><td>дескриптор</td></tr><tr><td>- тригонометриялық функциялардың анықталу облысы мен мәндер жиынын анықтай біледі</td><td>-Тригонометриялық функциялардың анықталу облысын біледі - берілген функцияның анықталу облысын анықтай алады</td></tr></table> ҚБ: Дескриптор арқылы бірін-бірі бағалайды. В деңгейі: функцияның мәндер жиынын анықтаңыз а)$y= \sin x + 1$; ә) $y= \cos x - 2$; б)$y= -\cos x + 2$ <table><tr><td>Бағалау критерийі</td><td>дескриптор</td></tr><tr><td>тригонометриялық функциялардың анықталу облысы мен мәндер жиынына есептер шығарады</td><td>-Тригонометриялық функциясының мәндер жиынын біледі -Берілген функциясының мәндер жиынын теңсіздіктерді шешу арқылы анықтайды</td></tr></table> ҚБ: Дескриптор арқылы мұғалім оқушыларды бағалайды С деңгейі: x-тің қандай мәндерінде. $\sqrt{\sin x}$; өрнегінің мағынасы болатынын анықтаңдар <table><tr><td>Бағалау критерийі</td><td>Дескриптор</td></tr><tr><td>тригонометриялық функциялардың анықталу облысы мен мәндер жиынына тиісті болатын аралықты дәлелдейді</td><td>-тригонометриялық функцияның анықталу облысын біледі - тригонометриялық функцияның мәндер жиынын біледі -квадрат түбір қасиетін біледі -квадрат түбір астындағы таңбаны анықтайды -дәлелдеу жұмысын жүргізеді</td></tr></table>			Бағалау критерийі	дескриптор	- тригонометриялық функциялардың анықталу облысы мен мәндер жиынын анықтай біледі	-Тригонометриялық функциялардың анықталу облысын біледі - берілген функцияның анықталу облысын анықтай алады	Бағалау критерийі	дескриптор	тригонометриялық функциялардың анықталу облысы мен мәндер жиынына есептер шығарады	-Тригонометриялық функциясының мәндер жиынын біледі -Берілген функциясының мәндер жиынын теңсіздіктерді шешу арқылы анықтайды	Бағалау критерийі	Дескриптор	тригонометриялық функциялардың анықталу облысы мен мәндер жиынына тиісті болатын аралықты дәлелдейді	-тригонометриялық функцияның анықталу облысын біледі - тригонометриялық функцияның мәндер жиынын біледі -квадрат түбір қасиетін біледі -квадрат түбір астындағы таңбаны анықтайды -дәлелдеу жұмысын жүргізеді
Бағалау критерийі	дескриптор													
- тригонометриялық функциялардың анықталу облысы мен мәндер жиынын анықтай біледі	-Тригонометриялық функциялардың анықталу облысын біледі - берілген функцияның анықталу облысын анықтай алады													
Бағалау критерийі	дескриптор													
тригонометриялық функциялардың анықталу облысы мен мәндер жиынына есептер шығарады	-Тригонометриялық функциясының мәндер жиынын біледі -Берілген функциясының мәндер жиынын теңсіздіктерді шешу арқылы анықтайды													
Бағалау критерийі	Дескриптор													
тригонометриялық функциялардың анықталу облысы мен мәндер жиынына тиісті болатын аралықты дәлелдейді	-тригонометриялық функцияның анықталу облысын біледі - тригонометриялық функцияның мәндер жиынын біледі -квадрат түбір қасиетін біледі -квадрат түбір астындағы таңбаны анықтайды -дәлелдеу жұмысын жүргізеді													

	ҚБ. Дескриптор арқылы мұғалім оқушыларды бағалайды Топтық жұмыс. 4 тапсырма. «Топпен талқыла». Саралаудың «Нәтиже» тәсілі. Функцияның анықталу облысы мен мәндер жиынын көрсетіңіздер а) $y = 3\sin x + 2$; ә) $y = 2\cos x - 5$; б) $y = 2\operatorname{tg} x$; <table><tr><th>Бағалау критерийі</th><th>дескриптор</th></tr><tr><td>тригонометриялық функциялардың анықталу облысы мен мәндер жиынына есептер шығарады</td><td>Тригонометриялық функциялардың анықталу облысын біледі Берілген функциялардың анықталу облысын анықтайды Тригонометриялық функциялардың мәндер жиынын біледі</td></tr></table> ҚБ: оқушылар топтарды «Екі жұлдыз, бір тілек» арқылы анықтайды	Бағалау критерийі	дескриптор	тригонометриялық функциялардың анықталу облысы мен мәндер жиынына есептер шығарады	Тригонометриялық функциялардың анықталу облысын біледі Берілген функциялардың анықталу облысын анықтайды Тригонометриялық функциялардың мәндер жиынын біледі	
Бағалау критерийі	дескриптор					
тригонометриялық функциялардың анықталу облысы мен мәндер жиынына есептер шығарады	Тригонометриялық функциялардың анықталу облысын біледі Берілген функциялардың анықталу облысын анықтайды Тригонометриялық функциялардың мәндер жиынын біледі					
Сабақтың соңы 5 минут	Қорытынды: «Әріптестер» әдісі. Әр оқушыға не жауабы бар, не сұрағы бар қағаз беремін. Оқушылар сынып ішінде жүріп, сәйкес келетін сұрақ пен жауапты іздейді. Күрделілік деңгейін арттыру үшін, оқушылар үндемей орындауын талап етемін Рефлексия. «Жетістік баспалдағы»	Сабақтың соңы 5 минут				
Саралау – Сіз қандай тәсілмен көбірек қолдау көрсетпексіз? Сіз басқаларға қарағанда қабілетті оқушыларға қандай тапсырмалар бересіз?	Бағалау – Сіз оқушылардың материалды игеру деңгейін қалай тексеруді жоспарлап отырсыз?	Саралау – Сіз қандай тәсілмен көбірек қолдау көрсетпексіз? Сіз басқаларға қарағанда қабілетті оқушыларға қандай тапсырмалар бересіз?				
Сабақ барысында жақсы нәтижеге жету үшін, оқушылардың әртүрлі қабілетін деңгейін арттыру барысында саралаудың бірнеше тәсілдерін қолданам. 3. Топқа бөлуде саралаудың жіктеу тәсілі бойынша оқушыларды аралас гендірлік топқа бөлуді жоспарлап отырмын. Себебі әр топта жақын аймақта бір-біріне көмек болуын қадағалаймын 4. Тапсырмада саралаудың «Қарқын» тәсілі жаңа сабақты	Оқу материалдарын игеру үшін оқушы бойында уәж қалыптастыру үшін мына қалыптастырушы бағалау түрлерін қолданамын 1. Бас бармақ 2. Дескриптор арқылы мұғалім топты	Сабақ барысында жақсы нәтижеге жету үшін, оқушылардың әртүрлі қабілетін деңгейін арттыру барысында саралаудың бірнеше тәсілдерін қолданам. 3. Топқа бөлуде саралаудың жіктеу тәсілі бойынша оқушыларды				

бекіту үшін топта жүргізіледі. Кейбір оқушылар басқаларға қарағанда жылдам жұмыс істейді, бұлар көп күш қажет ететін оқушыларға көмек көрсетеді 3-тапсырмаға саралаудың «Тапсырма» тәсілін қолданам. Бұл күрделілігіне қарай ілгерлеп отыратын тапсырмалар беру арқылы оқушыларды күрделілігіне қарай алға жылжыту	бағалайды. 3. Дескрептор арқылы өзара бағалау 4. Екі жұлдыз,бір тілек. 5. Жетістік баспалдағы.	аралас гендірлік топқа бөлуді жоспарлап отырмын. Себебі әр топта жақын аймақта бір-біріне көмек болуын қадағалаймын 4. Тапсырмада саралаудың «Қарқын» тәсілі жаңа сабақты бекіту үшін топта жүргізіледі. Кейбір оқушылар басқаларға қарағанда жылдам жұмыс істейді, бұлар көп күш қажет ететін оқушыларға көмек көрсетеді 3-тапсырмаға саралаудың «Тапсырма» тәсілін қолданам. Бұл күрделілігіне қарай ілгерлеп отыратын тапсырмалар беру арқылы оқушыларды күрделілігіне қарай алға жылжыту
Сабақ бойынша рефлексия Сабақ мақсаттары немесе оқу мақсаттары шынайы, қолжетімді болды ма? Барлық оқушылар оқу мақсатына қол жеткізді ме? Егер оқушылар оқу мақсатына жетпеген болса, неліктен деп ойлайсыз? Сабақта саралау дұрыс жүргізілді ме? Сабақ кезеңдерінде уақытты тиімді пайдаландыңыз ба? Сабақ жоспарынан ауытқулар болды ма және неліктен?	Бұл тарауды сабақ туралы рефлексия жасау үшін пайдаланыңыз. Сол бағандағы өзіңіз маңызды деп санайтын сұрақтарға жауап беріңіз.	

БЕКСЕИТОВА Э.О.

Алматы қаласы бойынша
ПҚБАИ аға оқытушысы

ЖАҢАРТЫЛҒАН БІЛІМ – БОЛАШАҚТЫҢ КЕПІЛІ

Барлық сабақтың аясында нәтижелері жазылып отырылатын қалыптастырушы бағалау жүре бермейді. Оқушылар баға алмас оқу мақсатының күрделігіне қарай оқыту мен бағалау бір сабақ барысында немесе бірнеше сабақтың бойында өтуі мүмкін.

Мысал ретінде алынған біздің оқу мақсатымызды пайдалана отырып, бағалау жөніндегі әдістемелік нұсқаулықтан оқу мақсатын қалай бағалауға болатыны туралы мәлімет білуге болады. Бұл мәлімет нұсқаулықтың «Бағалауға арналған ұсыныс» атты бағанында беріледі, төменде сол кеңестен үзінді келтірем:

«Мұғалім оқушылардың аппараттық және бағдарламалық жасақтаманың жұмысын сипаттау қабілеттерін бағалайды. Оқушылар диаграмманы пайдалана отырып, аппараттық және бағдарламалық жасақтаманың арасындағы байланысты сипаттай алды.

Қалыптастырушы бағалау үшін қолданылатын жаттығуды таңдаған соң мұғалім бағалау жөніндегі нұсқаулыққа сүйене отырып, оқушылардың оқу мақсатына «жеткенін» немесе әлі де «талпынуда» екенін анықтауға арналған табыс критерийлерін анықтайды. Оқу мақсатына «талпынудағы» оқушылар үшін бұл өте пайдалы ақпарат болмақ. Себебі күтілетін нәтижеге қол жеткізу үшін оқушылар сол ақпараттың негізінде бұдан кейінгі сабақтарды бейімдей алады.

Сабақты өткізбес бұрын бұл ақпаратты жинақтап, жазбаша жоспарда қарастыру – пайдалы шара болмақ. Рефлексия жасау кезінде бұл жоспарды үнемі көз алдыңызда ұстап, оған түсініктеме жұмысын жетілдіруге көмектеседі. Бұл мұғалімге сабақты жақсартып, онда қолданылатын ресурстарды оңтайландыруға мүмкіндік береді. Сабақ жоспарында мұғалім

- тиісті оқу мақсаттарын анық, түсінікті түрде тұжырымдауға;
- сабақ жоспарының әртүрлі компоненттерінің тиісті бөлшектерін қамтуға (оқу жоспарындағы сабақ жоспарының үлгісін қараңыз)
- логикалық жағынан реттелген және оқушылар мен сабақ мақсаттарына сай келетін кезеңдер, жаттығулар мен тапсырмалар туралы толық ақпарат ұсынуға;
- мақсатты білім мен дағдыларды қалыптастыруға арналған тиісті стратегияларды анықтап, проблемаларды алдын ала көре білуге және анықталған дағдыларға қатысты шешім ұсынуға;
- тиісті материалдар мен ресурстарды пайдалануды жоспарлауға тиіс.

Әлемдік білім беру кеңістігіне кіру мақсатында Қазақстан Республикасы отандық білім берудің озық дәстүрлері мен стандарттарын сақтай отырып, әлемдік білім беру тәжірибесіне бағытталған стратегиялық курсын таңдады.

Білім мазмұнын жаңарту – білім беру бағдарламасының құрылымы мен мазмұнын, оқыту мен тәрбиелеудің әдістері мен тәсілдерін қайта қарастыру болып табылады. Ұлттық және жалпы адамзаттық құндылықтарды бойына сіңірген, кез келген өмірлік жағдайда функционалдық сауаттылығы мен бәсекеге қабілеттілігін көрсете білетін тұлғаның үйлесімді қалыптасуына және зияткерлік дамуына қолайлы білім беру ортасын тудыру – жаңартылған білім мазмұнын енгізудің нәтижесі болуы керек.

Қазіргі заман талаптарына сәйкес қазіргі мектеп «білімді тұлға», яғни білім, білік пен дағдылары қалыптасқан жеке тұлғаны дайындаумен ғана шектеле қоймай,

«өмірдің өзгерістеріне дайын болатын», белсенді және шығармашыл ойлайтын, интеллектуалды және жан-жақты дамыған жеке тұлғаны дайындау тиіс. Бұл деген мектептегі білім берудегі жаңа моделінің құрылымы әдеттегі дәстүрлі **«Мектепте нені оқу керек?» емес, «Мектепте не үшін оқу керек?»** деген мәнмәтін аясында өрістелуі тиіс.

Сондықтан қазіргі уақытта дайын білімдерді игеру мен жалпылау мақсат емес, ол адамның интеллектуалды дамуының көмекші құралы болып табылады. Ал қажетті ақпараттарды өз бетінше табу, мәселелерді анықтау және оларды шешу жолдарын іздеу, алынған білімдерді сын тұрғысынан талдай білу және оларды жаңа тапсырмаларды орындауда қолдану жаңартылған білім мазмұнының нәтижесі.

Білім алушылардың күтілетін оқу нәтижелері жетістігін бағалау жүйесі білім беру мазмұнының ажырамас бір бөлігі болып табылады. Жаңартылған орта білім беруді енгізу кезінде білім алушылардың оқу жетістігін критериялды бағалау жүйесі қолданылады.

Критериялды бағалау жүйесі бұрынғы дәстүрлі бағалауға қарағанда қалыптастырушы және жиынтық бағалау болып ерекшеленеді.

Қалыптастырушы бағалауда білім алушыларға жаңа материалды меңгеру кезеңінде тапсырманы қаншалықты дұрыс орындағанын және оқыту мақсаттарына қол жеткізгенін түсінуге мүмкіндік беретін бағалау. Жиынтық бағалау оқу тоқсанының соңында оқу бағдарламасының бөлімдерін оқып аяқтағаннан кейін білім алушылардың меңгерген білімі мен қалыптасқан дағдылары деңгейін айқындайтын бағалау.

Критериялды бағалау мұғалімдер мен оқушылар және ата-аналарға да өте тиімді бағалау түрі, өйткені мұғалім үшін — сапалы нәтижеге әкелетін критерийлер құрастыруға, өз іс-әрекетін саралап және болашаққа жоспарлай алатын мәліметтер алуға т.б., оқушылар үшін — табысқа жетелейтін бағалау критерийлерін түсінуге, өзін және өзгелерді бағалау арқылы кері байланысқа түсіп, түсінбегенін түзетуге мүмкіндік алады, сыни ойлауына, еркін ойын айтуына, өзінің білімін көрсетуге т.б., ата-аналар үшін — оның оқуындағы табыстылықты бақылауға, оқуына қолдау көрсету үшін бағыт алуына мүмкіндік туғызады.

Қазіргі таңда оқытуда жаңа идеяларды әр сабақта жан-жақты қолданып, жаңаша оқытудың тиімді жолдарын тауып, жүйелі түрде қолдану-заман талабы болып отыр. Оқытудың парадигмасы өзгерді. Білім берудің мазмұны жаңарып, жаңаша көзқарас пайда болды. Осыған байланысты ұстаздар алдында оқытудың әдіс-тәсілдерін үнемі жаңартып отыру және технологияларды меңгеру, оны тиімді қолдана білу міндеті тұр. Мемлекетіміздің білім беру үдерісіне енген жаңартылған білім беру бағдарламасы -заман талабына сай келешек ұрпақтың сұранысын қанағаттандыратын тың бағдарлама.

Қай елдің болсын өсіп-өркендеуі, ғаламдық дүниеде өзіндік орын алуы оның ұлттық білім жүйесінің деңгейіне, даму бағытына байланысты. «Ұрпағы білімді халықтың болашағы бұлыңғыр болмайды» дегендей, жас ұрпаққа сапалы, мән-мағыналы, өнегелі тәрбие мен білім беру-бүгінгі күннің басты талабы. Шындығында мұғалімнің алдында оқушыларға білім мен тәрбие беруде үлкен жауапкершілік тұр. Әрбір оқушыны оқытып тәрбиелеуге байланысты мәселелерді өздігімен және шығармашылық ынтамен шешуге қабілетті жаңашыл мұғалім керек. Жаңа, тез өзгермелі, білімді де білікті, тың серпіліске, өзгеруге дайын және жаңа талап межесінен көріне алатын шығармашыл да кәсіби шебер мұғалімдерді қажет етіп отырғанына көзіміз жетті. Оқушылардың мектепте табысты оқуы ғана емес, өмірде де табысты болуы мұғалімнің қабілетіне, оның құзыреттілігіне байланысты екенін терең түсіндік. Мұғалім оқушылар үшін қандай да бір пән бойынша білім беретін адам ғана емес, сондай-ақ олардың оқудағы еңбегін қызықты, тиімді ұйымдастыра алатын,

оларға үлгі болатын ерекше тұлға болуы керек. Жаңа заман мұғалімнен күнделікті оқушылармен қарым-қатынас барысында әрбір жағдаят үстінде ерекше білім деңгейін көрсетуді және шығармашыл шешім қабылдай алуын талап етіп отыр. Оны қанағаттандыру үшін қазіргі заманның мұғалімі жаңашыл, икемді, өзгерісті тез қабылдай алатын, жан-жақты, жаңа педагогикалық инновациялық технологияларды меңгерген болуы керек.

Соңғы жылдары педагогикалық теорияда және оқу-тәрбие үдерісінде айтарлықтай өзгерістер болып жатыр. Білім берудегі жаңғырту мен инновациялық үрдістердің жалғасуына ықпал етудің маңызды факторының бірі мұғалімнің кәсіби шеберлігі. Солай бола тұра «кәсіби шебер» түсінігіне пәндік, дидактикалық, әдістемелік, психология-педагогикалық білім мен дағды ғана емес, педогогтің жеке тұлғалық потенциалы, кәсіби құндылықтары да жатады. Білім мазмұнын жаңарту тікелей шығармашылық ізденістегі мұғалімнің кәсіби шеберлігіне байланысты. «Мұғалім көп әдісті білуге тырысуы керек. Оны өзіне сүйеніш, қолғабыс нәрсе есебінде қолдануы керек», - деп Ахмет Байтұрсынов айтқандай, қазіргі заман талабына сай білім беру мәселесі сол қоғам мүддесіне сай болуы керек. Өз ісінің шебері ғана жоғары жетістіктерге жетеді. Қазіргі таңда пәнді жақсы, терең білетін, күнделікті сабақтағы тақырыпты толық қамтитын, оны оқушыға жеткізе алатын, әр түрлі деңгейдегі тапсырмаларды білу іскерлігі, оқытудың дәстүрлі және ғылыми жетілдірілген әдіс-амалдарын, құралдарын еркін меңгеретін, оқушылардың пәнге қызығушылығын арттыра отырып дарындылығын дамытудағы іздену-зерттеу бағытындағы тапсырмалар жүйесін ұсыну өмір талабы. Ал оның негізі бастауыш сыныптарда қаланбақ. Сондықтан да бастауыш сыныпта әр сабаққа әр түрлі тиімді әдіс-тәсілдерді қолдана отырып, оқушылардың білім сапасын арттыру ең басты мәселе.

Білім беру бағдарламасының негізгі мақсаты-білім мазмұнының жаңаруымен қатар, критериялды бағалау жүйесін енгізу және оқытудың әдіс-тәсілдері мен әртүрлі құралдарын қолданудың тиімділігін арттыруды талап етеді.

Бағалау жүйесі де түбегейлі өзгеріске ұшырап, критериялық бағалау жүйесіне өтеді. Критериялды бағалау кезінде оқушылардың үлгерімі алдын ала белгіленген критерийлердің нақты жиынтығымен өлшенеді. Оқушылардың пән бойынша үлгерімі екі тәсілмен бағаланады: қалыптастырушы бағалау және жиынтық бағалау. Бұл бағалау түрлері баланың жан-жақты ізденуіне ынталандырады.

Қорыта айтқанда, жаңа бағдарламаның мәні, баланың функционалдық сауаттылығын қалыптастыру. Оқушы өзінің мектеп қабырғасында алған білімін өмірінде пайдалана білуі керек. Сол үшін де бұл бағдарламаның негізі «Өмірмен байланыс» ұғымына құрылған. Ұстаздарға үлкен жауапкершілік міндеттелді. Оқушылардың бойына ХХІ ғасырда өмірдің барлық салаларында табысты болу үшін, қажетті дағдыларды дарыту үшін, мұғалімдер тынымсыз еңбектену керек. Жаңартылған оқу бағдарламасы аясында тек өз пәнін, өз мамандығын шексіз сүйетін, бала үшін ұстаз ғұмырын құдіретті деп санайтын білімді мұғалімдер ғана жұмыс істей алады. Үйренгеніміз де, үйренеріміз де көп Үнді халқының тарихи тұлғасы Махатма Гандидің «Егер сен болашақтағы өзгерісті байқағың келсе, сол өзгерісті уақытында жаса» деген ілімін негізге ала отырып, оқушы бойындағы қабілетті жетілдіріп, оқушыларды болашаққа жетелеп, жақсы істі бастағалы отырмыз. Жаңартылған білім – болашақтың кепілі.

Қолданылған әдебиеттер тізімі

1. Қазақстан Республикасында білім беруді және ғылымды дамытудың 2016 – 2019 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасын бекіту туралы // <http://adilet.zan.kz/kaz/docs/U1600000205>

2. Мұғалімдердің біліктілігін арттыру бағдарламасы. «Назарбаев Зияткерлік мектептері» ДББҰ Педагогикалық шеберлік орталығы, 2016.

5. Мұғалімге арналған нұсқаулық.

4. Оқушылардың оқу жетістіктерін критериалды бағалау. Мұғалімге арналған әдістемелік құрал. ҚР білім және ғылым министрлігі Ы. Алтынсарин атындағы Ұлттық ғылым академия. «НЗМ» ДББҰ, 2015.

VOLF N.V.

English teacher, school: Secondary school
№3, Karabas village

SHORT –TERM PLAN

Learning objectives(s) that this lesson is contributing to	4.1.4.1 understand an increasing range of short supported questions on general and some curricular topics; 4.2.4.1 respond to questions on an increasing range of general and some curricular topics;		
Lesson objectives	All learners will be able to:		
	-recognize short supported questions when listening with considerable support; -reply to questions giving short answers with 70% accuracy;		
	Most learners will be able to:		
	-recognize short supported questions when listening with some support; -reply to questions giving short answers with 85% accuracy;		
	Some learners will be able to:		
	-recognize short supported questions when listening without any support; -reply questions giving more extended answers with 90% accuracy;		
Assessment criteria	-recognize correctly short supported questions when listening; -respond to questions giving answers in grammatically correct English;		
Value links	Healthy lifestyles Mutual support self education		
Cross curricular links	PE		
ICT skills			
Previous learning			
Plan			
Planned timings	Planned activities		Resources
Beginning 5 minutes	Greeting. Hello, children! How are you? Division into groups “Molecule” strategy. Warming - Up. Zumba Kids (easy dance) - I like to move it Guessing the theme of the lesson “Collecting pictures” strategy Choose colourful cards: black, red,		https://www.youtube.com/watch?v=ymigWt5TOV8

blue, green, yellow.

1. The ring in the middle top row is **black**.

2. The ring right from black is **red**

3. The ring left of black is **blue**

4. The ring under black and red rings is **green**

5. The ring under blue and black is **yellow**

Collect the name

Genadiy – Golovkin

Ilya- Ilyin

Serik- Sapiev

Denis -Ten

Alexandr -Vinokurov

Collect the symbol

Be-ar

Leo-pard

Ti-ger

Eag-le

Bea-ver

1 group – rings

2 group – sportsmen

3 group- symbols

Middle	Pre- teaching Active strategy «Thumbs Up, Thumbs Down» This theme of the lesson is Olympic games. These rings mean five continents. «The Olympic Games story for kids» Activity 1. Listening. Active strategies “Listen-Think-Share” Pre-listening Eliciting technique Ancient-giving definitions(very, very old); Take part-join in an activity; Participant-a person who takes part in something (visual aid) Century-100 years Task 1. Watch the video and tick the correct answer	https://www.youtube.com/watch?v=jA6Y7gG3OLs																												
3 minutes																														
11 minutes	<table><tr><td>No</td><td></td><td>Yes</td><td>No</td></tr><tr><td>1</td><td>Did the first Olympic Games take place in Italy?</td><td></td><td></td></tr><tr><td>2</td><td>Did women take part in the first Olympic Games?</td><td></td><td></td></tr><tr><td>3</td><td>Are the symbols of Olympic Games connected with countries participants?</td><td></td><td></td></tr><tr><td>4</td><td>Were the first Olympic Games in 18th century?</td><td></td><td></td></tr><tr><td>5</td><td>What kind of sports were popular in ancient Greece?</td><td></td><td></td></tr><tr><td>6</td><td>Were winter games in the program of the first Olympic Games?</td><td></td><td></td></tr></table> A Descriptor: - recognizes correctly short supported questions - replies to questions ticking the correct answer A learner: Differentiation by grouping Peer assessment Relax time The learners repeat the words of this song « Rio 2016 Olympics song for Kids Ready, Set, Sports » Activity 2. Speaking. Active strategy «Picture and blackboard» Formative Assessment task Learning objectives 4.2.4.1 respond to questions on an increasing range of general and some curricular topics; Assessment criteria respond to questions giving answers in grammatically correct English; Level of thinking Understanding Application	No		Yes	No	1	Did the first Olympic Games take place in Italy?			2	Did women take part in the first Olympic Games?			3	Are the symbols of Olympic Games connected with countries participants?			4	Were the first Olympic Games in 18 th century?			5	What kind of sports were popular in ancient Greece?			6	Were winter games in the program of the first Olympic Games?			https://www.youtube.com/watch?v=xucvTv5pa9A
No		Yes	No																											
1	Did the first Olympic Games take place in Italy?																													
2	Did women take part in the first Olympic Games?																													
3	Are the symbols of Olympic Games connected with countries participants?																													
4	Were the first Olympic Games in 18 th century?																													
5	What kind of sports were popular in ancient Greece?																													
6	Were winter games in the program of the first Olympic Games?																													
3 minutes																														
10 minutes	Task1. Look at the pictures. Answer the questions																													

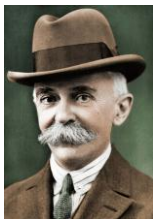
based on the pictures.

Olympia

an olive wreath

Pierre de Coubertin

Olympic fire and Olympic rings

1. Where did the first Olympic games take place?
2. What was prize in the ancient Olympic games?
3. Who was a founder of modern Olympic Games?
4. What are the symbols of Olympic games?

Descriptor: A learner

- respond to questions using the suggested pictures as some support;
- uses grammatically correct English;
- gives answers pronouncing the words intelligibly

5 minutes

Activity 3. Active strategy « Five Questions »

Task 2. Look at the picture. Answer the questions.

1. What is your favourite winter sport?
2. Do you like skiing?
3. What games do you play outside?
4. Who do you usually play with you?
5. What games do you play inside your house?

Descriptor: A learner

- -recognizes correctly short supported questions
- replies questions giving more extended

	Differentiation by support Teacher assessment	
End 3 minutes	Reflection Strategy “Three faces ”	
Additional information		
Differentiation – how do you plan to give more support?	Assessment – how are you planning to check learners’ learning?	Safety check ICT links PPT ,video
Differentiation by grouping Differentiation by support More able learners will be challenged extra and more complicated tasks	• Self-assessment • Oral assessment by teacher • Well done • Good job • “Three faces ”	
Reflection	Summary evaluation	
	What two things went really well(consider both teaching and learning) ? What two things would have improved the lesson (consider both teaching and learning)? What have I learned from the lesson about the class or individuals that will inform my next lesson? Give the homework	

VOROBIOVA R.

English teacher

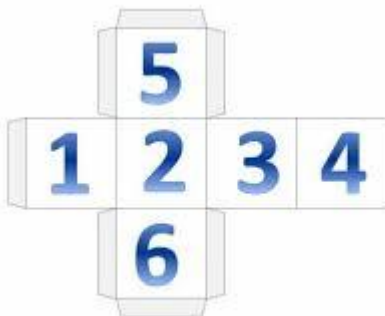
Zhartas village resource center "Zhuldyz"

SHORT –TERM PLAN

Learning objectives(s) that this lesson is contributing to	4.2.4.1 respond to questions on an increasing range of general and some curricular topics; 4.3.2.1 ask questions to find out about present and possibly past activities on an increasing range of general and some curricular topics; 4.4.4.1 write with support short sentences which describe people, places and objects
Lesson objectives	All learners will be able to: - react to topical questions giving short answers with considerable support; - find out about present and possibly past activities asking 1-2 topic related questions with 70% accuracy; - write with support 2-3 short sentences which describe people, places and objects with few errors; Most learners will be able to:

	- react to topical questions giving short answers with limited support; - find out about present and possibly past activities asking 2-3 topic related questions with 75% accuracy; - write with support 3-4 short sentences which describe people, places and objects Some learners will be able to: - react to topical questions giving more extended answers without any support; - find out about present and possibly past activities asking questions to with 85% accuracy; - write with support of 4-5 short sentences which describe people, places and objects
My assessment criteria	- demonstrate the ability to respond to some topic related questions in grammatically correct English; - ask topic related questions to find out about present and possibly past activities; - write with support short sentences which describe people, places and objects.
Value links	Show respect to others working in cooperation
Cross curricular links	PE
ICT skills	Some children's games, activity sheets, a dice, some stickers
Previous learning	Children's games ¹

Plan																				
Planned timings	Planned activities (replace the notes below with your planned activities)			Resources																
Start 7 minutes	ORGANISATION MOMENT: Dividing into groups with the help of the pictures of children's games. Strategy "Take and say". Guessing the theme of the lesson.			Children's games' pictures																
	Activity 1 Speaking Active method "Survey" Strategy "Mingling" Task: Fill in the table getting answers form your peers <table><tr><td>Are you fond of?</td><td>me</td><td>Friend 1</td><td>Friend 2</td></tr><tr><td>playing chess</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>playing dominoes</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>doing a</td><td></td><td></td><td></td></tr></table>			Are you fond of?	me	Friend 1	Friend 2	playing chess				playing dominoes				doing a				the charts with questions
Are you fond of?	me	Friend 1	Friend 2																	
playing chess																				
playing dominoes																				
doing a																				

Middle 25 minutes	jigsaw puzzle			
	playing video game			
	playing Russian lotto			
Descriptor A learner: -moves around the room gathering information about children’s game; -completes the chart and makes conclusion. Differentiation by support; Differentiation by outcome. Activity 2 Reading. Active strategy “Skanning” Strategy “Rock’n’roll” Task: Read the text , throw the dice and ask a question Hello, dear Ann. In your last letter you asked me about the games I play. Actually, I’m sure football is the best game in the world! Last summer I even didn’t play hide and seek. It’s game for kids! If to talk about board games I prefer dominoes and lotto. To tell the truth I have never played chess at all! And yes, this year I found out jigsaw puzzles for myself. Do you know what name of Kazakh traditional game is "Asyk"? And this time I’d like to know about games in your country. Take care Ivan 1 Ask about Ivan’s favorite game. 2 Ask if he played “hide and seek” last summer. 3 Ask what board game he plays. 4 Ask if he enjoyed doing jigsaw puzzle when he was 6. 5 Ask about traditional Kazakh game for boys. 6 Ask if Ivan is a good chess player. Descriptor A learner: - reads the text - asks a question				
A dice and a board				

	Differentiation : by support Activity 3. Writing. Formative assessment task Learning objectives 4.4.4.1 write with support short sentences which describe people, places and objects Level of thinking skills Application Task. Write 3-5 sentences. Use the plan. 1 the name of the game 2 indoor/outdoor activity 3 you play with 4 number of players 5 player's age Descriptor A learner: - reads the text; - throws a dice ; - chooses the number of the question	
End 3 minutes	Feedback. Strategy "Game's rules" I always play this game and know the rules very well. I play this game not very often and I know the rules not very well I never played the game and I don't know how to play it.	

	 The teacher gives comments about learners work and awards learner. Students will choose one picture and put on the board their stickers	
Additional information		
Differentiation – how do you plan to give more support?	Assesment – how are you planning to check learner’s learning?	Cross-curricular links Health and safety check ICT links Values links
Differentiation: by support; by outcome.	• through selfassessment • through teacher’s assessment Well done. Good job. “Game’s rules”	• PE
Reflection	Summary evaluation	
	What two things went really well (consider both teaching and learning)? What two things would have improved the lesson (consider both teaching and learning)? What have I learned from this lesson about the class or individuals that will inform my next lesson. Give the homework.	

ИСИНА Н.Ж.

Өзін-өзі тану мұғалімі №82 ЖББОМ
Қарағанды қаласы

«ӨЗІН-ӨЗІ ТАЛУ» САБАҒЫНЫҢ ЖОСПАРЫ

Сабақ мақсаты: Оқушыларға адамның ішкі сұлулығының маңыздылығын ұғындыру арқылы ішкі тыныштық құндылығының мәнін ашу. Міндеттері:	Ресурстар: Электронды тақта, оқу құралдары
--	---

1. Білімділік: оқушыларға ішкі сұлулық ұғымын түсіндіру. 2. Оқушыларды мінезді жақсартуға баулу. 3. Оқушыларды сабырлы болуға тәрбиелеу.	
Сабақ барысы: Ұйымдастыру кезеңі. Жағымды күйге келу. Балалар, денемізді түзу ұстап, басымызды жоғары көтеріп, ыңғайланып отырамыз. Ауаны терең жұтып, еркін тыныстайық. Айналадағы барлық тіршілік иесінің жүректен тараған сұлулыққа, шапағат нұрына, мейірімділікке толғанын сезінейік. (1 минут). Сұрақтар. 1. Жаттығу қалай әсер етті? 2. Кім ойымен бөліседі? Ой қорыту. – Рахмет, осындай тамаша көңіл-күймен сабағымызды бастайық. Ұй тапсырмасын тексеру «Жақсы адам болғым келеді» әңгімесін мазмұндау. Сұрақтар: 1. Бұл әңгіме не жайлы? 2. Балалар Кемелді қалай қарсы алды? 3. Олар қандай мамандық иелері болғысы келеді? 4. Балалар аналарын қалай бағалады? 5. Жақсы адам мен сұлулықтың қандай байланысы бар? 6. Балалардың «Бәріміз де жақсы адам болайық!» деп айтуларының себебі неде? 7. Өзіңді жақсы адаммын деп санайсың ба? Неліктен? Ой қорыту. Ендеше, балалар, әрқашан тек жай ғана дос емес, адалдықпен шыншыл, ақылды болайық.	Ескерту көмпиттер
Дәйексөзді қайталау. <i>Нәрсенің сыртына қызықпа, асылы ішінде болар.</i> \Ы.Алтынсарин.\ – Балалар, адамның сыртқы келбетіне қарап еш нәрсені тануға болмайды екен, сұлулық адамның сөзінде, мінезінде, іс-әрекетінде, қарапайымдылығында көрінеді. Сұрақ: - Дәйексөздің мағынасын қалай түсіндіңдер? - Дәйек сөздің мағынасын түсіндіріп берейікші? Түйін: - Ендеше, мінезі жайлы, сөзі жұмсақ, әрекеті дұрыс адамның ішкі дүниесі асыл болады. (дәйек сөзді жаттату, балалардаен жатқа сұрау)	
Мұғалімнің сыйы (аңыз) Әбу Насыр Әл- Фараби туралы аңыз Әбу Насыр әл-Фараби – қазақ даласынан шыққан ұлы ғалым, ойшыл философ, математик, астролог, музыка теоретигі. Дамаск қаласында басшы Сайф ад-Даул ғалымдар жиынын өткізеді. Жиынға әл-Фарабиді шақырады. Ол залға	

кіргенде, басшы тақта отырып, әл-Фарабиге отыруды ұсынады. Сол кезде ғалым: «Сенің шеніңе лайықты отырайын ба, әлде менің шеніме лайықты отырайын ба?», деп сұрайды. «Сенің шеніңе лайықты отыр», - дейді қала басшысы. Сол кезде ғалым барлық эмирдің жанынан өтіп кетіп, тақтың жанына келіп отырады. Басшы ренжіп, өзінің уәзіріне сол жердегі аз ғана адам білетін жасырын тілмен: «Мына түрік жиынның барлық көркін бұзды. Сондықтан тұрған кезде (жиын соңында), оны тәрбиесіздігі үшін жазалаңдар», – дейді. Сол кезде Фараби: «Мен ештеңе бүлдірген жоқпын ғой, не үшін жазаламақсыздар?», - деп сұрайды. Сұрақты естіп, таң қалған Сайф ад-Дула: «Бұл тілді бұл жерде ешкім білмейді, сен оны кімнен үйрендің?», - деп сұрайды. Әл-Фараби: «Маған көп тіл үйренуге тура келді. Мен 70-тен аса тіл білемін», - деп жауап береді. Осы сәтте келген ғалымдардың бірі оған сұрақ қойып жиналғандар арасында дискуссия басталады. Оның сұрақтарына кей адамдар жауап таппай қалады. Қала басшысы: «Сөзіңе қарағанда, «Аристотельден кейінгі әлемнің екінші ұстазы» деген адам сіз болдыңыз ғой?», - дейді. Сөйтіп Сайф ад-Дула оны танымай, ренжіткені үшін ғалымнан кешірім сұрайды. Ал, Әл-Фараби оған денсаулық тілейді.

Сұрақтар:

1. Өңгімеде не туралы айтылған?
2. Сен Әл-Фарабидің орнында болсаң қай жерге отыра едің?
3. Сыртқы келбетіне қарап адамды тану мүмкін бе?
4. Ғалымның бойынан ішкі сұлулық пен асыл мінезді байқадың ба?
5. Сабырлылық пен ішкі тыныштықтың адам үшін игілігі неде?
6. Өзіңнің өмірінде өзгеге жақсы мінезбен үлгі болған сәттерің болды ма?

Түйін: Олай болса, адамды адамнан алалап, бөліп қарауға болмайды екен, адамды мінез сұлулығына қарап құрметтейік. Адамда ішкі тыныштық болғанда ой тыныш, сөз бен іс көркем болады.

Шығармашылық іс-әрекет.

Кәне, балалар, «Қайырымды күн» аңызымен жұмыс жасайық. Оқулықта ұсынылған аңызды оқып, дәптердегі 4-тапсырманы орындаймыз.

М тіндегі маған ұнаған іс-әрекеттер	Мәтіндегі маған ұнамаған іс-әрекеттер	Менің түйгенім

Балалардың жауаптарын тыңдау, құндылық және қасиеттермен байланыстырып қорытындылау.

Топпен ән айту.

ән: **Мен әдепті баламын**

Өленің жазған: Әбдірахман Асылбек

Сөзің жазған: Ибрагим Нүсіпбаев

Мені үлкендер әдепті деп мақтайды, Мінезімнен теріс қылық таппайды. Ал егер сен жалқау болсаң тілазар, Ондай әдет жақсылыққа жатпайды. Қайырмасы: Айтқан тілді аламын, Айтқан жерге барамын, Мен әдепті, Мен әдепті, баламын Тілін алам кішінің де көрінің, Айтқанынан шығып жүрмін бәрінің. Ата-анаңның айтқанынан шығуды, Әдептілік белгісі деп таныдым Сұрақ: 1.Өлеңде баланың қандай жақсы қасиеттері суреттелген? 2.Өлеңді орындағанда жүрегімізде қандай сезім болды? 3.Біз осы баладай бола аламыз ба? Түйін: Осы баладай тіл алғыш болсақ, өміріміз қуаныш пен шаттыққа толы болады.	
Үй тапсырмасы 1. 9-сабақ. Сапарғали Бегалиннің «Шоқан асулары» әңгімесін оқу мазмұндау. 2. Дәптердегі тапсырманы аяқтау.	
Соңғы тыныштық сәті (Баяу әуен қою). Ал, балалар, қолымызды, аяғымызды айқастырмай, арқамызды тік ұстап, терең демалайық. Бүгін сабақта Ішкі тыныштық, сабырлылық, қамқорлық, ізгілік туралы ойымызды кеңейттік. Осы құндылықтар мен қасиеттерді жүрегімізде сақтайық. Енді көздеріңді ашсаңыздар болады. Сабақ аяқталды, үзіліске шығып демаламыз.	

КАСЫМБЕКОВА Ж.Ж.

Өзін-өзі тану мұғалімі «№92 гимназия»
КММ Қарағанды қаласы № 3

«ӨЗІН-ӨЗІ ТАНУ» САБАҒЫНЫҢ ЖОСПАРЫ

Мақсаты: оқушыларға адам мүмкіндіктері туралы түсінік бере отырып, дұрыс әрекет құндылығының мәнін ашу. Міндеттер: - адам мүмкіндіктерінің маңыздылығы туралы түсінік беру; - өз мүмкіндіктерін тиімді пайдалануға үйрету арқылы табандылық, төзімділік қасиеттерін дамыту; - еңбекқорлыққа тәрбиелеу.	Ресурстар: (материалдар, дереккөздер) 1. https://angimeler.wordpress.com 2. http://kz-minusovki.ucoz.kz
--	---

Сабақтың барысы:

1.Ұйымдастыру кезеңі. Жағымды көңіл-күйге келу «Нұрға бөлену».

Ыңғайланып отырыңыздар, денелеріңізді түзу ұстаңыздар. Аяқ-қолыңызды айқастырмаңыз, қолыңызды тізеге немесе үстелге қоюға болады. Көздеріңізді жұмуларыңызды өтінемін. Елестетіп көріңіз: Күн нұры сіздің төбеңізден өтіп, кеудеңізге қарай бойлап барады. Кеудеңіздің орта тұсында гүл түйнегі орналасқан. Гүлдің түйнегі нұрдан баяу ашылып келеді. Балғын таза, әсем гүл сіздің әр ойыңызды, әр сезіміңізді, эмоцияңызды тілек қалауыңызды шайып, жүрегіңіздің қауызын ашты. Нұр сәулесі сіздің бойыңызға ақырын тарай бастағанын елестетіңіз. Ол біртіндеп күшейе түсуде. Ой мен осы нұрды қолдарыңызға түсіріңіз. Сіздің қолдарыңыз нұрға бөленіп, сәуле шашуда. Қолымыз тек жақсы, тек ізгі істерді істейді және баршаға көмектеседі. Нұр аяқтарыңызға тарады. Аяқтарыңыз нұр сәулесін шашуда. Олар сізді тек жақсылық жасау үшін жақсы жерлерге апарады. Олар нұр мен махаббат құралына айналды.

Одан әрі нұр сіздің аузыңызға, тіліңізге тарады. Тіліңіз тек шындықты және жақсы, ізгі сөздер ғана айтады. Нұрды құлақтарыңызға ба ғыттаңыз, құлақтарыңыз тек жақсы сөз бен әсем әуенді ғана естиді. Нұр көзімізге де жетті. Көзіміз тек жақсыға қарап, бәрінен жақсылықты ғана көреді. Сіздің басыңыз түгелдей нұрға бөленіп, басыңызға тек ізгі, сәулелі ой келеді.

Нұр бірте-бірте қарқындап және шұғылана бастайды, сіздің денеңізден шығып, жан-жағыңызға сәуле шашады. Осы нұрды туысқандарыңызға, мұғалімдеріңізге, достарыңызға, таныстарыңызға бағыттаңыз. Нұрды уақытша түсініспей, ренжісіп жүрген адамдарға да бағыттаңыз. Олардың да жүрегі нұрға толсын.

Осы нұр бүкіл әлемге: барлық адамдарға, жан-жануарларға, өсімдіктерге, тірі жанға таралсын... Ғаламның барлық түкпір-түкпіріне нұр бағыттаңыз. Ойша айтыңыз: «Мен нұрлымын... Нұр менің ішім де... Мен Нұрмын».

Осындай Нұр, Махаббат және Тыныштық күйінде отыра тұрыңыз...

Енді осы Нұрды жүрегіңізге орналастырыңыз. Нұрға толы бүкіл әлем сіздің жүрегіңізде. Оны осындай әсем қалыпта сақтаңыз.

Жаймен көзіңізді ашуға болады. Рахмет!

- Жаттығу кезінде қандай көңіл күйде болдыңыз?

Оқушылар өз әсерлерімен бөліседі.

2. Ұй тапсырмасын тексеру.

Сұрақтар:

1. «Мәтіндегі автордың «Неге арналсаң, соны істе» деген сөзін қалай түсіндіресің? Өмірден нақты мысал келтір.
2. «Өз орнындағы» адамның жұмысы да өнімді, берекелі болмақ» деген тұжырыммен келісесің бе? Неліктен?
3. Әркімнің «өз орнында» қызмет істеп, әлеуметке пайда келтіруіне оның бойындағы қандай құндылықтары мен

5 Т – ережесі:

1. Тәртіп.
2. Талап.
3. Тыныштық.
4. Тазалық.
5. Татулық.

Оқулық, 16 бет, сабақ №3, «Неге арналсаң, соны істе» мәтінін оқып келу.

Дәптер, 12 бет, 1 тапсырма.

қасиеттері жетелейді? 4. Айналада өз мүмкіндіктері мен қабілетінің арқасында биік нәтижелерге қол жеткізген адамдарды білесің бе? 5. Өз бойындағы мүмкіндіктерді ашуға көмектескен жағдай болды ма? Өзіңді басқа қырыңнан қалай танысың? 6. Өзің өмір жолыңда нелерді басшылыққа аласың? Неліктен?	
3. Дәйексөз. «Ойға алғанның бәрін адамның ынта-жігерімен жүзеге асыруға болады». <i>Халық даналығы.</i> Сұрақтар: 1. Алға қойған мақсатыңа жету үшін қандай қасиеттер керек? 2. Ынта-жігер дегенді қалай түсінесіз? (Дәйексөзді 2 рет ұл балаларға оқытамын. 2 рет қыз балаларға оқытамын).	Қорытынды: Адам алдына қойған мақсатына жету үшін білімі, ынта-жігері мен мінезінің алатын орны ерекше.
4.Оқиғаларды әңгімелеу (сұхбат) Миллионыншы талпыныс 1942 жыл болатын. Үш адам Венесуэлада бірнеше ай бойы алмас іздеп жүріпті. Көп жол өтіп, көп тау аралап, алмас па деп талай жәй тас жинапты. Бірақ құр тастан басқа ешнәрсе жинай алмапты! Үшеуінен біреуі, Рафаэль Солано, бір көлшіктің жағасына жеткенде достарына: «Мен шаршадым» дейді. «ары қарай жүрудің мағынасы жоқ. Мына тасқа қараңыздаршы, мен тапқан 999999 тасым шығар. Бірақ бір де бір алмас жоқ солардың арасында. Тағы бір тас алсам миллионыншы тасым болады. Бірақ несіне босқа әуре болайын. Шаршап кеттім. Алмас іздеуден бас тартамын». Бір досы қалжыңдап: «Енді бір тас теріп миллионыңды толтырсаңшы» дейді. Солано қалжыңға қалжыңмен жауап беріп: «Солай-ақ болсын» дейді, «осы сапарымнан бас тартар алдында соңғы тас тере салайын». Шаршаған көздерін жауып, қасындағы тас үйіндісінен алмас-ау деп жорамалдап жұмыртқа үлкендігіндей бір тас таңдап: «Міне соңғы тасымды да алдым!», дейді, «миллион тас терген болдым. Соңғы тасым осы болар!». Соңғы тасы ауыр, кәдімгі тастан едәуір ауыр болады. Солано қолындағы тасты қайтадан өлшеп: «Бұл алмас қой» деп қуанады, «бұл расында да үлкен алмас!» Кейін болса, Нью-Йорктағы бір зергер Рафаэль Солано тапқан тас үшін жүз мыңдаған доллар төлеп сатып алады. Кейін болса, «The Liberator» (Азаткер) аты берілген бұл алмас дүниенің ең таза әрі ірі алмасы болғаны анықталады.	Сұрақтар: 1. Адамдардың Венесуэлаға баруының себебі неде? 2. Рафаэль Солано не үшін тас жинаудан бас тартады? 3. Тасты ары қарай жинауына кім ықпал етті? 4. Рафаэль Солано қандай қасиеттерінің арқасында соңғы тасты іздеп тапты? 5. Талаптылық, табандылық, еңбекқорлық қасиеттерінің біздің өміріміздегі маңыздылығы неде? 6. Осы қасиеттер қандай құндылықтың көрінісі болып табылады ? 7. «Адам мүмкіндігі шексіз» дегенді қалай түсінесіздер?

	8. Өз өміріңіздегі өз мүмкіндігін пайдаланып мақсатына жеткен адамдарды атаңыз? Мысал келтіріңіз.
5.Шығармашылық іс-әрекет, топтық жұмыс. I топ «Табандылық» «Мүмкіндіктерімді дамыту үшін не істер едім?» ой толғау жазу. II топ «Төзімділік» Адам мүмкіндіктерін дамытудың ережесін құрастыру III топ «Еңбекқорлық» «Адам мүмкіндіктері» тақырыбына кластер құру. Осы шығармашылық тапсырмаларды орындау барысында меңгерілген қасиеттерді сабақ тақырыбы мен байланыстыра отырып бүгінгі сабағымыздың құндылығын атаңыздар.	
6.Топпен ән айту. Бес құндылық (Құстар қайтып барады әнімен) 1.Өмір—менің жарқылдайтын аспаным! Өмір—менің таусылмайтын дастаным! Адам болып келгеннен соң өмірге, Өмір мәнін –ізгілік деп (2рет) қоштадым. 2.Ақиқатты тану үшін ғаламда, Сүйіспеншілік керек бар адамға! Ой, сөз, ісің дұрыс болса әрдайым, Қиянат та жасамайды (2рет) әманда 3.Жалпыға ортақ адамзаттық құндылық, Жақсылыққа жетелері бір шындық, Жүрегіміз нұрға толы жан болсақ, Баршамызда болар ішкі (2 рет) тыныштық! - 2рет	
7. Үй тапсырмасы. 1. Оқулық, 19 бет, сабақ №4, Ерлан Сыдықовтың «Мәдениет пен билік салмағы» мәтінін оқып келу. 2. «Адамның мүмкіндіктері шексіз» тақырыбына эссе жазу. Дәптермен жұмыс 13 бет. 2-тапсырма.	
8.Сабақтың қорытынды сәті. Баяу әуен қойылады. Енді, бүгінгі өткен сабағымыздан алған құндылықтар мен қасиеттерді жүрегімізге сақтап қоямыз. Адам, ғалам ғажайып жеке дара, Жан құмары ізденген мәңгі сана. Өзінді-өзің танысаң істің басы, Түзеген өз ғаламын болған дана, - деп Өл-Машани атамыз айтқандай әрбір сәттеріңіз мағыналы да мәнді өте беруіне тілектеспін. Бүгінгі керемет сабақ үшін сіздерге рақмет!	

КИМ О.А.

Педагог-психолог КГКП «Ясли - сад
«Березка», г. Экибастуз

НЕДЕЛЯ ПСИХОЛОГИИ «ПЛАНЕТА ДЕТСТВА»

У каждого взрослого человека есть такие воспоминания о детстве, которые наполняют душу несравнимым ни с чем теплом. «Все мы родом из детства...». Самое лучшее нам хочется «взять с собой» во взрослую жизнь.

Именно родительская любовь обеспечивает детям эмоциональную защиту и психологический комфорт, дает жизненную опору, а любовь и беспредельное доверие ребенка к родителям делают его особо восприимчивым к их воздействию.

Любая детская дошкольная организация старается наметить такие формы работы с семьей в течение года, которые создавали бы условия для творческого, совместного взаимодействия детей, родителей и сотрудников детского сада. Сегодня в каждом детском саду есть педагог-психолог, который выступает как организатор психологической работы в дошкольной организации. Но как сделать так, чтобы родители были вовлечены в жизнь группы и детского сада?

Один раз в квартал в нашем детском саду проходят Недели психологии. В октябре месяце прошел интересный и увлекательный марафон Неделя психологии под названием «Планета Детства». Весь коллектив детского сада был вовлечен в этот марафон. Конечно, была подготовительная работа: уже за несколько дней было подготовлено и вывешено красочное объявление для родителей, проведен педагогический час для сотрудников сада, где был дан инструктаж для всех педагогов. Неделя психологии включала в себя несколько разнообразных по содержанию мероприятий, каждое из которых позволяло создать атмосферу доверия, сотрудничества, единения.

Неделя психологии прошла под девизом «Пусть наша жизнь будет интересной и яркой!»

Целью Недели психологии явилась активизация совместной деятельности всех участников педагогического процесса – воспитателей, родителей и детей. Психолог и педагогический коллектив решали следующие задачи: организация совместной и индивидуальной творческой деятельности педагогов, родителей и детей; повышение психологической компетентности субъектов образовательного процесса, создание психологически комфортной, развивающей среды в образовательном учреждении, настрой на «психологическую волну»; воспитать дружелюбное отношение в коллективе, между родителями и детьми.

К эффективному проведению Недели психологии с общим названием «Планета Детства» был разработан план действий (таблица 1).

Таблица 1 – Перспективный план Недели психологии «Планета Детства».

Тема	Форма мероприятия	Ответственн ые
Понедельник Девиз дня «Познай себя!»		
Акция «Дерево настроения»	Силуэт дерева, на котором каждый желающий может отметить свое настроение, выбрав смайлик, (грусть, радость)	Ким О.А.
«Наши эмоции»	Дидактические игры «В мире сказок с	Педагоги

	приключений», с детьми II младших групп. На развитие эмоций	II младших групп
Вторник Девиз дня «Сохрани душевное здоровье»		
Акция «Аптечка для души»	На столике шкатулка. Каждый желающий может поднять себе настроение, достав из шкатулки листовку с позитивным высказыванием или пожеланием	Ким О.А.
Минутка релаксация «Душевное здоровье»	Дети средних групп под сопровождение спокойной музыки учатся расслабляться	Ким О.А.
Консультация «Сохраним душевное здоровье»	Работа с педагогами	Ким О.А.
«Создание эмоционального благополучия детей»	Памятка для родителей	Ким О.А.
Среда Девиз дня «Мой дом - моя крепость»		
«Мой дом – моя крепость»	Тематическая газета для родителей. Газету вывешивают педагоги в приёмной группы детского сада	Педагоги средних групп
Акция «Письмо маме»	Беседа о маме. Дети совместно с педагогами пишут маме добрые, хорошие слова. Дети наклеивают письмо на шкафчик	Педагоги старших групп
Четверг Девиз дня «День дружбы»		
Акция «Письмо другу»	Сотрудники коллектива детского сада пишут доброе, хорошее, позитивное письмо другу. В нём можно написать все те эмоции, чувства которые он испытывает к тому или иному коллеге. Сделай приятно своему другу, пусть он, получив письмо, будет рад ему. Письма отдают психологу, и она отправляет по адресату. Письмо можно подписать от кого, и можно и анонимно	Ким О.А.
Акция «Мои друзья»	В фойе детского сада оформляется фотовыставка, плакаты, рисунки своего друга	Педагоги всех возрастных групп
Пятница Девиз дня «Здесь вас любят и ждут!»		
Акция «Сундучок предложений и пожеланий»	Родители, педагоги оставляют в сундучке свое пожелание или предложение по улучшению работы детского сада	Ким О.А.

Первый день недели прошёл под девизом «Познаем себя!». В этот день стартовала акция «Дерево настроения» - в фойе детского сада был вывешен плакат,

с рисунком дерева, на котором каждый желающий мог отметить свое настроение, выбрав грустный или весёлый смайлик.

Так же в течение дня во II младших группах проводились совместные игры с педагогом, детьми и психологом, на развитие эмоции «В мире сказок и приключений». Эта неделя, порадовала тем, что родители со своими детьми, с большой охотой и желанием отозвались на предложение поучаствовать в акции «Дерево настроения». В фойе царила атмосфера гармонии и доброжелательности и, даже если родители были серьезны, то улыбки присутствующих передавались всем.

Второй день стартовал под девизом «Сохрани душевное здоровье». В этот день была проведена акция «Аптечка для души». Целью данного мероприятия стало создание положительного эмоционального фона в детском саду. Каждый желающий мог поднять себе настроение, достав из аптечки листовку с позитивным высказыванием или пожеланием. Также в этот день была проведена минутка релаксации «Душевное здоровье» с детьми средних групп. Не остались без внимания и педагоги, с ними была проведена консультация «Сохраним душевное здоровье» – основной задачей являлось позитивное взаимоотношения между педагогами, сплочённость коллектива, снятие эмоционального напряжения педагогов. Для родителей воспитанников были выпущены памятки «Создание эмоционального благополучия детей».

Третий день недели психологии прошел под девизом «Мой дом – моя крепость». Ни для кого не секрет, что на эмоциональный комфорт ребенка большое влияние оказывает семья, поэтому и не случайно один из дней Недели психологии был посвящен семье. В этот день воспитатели с детьми средних групп выпустили тематическую газету для родителей «Мой дом – моя крепость». В старших группах прошла акция «Письмо маме», целью которой было укрепить детско-родительские отношения, формировать ценностное отношение к близким людям. Дошкольный возраст – это такой период, в котором ребенок особенно испытывает потребность в любви самого близкого человека – его мамы. Поэтому акция «Письмо маме» становится замечательной возможностью для маленького ребенка сказать добрые слова, выразить свои чувства самому близкому человеку и увидеть ответную реакцию любви к себе.

Четвертый день недели был назван «Днём дружбы». Этот день открыла акция для педагогического коллектива «Письмо другу». Акция способствует психологической разгрузке, повышению общего позитивного эмоционального тонуса, развитию толерантности, доброты и взаимоподдержки.

Так же в этот день была организована фотовыставка «Мои друзья», одна из стен сада за день оформилась плакатами, рисунками, фотографиями о дружбе и друзьях.

Итоговый день Недели психологии прошел под девизом «Здесь вас любят и ждут!». Этот день был открыт акцией «Сундучок предложений и пожеланий». Каждый желающий мог оставить в импровизированном сундучке свое пожелание или предложение по улучшению работы детского сада. К концу дня «сундучок» был наполнен высказываниями, мнениями, впечатлениями.

Что дала Неделя психологии? Удовлетворение, «наполненную усталость», желание реализовывать новые идеи, потому что она прошла в режиме диалога – целебного стиля общения, столь редкого в нашей суетной жизни.

Удалось реализовать Неделю психологии только благодаря помощи и поддержки всех сотрудников сада, пониманию родителей и активности детей.

Неделя психологии «Планета детства» получилась целостной и законченной, ведь удалось вовлечь всех сотрудников, родителей и детей.

Литература:

1. Давайте познакомимся! Тренинговое развитие и коррекция эмоционального мира дошкольников 4-6 лет/ ав. Сост. И.А. Пазухина.– СПб., 2010.
2. Крылова Т.А., Сумарокова А.Г. Чувства всякие нужны, чувства всякие важны. Программа эмоционально-волевого развития детей 4-5 лет. – СПб., 2011.
3. Докукина О.С., Лепе П.Л., Никитина Т.А., Пахомова И.Ю.. Проектная деятельность как средство повышения познавательной активности детей дошкольного возраста. – М.: Московский центр качества образования, 2013. – 320 с.
4. Деркунская В.А. Проектная деятельность дошкольников. Учебно-методическое пособие. – М.: Центр педагогического образования, 2012. – 144 с.

**КУСАИНОВА Н.Ж.,
КАРЖАСБЕКОВА М.К.**

учителя русского языка и литературы
Гимназии №39 имени М. Жумабаева
г.Караганды

КРАТКОСРОЧНЫЙ ПЛАН УРОКА РУССКОГО ЯЗЫКА И ЛИТЕРАТУРЫ

Класс: 5 Тема: Ценности: дружба и любовь. «Мой друг»		Количество присутствующих:	Количество отсутствующих:
Цели обучения	5.1.5.1 – прогнозировать содержание текста по вопросам. 5.2.5.1 – участвовать в диалоге, правильно понимая реплики и предоставляя обратную связь		
Уровень мышления	Знание, понимание, навыки высокого порядка		
Критерии оценивания	1. Предсказывает содержание текста по вопросам. 2. Вступает в разговор и соблюдает правила ведения диалога.		
Цели урока	Все учащиеся смогут: Понимать, обсуждать смысл пословицы; предсказывать содержание текста по вопросам, составлять кластер, находить совпадения, составлять и задавать вопросы, давать краткие ответы. Участвовать в роли задающего и отвечающего на вопросы. Большинство учащихся смогут: Понимать, обсуждать смысл пословицы, уметь объяснить значение пословицы, предсказывать содержание текста по вопросам, составлять кластер, находить совпадения, делать выводы, составлять и задавать вопросы, давать развёрнутые ответы, участвовать в роли задающего и отвечающего на вопросы; при составлении диалога не отходить от темы. Некоторые учащиеся смогут: Понимать, обсуждать смысл пословицы, уметь объяснить значение пословицы, предсказывать содержание текста по вопросам, составлять кластер, находить совпадения, делать выводы, составлять и задавать вопросы, давать развёрнутые ответы, участвовать в роли задающего и отвечающего на вопросы; при составлении диалога не отходить от темы, грамотно употребляют слова и предложения.		

Предыдущее обучение	Учащиеся имеют определенную базу знаний по теме «Дружба» на русском языке. Пишут ассоциации к словам <i>ценности и дружба</i> , используя кластер.	
Привитие ценностей	Помочь учащимся понять необходимость и ценность понятий «дружба», «друг»	
Языковая цель	Основные термины и словосочетания: <i>друг, дружба, кластер, диалог, черты характера</i>	
Ход урока		
Этапы урока	Запланированная деятельность на уроке	Ресурсы
Начало урока	Приветствие учащихся. Проверка домашнего задания. «Внешний и внутренний круг» Д/з Составить «Радугу желаний». ФО: Словесная похвала Объединение в группы. Стратегия «Собери картинку». Ученики собирают картинку из фрагментов. Объединяются в 2 группы и читают пословицу, объясняя её значение. 1. Единственный способ иметь друга – это самому быть другом. 2. Дерево держится корнями, а человек – друзьями. ФО: Комментарий Учитель задает вопросы: - Ребята, а что объединяет эти пословицы? (дружба, друг, друзья) - Как вы думаете, опираясь на эти пословицы, какова тема нашего урока? (Друг) ФО: Словесная похвала Сообщение темы урока, и чему будем учиться на уроке. - Вы сегодня познакомитесь со стихотворением «Мой друг». Мы будем слушать текст и обсуждать героев и их поступки. Угадывать, о чём будет содержание текста по вопросам. Создание кластера	Картинки https://fotooboi.org.ua/fotooboi-druzya-vinni-puha-11004.html
Середина урока	Групповая работа с кластером. - Перед вами кластер с названием текста «Мой друг». Угадайте, о чём будет содержание текста по вопросам?	Лист бумаги, карандаши

	<table border="1" data-bbox="373 237 1106 463"> <tr> <th data-bbox="373 237 687 315">Критерии оценивания</th><th data-bbox="687 237 1106 315">Дескрипторы</th></tr> <tr> <td data-bbox="373 315 687 463">Прогнозировать содержание текста по вопросам.</td><td data-bbox="687 315 1106 463">Предсказывает содержание текста, отвечая на вопросы.</td></tr> </table> Выступление групп. ФО: Комментарий учителя. Прослушивание текста (Стихотворение «Мой друг» О.Чекашовой) Первый раз вы слушаете стихотворение, знакомитесь с вопросами, при втором чтении обведите зелёным цветом карандаша то, что у вас совпало с содержанием стихотворения; красным карандашом то, что не совпало; жёлтым то, что очень близко по содержанию. Выступление групп. Рассказывают только то, что совпало с содержанием текста. ФО: Комментарий учителя. Учитель задает вопросы: - И всё-таки, какими же качествами должен обладать настоящий друг? (Учитель раздаёт цветные палочки ученикам) Учащиеся образуют пары по цветам палочек. Физминутка «Пантомима» В паре показывают то, что написано на карточках. 1. Встреча друзей после долгой разлуки 2. Фотография на память 3. Поддержите друга, у которого плохое настроение. 4. Представьте, что вы с другом вышли на пробежку 5. Ваш друг уезжает, попрощайтесь с другом на вокзале. Работа в паре. По данной ситуации составьте диалог и обсудите проблему. Ситуация: ваш друг всё время проводит за компьютером, плохо спит, не выходит на улицу, снизилась успеваемость. Вы хотите помочь ему, доказываете, что соблюдение режима дня-забота о его здоровье. В своём диалоге расскажите, как влияет компьютер на здоровье, дайте совет своему другу. <table border="1" data-bbox="373 1821 1137 2038"> <tr> <th data-bbox="373 1821 743 1859">Критерии</th><th data-bbox="743 1821 1137 1859">Дескрипторы</th></tr> <tr> <td data-bbox="373 1859 743 2038">Участвовать в диалоге, правильно понимая реплики и предоставляя обратную связь</td><td data-bbox="743 1859 1137 2038">1.Участвует в роли задающего и отвечающего на вопросы; 2. Диалог соответствует</td></tr> </table>	Критерии оценивания	Дескрипторы	Прогнозировать содержание текста по вопросам.	Предсказывает содержание текста, отвечая на вопросы.	Критерии	Дескрипторы	Участвовать в диалоге, правильно понимая реплики и предоставляя обратную связь	1.Участвует в роли задающего и отвечающего на вопросы; 2. Диалог соответствует
Критерии оценивания	Дескрипторы								
Прогнозировать содержание текста по вопросам.	Предсказывает содержание текста, отвечая на вопросы.								
Критерии	Дескрипторы								
Участвовать в диалоге, правильно понимая реплики и предоставляя обратную связь	1.Участвует в роли задающего и отвечающего на вопросы; 2. Диалог соответствует								

цветные
карандаши

<https://ok.ru/video/707891628734>

	теме (дать совет) 3.Правильно формулирует вопросы 4.Даёт полные/неполные ответы 5.Грамотно употребляет слова и выражения	
	Выступление пар ФО: «Две звезды и пожелание» Итог урока. Вспомните, чему вы научились на этом уроке, что было для вас сложным, легким в исполнении (критерии) Домашнее задание. Упр.253 с.117. Прочитайте текст, определите его основную мысль, выпишите ключевые слова и переведите их на русский язык. Рефлексия «Незаконченные предложения» Каждый ученик выбирает по 2-3 предложения и заканчивает их (устно). Учитель благодарит учеников за урок.	

КУШЕКОВА А.Ж.

КАСЫМБЕКОВА Ж.Ж.

«№92гимназия» КММ Қарағанды қаласы

Пән: Информатика

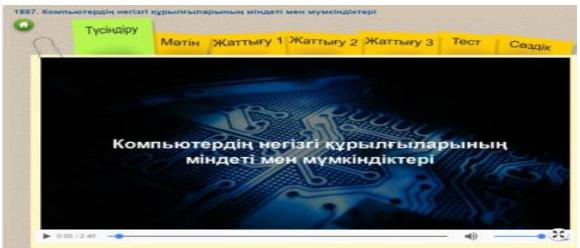
ЖАЛПЫАДАМЗАТТЫҚ ҚҰНДЫЛЫҚТАРМЕН ИНТЕГРАЦИЯЛАНҒАН ИНФОРМАТИКА САБАҒЫНЫҢ ЖОСПАРЫ

Сабақтың тақырыбы:	Компьютердің қызметі
Оқу мақсаттары:	6.1.1.2 - компьютердің негізгі құрылғыларының өзара әрекетін түсіндіру
Сабақтың мақсаттары	- компьютердің негізгі құрылғыларының қызметін түсінеді; - компьютердің негізгі құрылғыларының өзара әрекетін талқылайды; - компьютердің негізгі бөліктерінің қызметі туралы пікір алмасады.
Жетістік критерийлері	1. Компьютердің негізгі құрылғыларын біледі. 2. Компьютердің негізгі құрылғыларының мүмкіндіктерін қолданады. 3. Компьютердің негізгі құрылғыларының өзара әрекетін талдайды.
Тілдік мақсаттар	Оқытудың тілдік мақсаты: компьютер құрылғыларының қызметтерін түсінеді Пәнге қатысты лексика және терминология: жүйелік блок, аналық тақша, орталық процессор, мегагерц, гигагерц, жүйелік шина, порт. Диалог құруға / жазылымға қажетті сөздер топтамасы: Процессор жылдамдығы немесе..... өлшенеді. дегеніміз компьютермен басқа да периферациялық құрылғыларды байланыстырушы интерфейс.

Құндылықтарды дарыту	1.«Мәңгілік ел» ұлттық идеясын басшылыққа ала отырып, оқушылардың жеке және топпен жұмыс істей білу қабілетін, денсаулық, достық және айналадағыларға қамқорлық көрсету құндылықтарын қалыптастыру. 2. Оқушыларға компьютердің қызметі туралы түсінік бере отырып, дұрыс әрекет құндылығының мәнін ашады. 3.Дұрыс әрекет құндылығының жауапкершілік, жинақтылық, ұқыптылық, ынтымақтастық қасиеттеріне тәрбиелеу	
Пәнаралық байланыс	Өзін-өзі тану	
АКТ қолдану дағдылары	Бейнебаян, интербелсенді тақта	
Алдыңғы оқу	Есептеуіш техниканың даму кезеңдерін біледі. Компьютермен барлық құрылғыларын біледі және жұмыс жасай алады.	
Сабақ барысы:		
Сабақтың жоспарланған кезеңдері	Сабақтағы жоспарланған іс- әрекет	Ресурстар
Сабақтың басы	Үй жұмысы: Оқушылар өткен сабақты Ой! Ойла! Ойлан! әдісі арқылы сұрақтарға жауап береді. Ұйымдастыру сәті: Жағымды күйге ену «Нұрға бөлену» Сәйкесінше I топ – Аналық тақша; II топ – Қоректену блогы. Тапсырма №1. Жеке жұмыс- «Kahoot» әдісі Kahoot.it сайты арқылы тест тапсырмасына жауап беру. Ол үшін оқушылар компьютерге отырады немесе смартфондар арқылы жауап береді.Тапсырма 10 сұрақтан тұрады, әр сұрақтың 4 жауабы болады. Оқушылар берілген код бойынша тіркеледі және өз есімдер жазады. Дескриптор: - Суреттерге қарап құралды анықтай алады. - Жүйелік блоктың құрамын біледі. - Электронды тасығышты анықтай алады, - Енгізу құралдарын анықтайды. Саралау тәсілі – «Қорытынды» Барлық оқушылар бір тапсырманы орындаса да олардың нәтижелері әртүрлі болады. Қ.Б. «Баспалдақ » әдісі.	I- топ

	Тапсырмалар орындалып болғаннан кейін экраннан өздерінің қай сатыда тұрғанын көре алады.	
Сабақтың ортасы	Жаңа тақырып Ішкі интеграция Bilimland.kz сайты арқылы бейне ролик көрсетіледі. Қосымша суреттер арқылы қандай құрылғы екені айтып өтіледі. «INSERT» әдісі. Сабақ түсіндіру барысында айтылған анықтамаларды оқушылар өздеріне керек жерлерін түртіп алады. BIOS-Basic Input/Output Systeem-базалық енгізу/шығару жүйесі. Ол жеке тұрақты есте сақтау құрылғысында сақтап тұрған бағдарлама. Бұл бағдарлама компьютердің жүктелуінің бастапқы кезінде құрылғыларды басқарып олардың өзара байланысын қамтамасыз етеді. Жедел жады-мәліметтерді қысқа мерзімге сақтау үшін қызмет етеді.Компьютерді сөндірген соң, ақпарат өшіп қалады. Микропроцессор-бүкіл есептеулерді және ақпаратты өңдейтін кішкентай электрондық схема Шина-тақтадағы екі құрылғы арасында ақпарат таситын делдал Аналық тақша - орталық процессор, жедел жад микросхемалары, кеңейту қуыс- орындары және есептеу Машинасының басқа да кейбір жүйелік сыңарлары орналастырылған негізгі мөрлі тақша. Қоректендіру блогына(110-230 В) жоғары қуаттың ауысу және тұрақты төмен қуатының тоғы (12 және 5 В) компьютердің барлық бөлшегін қоректендіреді Порт-дегеніміз компьютермен басқа да периферациялық құрылғыларды байланыстырушы интерфейс. Топтық жұмыс: I топ: Сырттан келген ақпараттар бірден қайда түседі? (Сырттан келген ақпараттар 5 сезім мүшесі арқылы сана арқылы, санадан тыс түпкі санаға түседі). II топ: Түпкі санада жағымсыз ақпараттар көп болған	Оқулық, интернет.

	жағдайда адам денсаулығына әсер етеді ме? (Адамдарда да әртүрлі жағымды жағымсыз ақпараттар болуы мүмкін. Мысалы: реніш, өкпе ашу, ызыларды жинай беретін болсақ, денсаулығымызға зияны тиеді.) III топ: Компьютерде әртүрлі сайттар арқылы жүктелген артық ақпараттар қандай зиян әкеледі? (Ал компьютерде әртүрлі сайттар арқылы жүктелген артық ақпараттар көп болғандықтан вирустар пайда болады). Антивирустық программа бойынша вирустарды тазалағандай, бізде түпкі санамызды тазалауымыз қажет. Сондықтан қандай ақпарат болса да, Компьютерді сөндірген соң, ақпарат өшіп қалаған сияқты, біз де керексіз, жағымсыз дүниелерге кешіріммен қарауымыз керек. Сондабіз санамызды оятамыз. Компьютердің құрылғысын артық көп орын алмас үшін Жедел жадыда сақталған ақпараттар өшіріліп қалған мен ол компьютерде сақталады. Түпкі санамызды тазаламасақ, сыртқы түрткінің әсерінен эмоция арқылы көрініс табады. • Жағымды ойлау арқылы қандай әрекеттер жасаймыз? Жауапкершілік, жинақтылық, ұқыптылық қасиеттер арқылы Дұрыс әрекет құндылығына қол жеткіземіз. Тапсырма №2 Топтық жұмыс- «Галереяны шарлау» Дайындалған кластер бойынша қорытынды жұмыс немесе өнімді ұсыну арқылы өз жұмысын ұсынады, идеяларын қорғайды, ерекше идеалар айтады. 1- Топ: Компьютердің құрамдас бөліктері мен олардың атқаратын қызметін білу не себепті маңызды? Мәңгілік жалпыадамзаттық құндылықтарды ата? 2- Топ: Порттардың көлемдері мен өлшемдерінің әр түрлі болуы не себепті маңызды? Дескриптор: - Компьютердің негізгі және қосымша құрылғыларын біледі; - Компьютердің құралдары қандай порттар арқылы жалғанатын көрсете алады. Саралау тәсілі- «Дереккөздер».	
--	---	--

	Кластер дайындау барысында оқушылар баспадан шыққан және электронды дереккөздерді пайдаланады. Қ.Б. «Жапондық» бағалау әдісі. Екі топ бір бірін бағалайды. Осы әдіс бойынша бірінші топ екінші топқа қосатын жерлері болса айтады немесе сұрақтарын қояды. 	
Сабақтың соңы	Үйге тапсырма Оқушылар көзге, мойынға, қолға жаттығу жасайды және сергіп қалады. «Қызыл гүлім- ай» 	https://www.youtube.com/watch?v=sPX27NNVWCY
Дифференциация-оқушыларға көбірек қолдау көрсетуді қалай жоспарлаймыз? Қабілеті жоғары оқушыларға қандай тапсырмалар қоюды жоспарлап отырсыз?	Бағалау- оқушылардың материалды меңгеру деңгейін тексеру жоспарыңыз?	Денсаулық және қауіпсіздік техникасының сақталуы
	Сабақтан алған әсерлері мен ұсыныстарын жазу үшін стикерлер тарату. Екі жұлдыз - бір тілек әдісін ұсыну. Сабақтан алған әсерлері мен ұсыныстарын стикерлерге жазу. Екі жұлдыз - бір тілек әдісімен толтырады.	
Қорытынды бағамдау Қандай екі нәрсе табысты болды (оқытуды да, оқуды да ескеріңіз)? 1: 2: Қандай екі нәрсе сабақты жақсартта алды (оқытуды да, оқуды да ескеріңіз)? 1: 2: Сабақ барысында мен сынып немесе жекелеген оқушылар туралы менің келесі сабағымды жетілдіруге көмектесетін не білдім?		

МУХАРЯМОВА Е.Г.,
учитель музыки высшей категории
КГУ «Мичуринская ОШ», с. Агрогогородок
Абайский район

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ИНТЕРАКТИВНЫХ ФОРМ И МЕТОДОВ НА УРОКАХ МУЗЫКИ, КАК СРЕДСТВ АКТИВНОСТИ УЧАЩИХСЯ

Одним из направлений модернизации системы образования является совершенствование методов и форм обучения. В Законе «Об Образовании» Республики Казахстан сказано, что содержание образования должно быть ориентировано на обеспечение самоопределения личности, создание условий для самореализации. Необходимо развивать общую культуру учащихся, воспитывать активную инициативную творческую личность, развивая природные задатки, склонности и индивидуальность каждого ученика.

Считаю данную тему актуальной, поэтому в своей работе стараюсь находить все больше новых методов и форм работы с детьми, направленных на развитие активной, творческой личности.

Китайская мудрость гласит: «Скажи мне – и я забуду. Покажи мне – и, может быть, я запомню. Сделай меня соучастником – и я пойму». Эта цитата указывает на необходимость мотивированного, деятельностного подхода в образовании. Социальный заказ казахстанского общества образованию определили программные установки, заложившие образ будущего страны как «общества максимальных возможностей, где уважается личность и свобода человека», «ценятся честь, достоинство и репутация каждого, где присутствуют высокая мораль, этические стандарты и духовные ценности». Именно эти поставленные задачи помогает решать на уроках предмета «Музыка» использование интерактивных методик.

Перед учителем в учебном процессе стоит сложнейшая задача – продумывать специальную работу по организации внимания детей, иначе оно окажется во власти окружающих вещей и случайного стечения обстоятельств. Условием поддержания внимания является разнообразие сообщаемого материала, последовательность его раскрытия и изложения. Очень важно для организации внимания умение учителя предложить задание и так его мотивировать, чтобы оно было принято ребенком, возбудить интерес, внести известную эмоциональную насыщенность.

В среднем ребенок способен удерживать внимание в пределах 15-20 минут, поэтому учитель должен использовать разнообразные виды деятельности, чтобы не переутомлять учащихся, не затягивая больше положенного времени переключаться из одной деятельности к другой. Насыщенная деятельность также может переутомлять детей, что способствует низкой их активности, поэтому деятельность на уроке также должна быть тщательно продумана учителем и дозирована интерактивными методами и наглядным материалом. Уроки музыки имеют свою специфику и отличаются от других уроков тем, что требуют формирования положительных, позитивных качеств, специальных знаний, умений, навыков для творческих способностей учащихся. Общение на занятиях по предмету «Музыка» также специфично и отличается от общения на других занятиях. Учитель должен организовать вхождение учащихся в сложный процесс усвоения социального и культурно-исторического опыта, который называют социализацией. Учитель должен умело применять интерактивный компонент обучения – общую стратегию взаимодействия.

Педагог должен создавать ситуации, в которых обучающийся активен, в которых он спрашивает, действует. В подобных ситуациях «он совместно с другими приобретает способности, позволяющие преобразовывать в знание то, что изначально составляло проблему или препятствие».

С другой стороны, учащийся в процессе взаимодействия на занятии с другими учащимися, педагогом овладевает системой испытанных (апробированных) способов деятельности по отношению к себе, социуму, миру вообще, усваивает различные механизмы поиска знаний. Поэтому знания, полученные учащимся, являются одновременно и инструментом для самостоятельного их добывания.

Таким образом, цель обновленного содержания образования – это создание педагогом условий, в которых учащийся сам будет открывать, приобретать и конструировать знания. Это является принципиальным отличием целей обновленного обучения от целей традиционной системы образования.

Другими словами, обновленное содержание образования ориентировано на более широкое взаимодействие учеников не только с учителем, но и друг с другом и на доминирование активности учащихся в процессе обучения. Место учителя на уроках сводится к направлению деятельности учащихся на достижение целей урока.

Урок является способом познания, основанном на диалоговых формах взаимодействия участников образовательного процесса; обучение, погруженное в общение, в ходе которого у обучающихся формируются навыки совместной деятельности, при котором «все обучают каждого и каждый обучает всех» (по В.С. Дьяченко)

В процессе уроков мы нашли такую форму, как использование на всех типах уроков интерактивного общения через вокальные упражнения, распевки, музыкальные разминки, хоровое пение, приветствия, игры, и т.д. Главное достоинство этих форм в создании доброжелательной атмосферы и ситуации успеха для учащихся.

Задача любого учителя – сделать урок ярким, запоминающимся, привлекательным, сформировать эмоционально-положительное отношение к предмету, изменить роль ученика, из пассивного слушателя сделать его активным участником процесса обучения. Учащиеся не должны забывать, что музыка – это не развлечение, а очень важная часть нашей жизни. Учитывая педагогические условия использования активных форм и методов обучения, для самореализации учащихся особенно важным является то, чтобы каждый пережил ситуацию успеха. Как ее создать, если ученик испытывает затруднения?

Ситуацию успеха можно создать на том этапе урока, на котором ребенок чувствует себя более уверенным и спокойным, например, в процессе взаимодействия с одноклассниками, при выполнении какой-либо деятельности (пения, импровизации, игре на музыкальных инструментах), при оценивании, рефлексии.

К активным формам и методам обучению относятся: деловые и ролевые игры, дискуссии, диспуты, анализ конкретных ситуаций, беседы, с элементами дискуссий, проблемного изложения материала, исследования, практикумы, работа в малых группах и парах, формы взаимоконтроля, исследовательские работы, проекты, проблемно-поисковое обучение, урок-исследование, урок-поиск, урок - концерт и др.

Активные методы и формы обеспечивают решение образовательных задач

- формирование положительной учебной мотивации;
- повышение познавательной активности учащихся;
- активное вовлечение обучающихся в образовательный процесс;
- развитие познавательных процессов - речи, памяти, мышления;

- эффективное усвоение большого объема учебной информации;
- развитие творческих способностей и нестандартности мышления;
- развитие коммуникативно-эмоциональной сферы личности обучающегося;
- раскрытие личностно-индивидуальных возможностей каждого учащегося и определение условий для их проявления и развития;
- развитие универсальных навыков.

Обновленное содержание образования отчасти решает еще одну существенную задачу. Речь идет о релаксации, снятии нервной нагрузки, переключении внимания, смене форм деятельности и т.д.

Использование в работе технологии интерактивного обучения дает:

ученику:

- развитие личностной рефлексии;
- осознание включенности в общую работу;
- становление активной субъектной позиции в учебной деятельности;
- развитие навыков общения;
- принятие нравственности норм и правил совместной деятельности;
- повышение познавательной активности.

классу:

- формирование класса как групповой общности;
- повышение познавательного интереса;
- развитие навыков анализа и самоанализа в процессе групповой рефлексии;

учителю:

- нестандартное отношение к организации образовательного процесса;
- формирование мотивационной готовности к межличностному взаимодействию не только в учебных, но и иных ситуациях.

Следуя обновленному содержанию образования, мы придерживаемся правилам общения на уроках музыки.

Правило первое. В работу должны быть вовлечены в той или иной мере все участники (ученики).

Правило второе. Психологическая подготовка участников. Речь идет о том, что не все пришедшие на урок психологически готовы к непосредственному включению в те или иные формы работы. Сказывается известная закрепощенность, скованность, традиционность поведения. В этой связи полезны разминки, постоянное поощрение учеников за активное участие в работе, предоставление возможности для самореализации ученика.

Правило третье. Индивидуальный подход в обучении. Ведь важно, чтобы каждый был услышан.

Правило четвертое. Физический комфорт. Класс должен быть подготовлен с таким расчётом, чтобы ученикам было легко передвигаться по классу, пересаживаться с места на место, и они имели возможность общаться как друг с другом, так и с педагогом.

Правило пятое. Толерантность. Важно договориться о том, что все участники будут терпимы к любой высказываемой точке зрения, будут уважать право каждого на свободу слова и т.д.

Правило шестое. Заинтересованность.

Одним из главных достижений педагогической деятельности считаю создание на уроке ситуации успеха, что позволяет активизировать развитие творческих способностей, стимулировать их проявление, а также способствовать повышению результатов обучения учащихся.

Творческие возможности учителя и ученика безграничны. Важно только умело направить работу для достижения поставленных учебных целей.

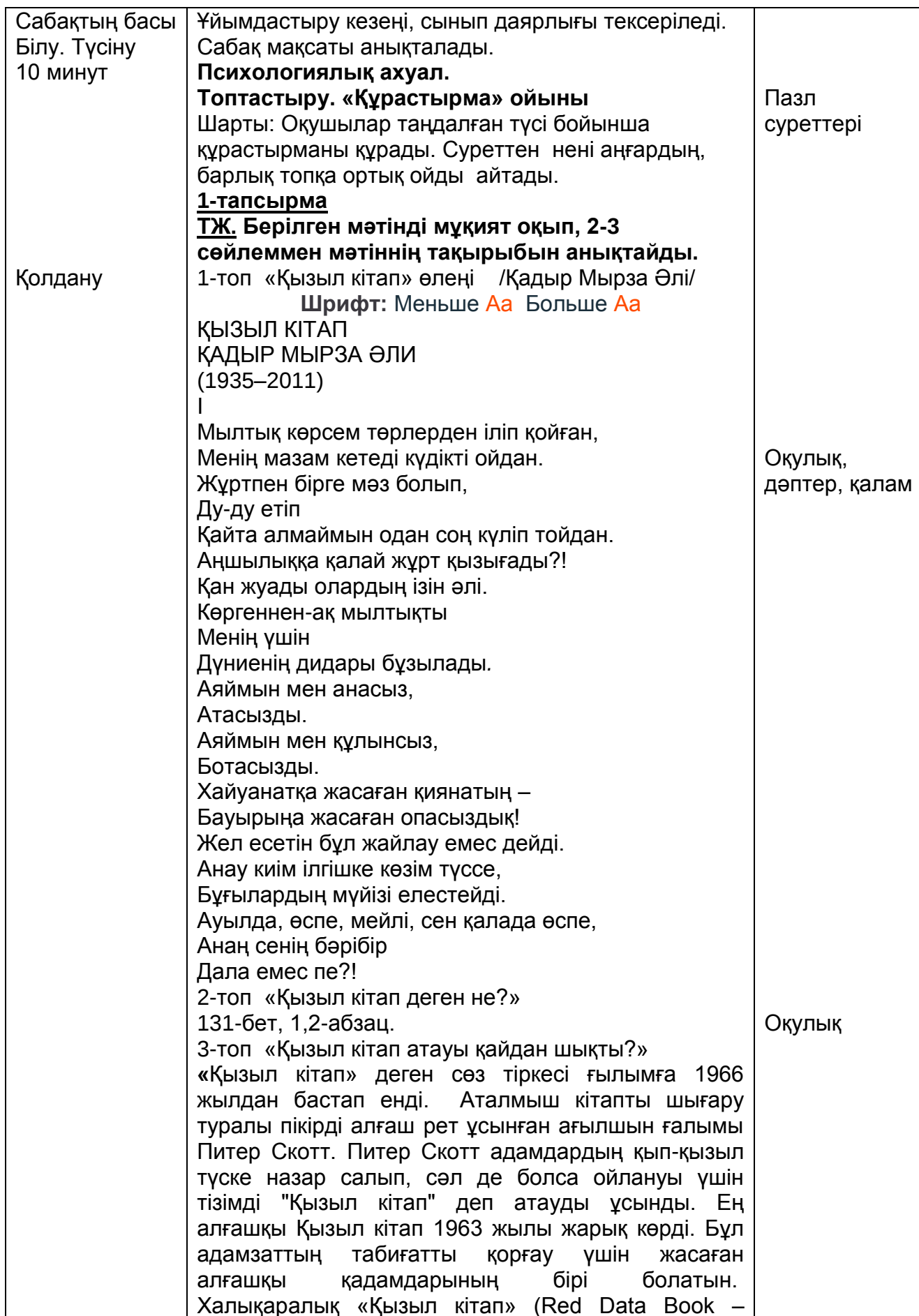
Таким образом, активные формы и методы работы на уроках музыки дают возможность сформировать творческую активность учащихся в учебной и во внеурочной музыкальной деятельности, способствуют активизации познавательной деятельности учащихся на уроках, самостоятельному осмыслению музыкального материала. Уроки позволяют учителю по-новому увидеть некоторых учащихся, заметить их индивидуальные особенности. Эффективность урока возрастает.

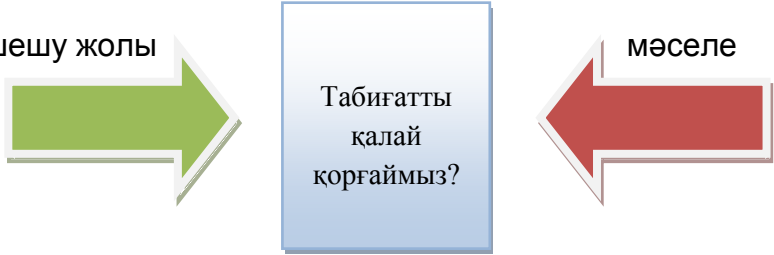
**ОСПАНОВА К.Д.
СЫЗДЫКОВА Э.К.**

М. Жұмабаев атындағы №39 гимназия
Қарағанды қаласы
Қазақ тілі пәні мұғалімдері

ҚЫСҚА МЕРЗІМДІ САБАҚ ЖОСПАРЫ

Сабақ тақырыбы	Қызыл кітап	
Осы сабақта қол жеткізілетін оқу мақсаттары	Ж. 8.3.2.1 жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай тілдік құралдарды орынды қолданып, мақала құрастырып жазу	
Сабақ мақсаты	Барлығы: «Қызыл кітаптың» шығу тарихымен танысып, өз ойларын жинақтап мақала жазады. Көпшілігі: ғылыми стильдің ерекшеліктерін түсінеді, табиғаттың адам өміріндегі рөлін саралай алады. Кейбіреуі: бүгінгі қоғамда табиғатқа адам қолымен жасалып жатқан қиянатты шешу үшін өз ұсыныстарын жасайды.	
Бағалау критерийі	➤ Стильдік ерекшелігі сақталған мақала жазады; ➤ Өз ойын жүйелі жеткізе алады.	
Тілдік мақсаттар	Пәнге қатысты сөздік қор мен термин. Өзара топтық бағалау үшін қолданылатын тіркестер 1.Сіз көптеген ұтымды детальдерді пайдаланыпсыз, әсіресе ... 2. Сіздер тыңдаушыларға шынымен де әсер етесіз, себебі ... 3.Өңгіме желісінде мынадай қолдансаңыз тиімді болар еді, себебі ... 4. Өңгіме желісін жеткізе алдыңыздар, өйткені.....	
Құндылықтарға баулу	Қарым-қатынас жасау қабілеті, шығармашылық және сын тұрғысынан ойлау, өзгенің көзқарастарына құрметпен қарау.	
Пәнаралық байланыс	Сабақ биология, АКТ-ның көмегімен информатика, суретпен жұмыс жасау арқылы бейнелеумен байланысады7.	
Алдыңғы білім	Биоалуантүрлілік және Қазақстанда қорғауға алынған дәрілік шөптер, құстар, аңдар туралы біледі.	
Сабақ барысы		
Сабақтың жоспарланған кезеңдері	Сабақта жоспарланған жаттығу түрлері	Ресурстар

	«Қызыл кітап деректері») – Халықаралық Табиғат Қорғау Одағының (ХТҚО-МСОП-IUCN) – халықаралық деңгейдегі құжаты болып саналады. 1902 жылы Париж қаласында алғашқы рет Құстарды қорғаудың Халықаралық Конвенциясына қол қойылды. Бүгінгі таңда «Қызыл кітаптардың» бірнеше нұсқалары жарық көрген. Олар – Халықаралық Табиғат Қорғау Одағының (IUCN) Қызыл кітабы, әрбір мемлекеттің (республикалық) «Қызыл кітаптары» және жергілікті аймақтың (облыстық) «Қызыл кітаптары» деп аталады. Мысалы, Қазақстанның омыртқалы жануарларға арналған «Қызыл кітаптары» (1978, 1991, 1996, 2010), омыртқасыз жануарларға арналған «Қызыл кітабы» (2006) және өсімдіктерге арналған «Қызыл кітабы» (1981) жарық көрді. Ал Алматы облысының «Қызыл кітабы» 2006 жылы жарияланды. 4-топ «Табиғатты қалай қорғайды?» 132-бет, 3,4-абзац. 2-тапсырма ТЖ. «Коллаж әдісі» арқылы оқушылар берілген суреттерді флипчартқа жабыстырып, неге олай жабыстырғандарын түсіндіреді. ҚБ «Өзара топтық бағалау» 1.Сіз көптеген ұтымды детальдерді пайдаланыпсыз, әсіресе ... 2. Сіздер тыңдаушыларға шынымен де әсер етесіз, себебі ... 3.Өңгіме желісінде мынадай қолдансаңыз тиімді болар еді, себебі ... 4. Өңгіме желісін жеткізе алдыңыздар, өйткені..... Тыңдалым. Оқушылар ойын тыңдаған соң, бейнебаянды көріп, салыстырып көреміз.	Флипчарт, сюжетті сурет Интербелсенді тақта https://www.youtube.com/watch?v=V8qSxEAZE5Y
Сабақтың ортасы 25минут Талдау Жинақтау	Сергіту сәті «Көңілді күн» ТЖ. 3-тапсырма. «Күш алаңы» әдісі арқылы көтерілген өзекті мәселелерді шешу жолдарын қарастырып, өздерінің ұсыныстарын білдіреді. шешу жолы мәселе 4-тапсырма ТЖ. Берілген сөздерді стильдік ерекшелігіне қарай	Алдынала дайындалған кесте

Бағалау	ажыратып, екі сөзге сөйлем құрастыр. Құраған сөйлемдегі толықтауышты тап. Экология, табиғатты аялау, табиғат перзенті, экожүйе, биоалуантүрлілік, орман дақылы, табиғат ресурстары, инспекторлар, биоалуантүрлілік. Дескриптор ➤ Берілген сөздердің стильдік ерекшелігін анықтайды; ➤ Ғылыми стильге тән термин сөздерді ажыратады; ➤ Сөйлем құрастырады. ҚБ «От шашу» 5-тапсырма. Ж. «Қызыл кітап және табиғат» тақырыбында стильдік ерекшелігі сақталған мақала жаз. Дескриптор ➤ Стильдік ерекшелігін сақтайды; ➤ Сөз саны-60-70-тен кем емес; ➤ Өз ойын жүйелі жеткізеді.	Интербелсенді тақта				
Сабақтың соңы 5 минут	Оқушылар рефлексиясы: «Шығу билеті» <table><tr><td>➤ Сіз бүгін не үйрендіңіз?</td><td>✓ Сіз тағы не білгіңіз келеді?</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table> ҚБ Мұғалімнің критерийлер арқылы бағалауы. Үйге тапсырма: 134-бет 2-тапсырма	➤ Сіз бүгін не үйрендіңіз?	✓ Сіз тағы не білгіңіз келеді?			Рефлексия парағы
➤ Сіз бүгін не үйрендіңіз?	✓ Сіз тағы не білгіңіз келеді?					
Саралау: Сіз қандай тәсілмен көбірек қолдау көрсетпексіз? Сіз басқаларға қарағанда қабілетті оқушыларға қандай тапсырма бересіз?	Бағалау: Сіз оқушылардың материалды игеру деңгейін қалай тексеруді жоспарлап отырсыз?	Денсаулық және қауіпсіздік техникасын сақтау				
	ҚБ «От шашу», «Өзара топтық бағалау», «Мұғалімнің критерийлер арқылы бағалауы»					

ОСПАНОВА К.Д.

М. Жұмабаев атындағы №39 гимназия

Қарағанды қаласы

Қазақ тілі мұғалімі

ҚЫСҚА МЕРЗІМДІ САБАҚ ЖОСПАРЫ

Осы сабақта қол жеткізілетін оқу мақсаттары	9.1.4.1 мәтіннің мақсаты арқылы негізгі ойды анықтау. 9.4.3.1 стильдік ерекшеліктерге сай тілдік бірліктердің дұрыс қолдана білу.	
Сабақ мақсаты	1. Мәтіндегі мәселелерді анықтау, автордың негізгі ойын анықтау; 2. Мәтіндегі ақпаратты өмірмен байланыстыру; 3. Стильдік ерекшелікке сай мәтін жазу.	
Бағалау критерийі	- Тыңдалым материалын өмірлік мәселелермен байланыстыра алады; - Мәтін жазуда стильдік ерекшелікті сақтайды; - Өз ойын жүйелі жеткізе алады.	
Тілдік мақсаттар	Өзара топтық бағалау үшін қолданылатын тіркестер 1.Сіз көптеген ұтымды детальдерді пайдаланыпсыз, әсіресе ... 2. Сіздер тыңдаушыларға шынымен де әсер етесіз, себебі ... 3.Өңіме желісінде мынадай қолдансаңыз тиімді болар еді, себебі ... 4. Өңіме желісін жеткізе алдыңыздар, өйткені.....	
Құндылықтарға баулу	Қарым-қатынас жасау қабілеті, сын тұрғысынан ойлау, отбасы құндылықтарын бағалау.	
Пәнаралық байланыс	Сабақ география, АКТ	
Алдыңғы білім	Жаһандану дәуірі туралы айта алады.	
Сабақ барысы		
Сабақтың жоспарланған кезеңдері	Сабақта жоспарланған жаттығу түрлері	Ресурстар
Сабақтың басы 10 минут	Ұйымдастыру кезеңі, сынып даярлығы тексеріледі. Сабақ мақсаты анықталады. Психологиялық ахуал С. «Менен тілек» Топтастыру. «Сөздерді құрастыру» ойыны Шарты: Оқушыларға қима қағаздар ұсынылады. Ондағы сөздер арқылы сөйлем құрастырады. 1-топ «Экономика» 3-топ «Әлем» 2-топ «Техника» 4-топ «Мәдениет» Тыңдалым алдындағы тапсырма 1-тапсырма: Топ атаулары туралы өз ойларын, пікірін білдіріп, атауға қатысты сөздерді топтастырып жазады. ҚБ. «Отшашу»	Қима қағаздарды тарату

Сабақтың ортасы 25 минут	Тыңдалымнан кейінгі тапсырма тапсырма 2-тапсырма ТЖ. Берілген бейнебаянды мұқият тыңдап, мәтіннің ойын өмірмен салыстыра сұрақтарға жауап береді, постер қорғайды. 1-топ. Жаһанданудың саяси артықшылығы мен кемшілігі қандай? Кемшілікті шешу жолдарын ұсыныңдар. 2-топ. Жаһанданудың әлеуметтік саладағы артықшылығы мен кемшілігі қандай? Кемшілікті шешу жолдарын ұсыныңдар. 3-топ. Жаһандану заманында ұлттық рухани байлығымызды әлемге қалай таныта аламыз? 4-топ. Жаһандану заманында жастар қандай болуымыз керек ? <table><tr><th>Бағалау критерийі</th><th>Дескриптор</th></tr><tr><td>Тыңдалым материалын өмірлік мәселелермен байланыстыра алады.</td><td>- Постер қорғауда тыңдалған ақпаратты қолданады; - Қоғамдағы мәселелермен байланыстырады; - Факт, аргумент келтіре отырып, негізгі ойды анықтап, жүйелі жеткізеді.</td></tr></table> ҚБ. «Өзара топтық бағалау» 1-топ Сіздер көптеген ұтымды детальдерді пайдаланыпсыздар, әсіресе ... 2- топ Сіздер тыңдаушыларға шынымен де әсер етесіз, себебі ... 3-топ Қорғау желісінде мынадай ... қолдансаңыз тиімді болар еді, себебі ... 4-топ Қоғамдағы мәселелер ... жеткізе алдыңыздар, өйткені... Жазылым алдындағы жұмыс. 3-тапсырма. Оқулықтағы және қосымша ақпарат бойынша стиль түрлерімен танысып, берілген мәтіндердің қандай стильде жазылғанын ажыратады. Жазылым тапсырмасы. 4-тапсырма. Ж. «Жаһандану маған және айналама қалай әсер етуде?» тақырыбында төменде көрсетілген стильдің біреуін таңдап мәтін жаз /публицистикалық, ғылыми стиль/. Дескриптор ➤ стильдік ерекшеліктерге сай тілдік бірліктерді дұрыс қолданады; ➤ мәтін жазуда ойын жүйелі жеткізеді. ҚБ. «Жақсарту жөнінде нұсқаулық»	Бағалау критерийі	Дескриптор	Тыңдалым материалын өмірлік мәселелермен байланыстыра алады.	- Постер қорғауда тыңдалған ақпаратты қолданады; - Қоғамдағы мәселелермен байланыстырады; - Факт, аргумент келтіре отырып, негізгі ойды анықтап, жүйелі жеткізеді.	Интербел сенді тақта https://www.youtube.com/watch?v=Lg4FYwJXxwI Флипчарт, маркер Топты бағалау парағы Оқулық, 31-бет Алдын-ала әр стильде жазылған мәтіндер дәптер, қалам
Бағалау критерийі	Дескриптор					
Тыңдалым материалын өмірлік мәселелермен байланыстыра алады.	- Постер қорғауда тыңдалған ақпаратты қолданады; - Қоғамдағы мәселелермен байланыстырады; - Факт, аргумент келтіре отырып, негізгі ойды анықтап, жүйелі жеткізеді.					

Сабақтың соңы 5 минут	Рефлексия: «Бес саусақ» ➤ Бүгінгі сабақта ең құнды мәселе қандай болды? ➤ Мен топта қалай жұмыс жасадым? ➤ <i>Мен бүгін қандай білім мен тәжірибе алдым?</i> ➤ <i>Сабақ маған ұнады ма?</i> ➤ <i>Мен өзімді сабақта қалай сезіндім?</i> Үйге тапсырма: Жаһандану кезіндегі мәселелер туралы тұлғалар айтқан құнды ой-пікірлерді жазады.	Рефлексия парағы
Саралау	Бағалау	Денсаулық және қауіпсіздік техникасын сақтау
Сабақ процесі кезінде мұғалім үнемі мадақ сөздер арқылы оқушыларға қолдау көрсетеді.	Топтық, жеке жұмыс формаларында «Өзара топтық бағалау», «Мұғалімнің шолуы», «Жақсарту жөнінде нұсқаулық» қолданылады.	Сабақ барысында жағымды ахуал туғызу арқылы сыныпта жағымды орта қалыптасады.

СЕЙФУЛЛИНА И.Б.
Мектеп № 15 ЖББОМ
Өзін-өзі тану мұғалімі

ӨЗІН-ӨЗІ ТАНУ САБАҒЫНЫҢ ЖОСПАРЫ

Сабақ мақсаты: Оқушылардың мектепті ортақ үйі ретіндегі көзқарасын қалыптастыра отырып, дұрыс әрекет құндылығының мәнін ашу. Міндеттері: Білімдік: Мектептегі мінез-құлық ережесінің мәнін дұрыс әрекет құндылығымен байланыстыра отырып, ұғындыру. Дамытушылық: Ұқыптылық, жауапкершілік қасиеттерін дамыту. Тәрбиелік: ұқыптылыққа, жауапкершілікке, құрметтей білуге тәрбиелеу.	Ресурстар: (құралдар, мәліметтер) Слайдтар. Электронды тақта, оқу құралдары
Сабақ барысы: Ұйымдастыру кезеңі. Жағымды күйге келу. - Балалар, денемізді түзу ұстап, басымызды жоғары көтеріп, ыңғайланып отырамыз. Ауаны терең жұтып, еркін тыныстайық. Мектебің – алтын ұя жарқыраған, Ұстазың – бұлақ көзі сарқыраған. Шыңдалып, шыңға қарай қанат қақтың, Шарықта, жас қыраным, ақ жол саған, - деп ақын жырлағандай, мектебіміздің таза, әдемі, заманауи ерекшелігін бағалап, мектепті алтын ұядай құрметтеуге шақырамын. Үй тапсырмасын тексеру Жазира Жайлаубекқызының «Менің мектебім» әңгімесін	Ескерту көмпиттер

мазмұндау. Сұрақтар: 1. Әңгімеде не жайлы айтылған? 2. Өлім атасына не туралы айтты? 3. Атаның мектепті ең қасиетті, құрметті орын деуінің себебі неде? 4. Өз мектебінді құрметтеп, ұқыптылықпен қарап, дұрыс әрекет жасаған күндерің болды ма? Ой қорыту. - Балалар, біз де қараңғыдан жарыққа, жалғандықтан ақиқатқа жетелейтін, санамызға ізгілік нұрын себетін мектебімізді құрметтеп, жауапкершілікпен қарап, дұрыс әрекет жасайық.	
Дәйексөзді қайталау. <i>Мектеп – кеме, білім – теңіз, барар жерге тез жетеміз</i> (Қ.Аманжолов) Сұрақ: 1. Дәйексөзде не туралы айтылған? 2. Кім дәйек сөздің мағнасын түсіндіріп береді? Түйін: - Балалар, оқып, білім алуды, өнерді мақсат етейік. (дәйек сөзді жаттату, балалардаен жатқа сұрау)	
Мұғалімнің сыйы (аңыз) Аңыз « Патшаның даналығы» Бір дана патша өмір сүріпті. Оған оның ұлы бір күні, әке сені елдің бәрі дана, көрегені көп, ақылды деп сыйлайды, сен осы сол даналықты қайдан оқып білдің, қандай кітаптар оқыдың, сені қандай мұғалімдер оқытты,-деп сұрақ қояды. Сонда әкесі: «Ұлым мен ел оқыған, сен де оқып жүрген кітапты оқыдым. Менің де ұстаздарым сен білім алып жүрген ұстаздар болды. Бірақ ел айтып жүрген парасаттылық, ақалдылықты тек олардан ғана емес өмірден, табиғаттан да алдым. Құмырсқаларды байқап жүріп, олардың еңбекқорлығына, шыдамдылығына, қайтсе де алдыға қойған мақсатқа жетудегі талпыныстарына қызықтым. Бүркітке қарап байқағыштыққа, тез шешім қабылдай алушылыққа үйрендім. Барыстан — ептілік пен шыдамдылықты. Бөдене құсқа қарап сүйіспеншілікке, қоршаған адамдарына жанашырлық көрсетуге. Нағыз даналық пен ақылдылық әр кезде біздің қасымызда жүреді. Тек адамның көзі, құлағы, жүрегінің есігі оған ашық болуы керек», - дейді. Сұрақтар: 1. Әңгімеде не туралы айтылған? 8. Дана, ақылды адам деп қандай адамды айтамыз? 9. Білімді тек кітаптан алу мүмкін бе? 10. Айналадағы қоршаған дүниеден нені үйренуге болады? 11. Адам білімді болуы үшін мінезі қандай қасиеттерге бай болуы керек? 12. Білімді болу үшін достарыңа қандай кеңестер берер	

едіндер? Түйін: Күн сайын уақытымызды әр нәрседен білім алуға, үйренуге, үйретуге арнап, дұрыс әрекет жасайық.	
Шығармашылық іс-әрекет. 1 тапсырма. Оқулықта берілген суретке мұқият қарап, бұлттағы мінез сипаттары төмендегі екі баланың қайсысына тән екенін табады. 2 тапсырма. «Менің мектебім» тақырыбында шағын әңгіме жазу. Балалардың жауаптарын тыңдау, құндылық және қасиеттермен байланыстырып қорытындылау.	
Топпен ән айту. «Жас дәуірдің түлегіміз» <i>Сөзін жазған: Е.Өтетілеуов</i> <i>Әнін жазған: И.Нүсіпбаев</i> 1.Бау-бақша, белдер, Орман тау, көлдер – Көрікті шексіз даламыз. Дәулеті тасқан, Сәулеті асқан – Көңілді ауыл, қаламыз. Қайырмасы: Жадырап күндей, Жайнаған гүлдей – Бақытты біздер баламыз! 2.Өзіміз туған, Көбелек қуған Өлкеде өсіп, толамыз. Жалықпай оқып, Көңілге тоқып – Білімді адам боламыз. Сұрақ: 1. Өлеңде не туралы айтылған? 2. Бақытта бала дегенді қалай түсінесіңдер? Түйін: Жақсы мінезді, білімді бала болуға талпыну басты мақсатымыз болсын, балалар!	
Үй тапсырмасы. 1. 8-сабақ. Михаил Водопьяновтың «Біріміз бәріміз үшін, бәріміз біріміз үшін» әңгімесін оқу, мазмұндау. 2. Дәптердегі тапсырманы аяқтау.	
Соңғы тыныштық сәті. Баяу әуен қою. - Ал, балалар, қолымызды, аяғымызды айқастырмай, арқамызды тік ұстап, терең демалайық. Бүгін сабақта өткен құндылықтар мен қасиеттерді еске түсірейік. Дұрыс әрекет, ұқыптылық, жауапкершілік, білімділік туралы ойымызды кеңейттік. Осы құндылықтар мен қасиеттерді жүрегімізде сақтайық. Енді көздеріңді ашсаңыздар болады. Сабақ аяқталды, үзіліске шығып демаламыз.	

СМАГУЛОВА Ж.К.

С.Мұқамеджанов атындағы орта мектеп
Қарағанды қаласы
Қазақ тілі мұғалімі

ҚЫСҚА МЕРЗІМДІ САБАҚ ЖОСПАРЫ

Сабақ тақырыбы	Қазақстандағы отбасы күні	
Осы сабақта қол жеткізілетін оқу мақсаттары	9.1.4.1 мәтіннің мақсаты арқылы негізгі ойды анықтау; 9.3.2.1 мақсатты аудиторияның қызығушылығын ынталандыру үшін әртүрлі жанрда мәтіндер құрастыру	
Сабақ мақсаты	1. Тыңдалым мәтінінің мақсатын жетекші сұрақтар арқылы анықтау; 2. Мәтіннің мақсаты арқылы негізгі ойды анықтау 3. Мақсатты аудиторияның ынталандыру үшін әртүрлі жанрда мәтін құрастыру	
Бағалау критерийі	- «Ұлттық тәрбие туралы тыңдалым мәтінінің мақсатын жетекші сұрақтар арқылы анықтайды; - аудиомәтіннің мақсаты арқылы негізгі ойды ашып, ойталқы жасайды; - мақсатты аудиторияның ынталандыру үшін «Қазақстандағы отбасы күні» тақырыбында хабарландыру, құттықтау, жаңалық мәтіндерін құрастырады.	
Тілдік мақсаттар	Оқушылар орындай алады: мәтінді мұқият тыңдайды, жетекші сұрақтарға жауап береді, мақсатын анықтайды, әртүрлі жанрда мәтін жазады. Пәнге қатысты сөздік қор мен терминдер: қоғам, руханият, адамгершілік, Диалог пен жазу үшін қолданылатын тіркестер: туған шаңырақ, «Мерейлі отбасы» Талқылауға арналған сұрақтар: - Мәтінде не туралы баяндалған? - Отбасы күнін қалай түсінесің?	
Құндылықтарға баулу	«Мәңгілік Ел» жалпыұлттық идеясының құндылықтары: тарихтың, мәдениет пен тілдің біртұтастығы: - отбасыдағы қарым-қатынас пен жауапкершілікке; - ынтымақтастыққа құрметпен қарауға; - отансүйгіштік пен патриотизмге баулу	
Пәнаралық байланыс	Ата Заңға, Бала құқықтары туралы Конвенциясы, Адам және қоғам, аудио мәтін қолдану арқылы информатика пәнаралық байланыс орнатылады.	
Алдыңғы білім	Әлемдегі демографиялық өзгерістер туралы айта алады. Отбасы туралы, бала құқығы туралы түсініктері бар.	
Сабақ барысы		
Сабақтың жоспарланған кезеңдері	Сабақта жоспарланған жаттығу түрлері	Ресурстар
Сабақтың басы –10 минут	Ұйымдастыру кезеңі: сәлемдесу, оқушыларды түгендеу. «Пазл» әдісі арқылы оқушылар арасында жағымды көңіл-күй орнату әрі аралас топқа біріктіру.	«Пазл» әдісі Өлең

	Орындалуы: оқушылар кесілген қиындыларды жинап, өлең жолдарын құрастырады, шыған топқа бірігеді, топ атауын қорғайды. 1. Жас едім өмірге еркін бойламаған Күні ертең не боларын ойламан.... Шарықтапкетсем Дағы қанат қағып Өзіндей қамқор әке қайда маған («Әке» тобы) 2. Әлемнің жарығын, Сыйладың сен маған. Даланың әр гүлін, Жинадың сен маған («Ана» тобы) 3. Құлыншағым құлыным, Балдан тәтті шыр әнін Қандай тәтті қылығын Бала бала балапан («Бала, балапан») Ширату жаттығуы «Соңғы сөз - сөйлемнің басы» әдісі арқылы жүзеге асырылады. Мақсаты: алдыңғы білім туралы ой қорыту, кері байланыс жасау және жаңа сабақ тақырыбымен байланыс орнату. Орындалуы: оқушылар шеңбер бойымен тұрады. Олардың бірі қозғалып жүре бастайды да, бір оқушының алдына барып тұрып оған «Отбасы, бала құқығы, демография» тақырыптарына қатысты нақыл сөздерді жалғастыру тапсырмасы ұсынылады. Мысалы, «Отбасы – ұлт болашағы» дегенде келесі оқушы соңғы сөздің тірек етіп «Болашақ – білімді жастар қолында» қанатты сөзімен ойды жалғастырады, өзіндік ой-тұжырым жасайды. ҚБ. «Бағдаршам» әдісі арқылы «түсінген жоқпын, әлі де білімімді жетілдіруім керек, барлығы мен үшін түсінікті болды» деп оқушы өз іс-әрекетіне кері байланыс жасайды, өзін -өзі бағалайды. <i>Оқушыларға сабақ тақырыбы мен мақсаты, күтілетін нәтиже таныстырылады.</i> Тыңдалым алды тапсырмасы ТЖ. 1–тапсырма «Болжау» әдісі арқылы тыңдалым алды материалының Зейнеп Ахметова «Ұлттық тәрбие» туралы (Отбасы тәрбиесі)» бейнежзбасының алғашқы бөлігін тыңдайды, болжамдарын графикалық органиайзер-кестеге түсіреді.	жолдары: Н.Тілендиев «Әке туралы жыр», Ғ.Қайырбеков, Ш.Қалдаяқов «Ана туралы жыр», Р.Әлқожа «Бала, балапан» «Соңғы сөз - сөйлемнің басы» әдісі 8-күн, 9ҰМ Қазақ тілі: Жалпы білім беретін мектептің 9-сыныбына арналған оқулық/Т.Н. Ермекова, ж.б.-Астана: «Арман ПВ», 2019. - 129 бет
--	---	---

Бейнежазба не туралы	Қандай кейіпкермен	Оқиға қай жерде өрбиді?	Кейіпкерлердің қолданатын
----------------------	--------------------	-------------------------	---------------------------

	болуы мүмкін? кездесеміз деп ойлайсыңдар? сөздері мәтін лексикасы	
	ҚБ. «Стикер» әдісі бойынша шағын топ мүшелері бірін-бірі өзара бағалайды, стикерге ойларын жазып, кері байланыс ұсынады.	
Сабақтың ортасы – 25 минут	Тыңдалым кезі тапсырмасы СЖ. 2-тапсырма А) Бейнежазбадан қоғам қайраткері, аяулы ана Зейнеп Ахметованың «Ұлттық тәрбие туралы (Отбасы тәрбиесі)» толық мәтіні тыңдатылады; А) Тыңдалған мәтінді талдау, мақсатын үшін оқушыларға жетекші сұрақтар қойылады. - Бейнежазбада не туралы баяндалған? (Атақты тұлға Б.Момышұлының келіні, қоғам қайраткері Зейнеп Ахметованың «Отбасы тәрбиесі» туралы құнды ойлары баяндалады.) - Әсерлерің қандай? Отбасы тәрбиесінің бала өмірінде алатын орны туралы не айтар едіңдер? (Отбасы тәрбиесі ата-анадан бастау алатынын түсіндім, отбасындағы береке-бірліктің, татулықтың көзі екенін ұғындым...) - Бұл мәтін не үшін айтылған? (Ақпарат беру) - Мәтіннің қызметі қандай? (Нұсқау беру, тәрбиелеу) Бағалау критерийі: - «Ұлттық тәрбие туралы» тыңдалым мәтінінің мақсатын жетекші сұрақтар арқылы анықтайды; Дескриптор: - жетекші сұрақтарға жауап береді; - тыңдалым мәтінінің мақсатын анықтайды; - өзіндік тұжырым жасайды. ҚБ. Оқушылар дескрипторға сүйеніп, «Қосу, алу, қызықты» әдісі арқылы бейнежазбаны тыңдау және жетекші сұрақтарға жауап беру барысындағы өз әрекеттеріне баға береді, кері байланыс жасайды, пікірлерін кестеге түсіреді. Тыңдалымнан кейінгі тапсырма ЖЖ. 3-тапсырма «Пікірлер сызығы» әдісі арқылы мәтіндегі негізгі ойды анықтау мақсатында ойталқы жүзеге асырылады. Орындалуы: оқушылар екі қатарға бөлініп, ой-пікір алмасады. Бейнежазбадағы мәтіннің мақсаты арқылы негізгі ойын ашады, дәлелдейді, көзқарастарын білдіреді. Бағалау критерийі - аудиомәтіннің мақсаты арқылы негізгі ойды	

«Пікірлер сызығы» әдісі

«Күтіңіз және түйіндеңіз» әдісі

	ашып, ойталқы жасайды; Дескриптор - сұрақтарға жауап береді; - Көзқарасын танытады; - Өз өмірімен байланыстырады; - Нақты дәлелдер ұсынады ҚБ. Оқушылар дескрипторға сүйеніп, «Күтіңіз және түйіндеңіз» әдісі бойынша негізгі ойды анықтайды, бір-біріне уақыт беріп сұрақ қою арқылы пікірталасты түйіндейді, көзқарастарын білдіреді, жалпы қорытындысын жасайды. Жазылым тапсырмасы Ж. 4-тапсырмада «Ортадағы қаламсап» әдісі арқылы «Қазақстандағы отбасы күні» тақырыбында ақпараттық жазылым бойынша ойларын байланыстырып хабарландыру, шақыру, жаңалық жазады. Әр оқушы өз таңдаулары бойынша жазылым тапсырмасын орындайды. А) Хабарландыру талабына сүйеніп, Қазақстандағы отбасы күнін тойлайтын жаңа демалыс орталығы туралы хабарландыру мәтінін жазу ұсынылады. Хабарландыру жазудың талаптары: 1. <i>Хабарлайтын тақырыбыңызды анықтаңыз.</i> 2. <i>Хабарлаудағы мақсатыңызды анықтаңыз.</i> 3. <i>Хабарлайтын аудиторияңызды анықтаңыз.</i> 4. <i>Сіздің хабарлайтын тақырыбыңыз туралы аудиторияңыз не білетінін қарастырыңыз.</i> Ә) Шақыру мәтінін жазу тапсырмасы ұсынылады. (ата-аналарды мектепте өтетін мерекелік іс- шараға шақыру жасау. Үлгі: кімге? өтетін жері, күні, уақыты, кімнен) Б) Жаңалық жазудың алгоритмі: 1. <i>Сіз аудиторияңызға қандай жаңалық және қалай баяндайтыныңызды және қызықтыратыныңызды ойланыңыз.</i> 2. <i>Деректер ұяшығына жаңалық элементтерін жазыңыз.</i> 3. <i>Сіздің аудиторияңыз не білгенін анықтаңыз.</i> Бағалау критерийі: - мақсатты аудиторияның ынталандыру үшін «Қазақстандағы отбасы күні» тақырыбында хабарландыру, құттықтау, жаңалық мәтіндерін құрастырады Дескриптор: - тақырып туралы ой қозғайды; - хабарлама мәтінін жазады; - құттықтау жазбасын құрастырады; - жаңалық мәтінін дайындайды. ҚБ. «Стикер» әдісі арқылы оқушылар дескрипторға сүйене отырып, ақпараттық жазылым бойынша мәтін	«Стикер» әдісі
--	--	---

	құрастырған оқушылар бір-біріне пікір білдіріп, стикерге жазып, серіктестеріне ұсынады өзара бағалайды.	
Сабақтың соңы 5 минут	Оқушылар рефлексиясы: «Талқылау бойынша серіктестер» әдісі Сабақ барысында үйренген үш нәрсе туралы ойды ортаға салады, өзіндік ой-пікір білдіреді: - Не нәрсе оңай болды? - Не нәрсе қиын болды? - Не білгіңіз келеді? Мұғалімнің рефлексиясы: оқушылардың сабақ барысында орындаған әрекеттеріне, тапсырмаларына, жазба жұмыстарына талдау жасайды, өзіндік ой-пікір ұсынады. Өздігінен ізденуге негізделген тапсырма: Ой толғау, өлең жазу	«Талқылау бойынша серіктестер» әдісі Back to AFL Tools
Саралау: Сіз қандай тәсілмен көбірек қолдау көрсетпексіз? Сіз басқаларға қарағанда қабілетті оқушыларға қандай тапсырма бересіз?	Бағалау: Сіз оқушылардың материалды игеру деңгейін қалай тексеруді жоспарлап отырсыз?	Денсаулық және қауіпсіздік техникасын сақтау
Сабақ мақсатына сай барлық тапсырмалар оқушылардың қажеттіліктеріне қарай есепке алынып сараланып, құрастырылады. Тапсырма және таңдау бойынша саралауда оқушылар өз қызығушылықтарына, сұранысы мен қабілетіне сәйкес келетін әртүрлі жанрдағы мәтіндер - хабарландыру, жаңалық, шақыру мәтінін жазу тапсырмаларын таңдап алады. Диалог пен қолдау арқылы саралауда «Пікірлер сызығы» әдісімен жұмыс жүргізіледі, диалог негізінде саралау адами ресурс, бұл мұғалім мен оқушы, оқушы мен оқушы арасындағы ойталқы кезінде қолдау көрсетіледі.	Сабақта тапсырмалар берілгеннен кейін міндетті түрде қалыптастырушы бағалау қоса жүріп отырады. Әр тапсырманың бағалау критерийі мен дескрипторы орындалатын тапсырмаға сай жазылады. Оқушылар сабақ барысында өзін-өзі және өзара бағалау әрекетін жүзеге асырады. Атап айтқанда, «Бағдаршам», «Стикер», «Қосу, алу, қызықты», «Күтіңіз және түйіндеңіз». «Стикер» әдістері арқылы кері байланыс жүргізілсе, «Талқылау бойынша серіктестер» әдісі бойынша оқушылар сабақтағы атқарған істеріне рефлексия жасайды.	Оқушыларды топқа бөлу барысында, шеңбер құрғанда қауіпсіздік ережелерін сақтауды қадағалап, нұсқау беріледі. Сыныпта парталар оқушылардың ыңғайына қарай орналастырылады. Сабақта ақпараттық-коммуникациялық технология кеңінен қолданылады, денсаулық және қауіпсіздік техникасы сақталады. Ресурстарды, құрал-жабдықтарды қолданғанда сақтандыру ережелері ұсынылады.

ТОЙЫМБЕКОВА Ж.Б.

«Өрлеу» БАҰО» АҚФ Қарағанды облысы
бойынша ПҚБАИ аға оқытушы

КАКИМОВА С.Ш.

Жамбыл атындағы мамандандырылған
мектеп-интернаты

Қазақ әдебиеті мұғалімі

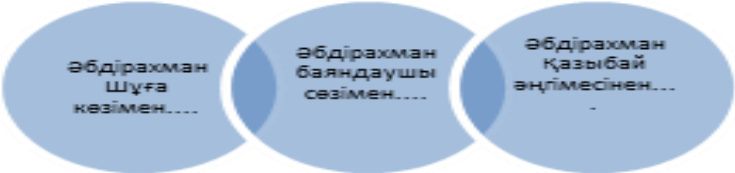
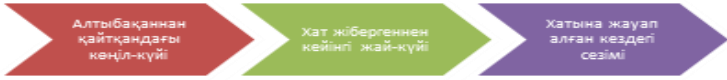
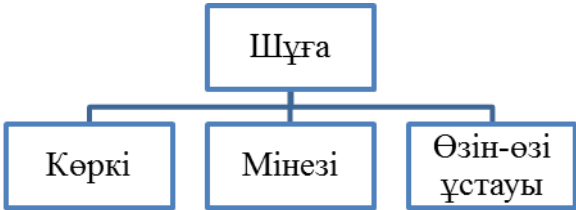
ҚАЗАҚ ӘДЕБИЕТІ ПӘНІНЕН ҚЫСҚА МЕРЗІМДІ САБАҚ ЖОСПАРЫ

Ұзақ мерзімді жоспар тарауы: 3-бөлім. Адам жанының құпиясы (3-тоқсан) Мектеп: Жамбыл атындағы мамандандырылған мектеп-интернаты Мұғалімнің аты-жөні: Какимова Светлана Шамельевна Сынып: 9	
Қатысқандар: Қатыспағандар:	
Сабақ тақырыбы	Б. Майлин «Шұғаның белгісі» хикаятындағы кейіпкерлер
Осы сабақта қол жеткізілетін оқу мақсаттары	9.1.3.1 көркем шығарманың идеясына сай кейіпкерлер жүйесін анықтау
Сабақ мақсаты	1. «Шұғаның белгісі» шығармасының идеясын түрткі сұрақтар арқылы ашады. 2. Идеясына сай шығарма кейіпкерлерінің мінезіне жүйелілік салыстыру жүргізіп, олардың өзара байланысын анықтайды. 3. Кейіпкерлердің образға қызмет етіп тұрған маңызды әрекетін талдайды.
Бағалау критерийі	- шығарманың идеясын сай кейіпкерлер жүйесін анықтайды . - идеясына сай шығарма кейіпкерлерінің мінезіне жүйелілік салыстыру жүргізеді. - шығармадан кейіпкер образын сомдайтын дәлелдерді табу арқылы өз ойын қорытып баға береді.
Тілдік мақсаттар	<i>Оқушы орындай алады:</i> шығарманың идеясын анықтайды, кейіпкерлерді портреті мен іс-әрекеті арқылы салыстырады, көзқарасын білдіреді. <i>Пәнге қатысты сөздік қор мен термин:</i> кейіпкер, махаббат, қоштасу, айттыру, қайғы, үміт, күйік, сезім, озбырлық <i>Диалогпен жазу үшін қолданылатын тіркестер:</i> көркем тұңғыш туынды, өткір мәселе, трагедиялық хал, әйел теңсіздігі, бай қызы, кедей жігіті <i>Талқылауға арналған сұрақтар:</i> 1. Шығарма кейіпкерлері кімдер? 2. Шұға мен Әбдірахманның махаббаты неге баянсыз болды? 3. Шығармадағы қазақ тұрмысына тән мінез-құлық, салт-дәстүрлерге өзіндік көзқарасыңды білдір. 4. Не себепті шығарма трагедиямен аяқталды?
Құндылықтарға баулу	«Мәңгілік Ел» жалпыұлттық идеясының құндылықтарынан: тарихтың, мәдениет пен тілдің біртұтастығына; азаматтық жауапкершілікке; Қазақстандық патриотизмге баулу; – шығармашылық және сын тұрғысынан ойлауға; – қарым-қатынас және бірлесіп әрекет етуге баулу; – топ мүшесі ретінде жүктелген жауапкершілікті сезінуге баулу;

	– топтаса және жұптаса жұмыста ынтымақтастықпен жұмыс жасауға баулу;	
Пәнаралық байланыс	Қанатты, нақыл сөздердің қолданысын қолдану арқылы қазақ тілі пәнімен байланысады; адамгершілік, жауапкершілік, гуманизм, махаббат мәселелерін түсіну арқылы өзін-өзі тану пәнімен байланысады; шығармадағы оқиға жазылған уақыттағы әлеуметтік мәселеге тоқталу арқылы тарих пәнімен байланысады;	
Алдыңғы білім	Б.Майлин өмірі, шығармалары туралы, «Шұғаның белгісі» хикаятының мазмұнымен, композициялық құрылысымен таныс.	
Сабақ барысы		
Сабақтың жоспарланған кезеңдері	Сабақта жоспарланған жаттығу түрлері	Ресурстар
Сабақтың басы 10 минут	1.Ұйымдастыру кезеңі. Сәлемдесу. 2«Көңіл күй букеті» тәсілі арқылы ынтымақтастық ортаны қалыптастыру. Букетті оқушылар бір-біріне ұсынып бүгінгі жұмыстарына сәттілік тілейді. «Пазл» тәсілі бойынша 3-топқа бөлінеді. Оқушыларға сурет бөліктері беріледі. Сол сурет бөліктері арқылы тұтас бейне шығарады және бірігіп артындағы сұраққа жауап береді. «Шұға», «Әбдірахман», «Есімбек» тобы деп шығарма кейіпкерлеріне сай топтарға бөлінеді. Тақырыпқа байланысты жасырылған сұрақтарға жауап береді. «Шұға» тобына: 1. Шығарма немен басталды? 2. Осылай басталған шығарма қалай дамыды? «Әбдірахман» тобына: 3. Шығарманың оқиғасы әрі қарай қалай байланысты? 4. Шығарма қандай оқиға байланысты шиеленісе түсті? «Есімбек» тобына: 5. Шығарманың шарықтау шегі қай тұста көрінді? 6. Шығарма қандай жағдаймен аяқталып шешімін тапты? Оқушыларға сабақтың тақырыбы мен мақсаты жарияланады. Сабақ тақырыбы: Б. Майлин «Шұғаның белгісі» хикаятындағы кейіпкерлер. Ширату. «10 сұрақ – иә-жоқ деген жауап» әдісі арқылы өтетін тақырыпты нақтылау мақсатында сұрақ-жауап ширату жұмысы жүргізіледі.	 Әдіс-тәсілдер қоймасы.74-бет Бейнелі суреттер https://www.youtube.com/watch?v=srnPtqDiLFg Әлімов А. Оқытудағы интербелсенді әдіс-тәсілдер-Астана 2014 ж. 140-бет ҮМ14-күн, 1-сабақ. 3-үлестіріме материал

	1. Идея жазушының осы өмір құбылысы туралы айтқысы келген ойы мен беретін бағасын білдіреді. 2. «Шұғаның белгісі» шығармасын жазуда жазушы ел қорғау мәселесін көтеріп отыр. 3. Шығармада ата-салтын кінәлап шарасыздыққа тірелген қыз тағдыры суреттеледі. 4. Шұғаның әкесі Есімбек бай қызын кедей жігіті Әбдірахманға тұрмысқа берді. 5. «Шұғаның белгісі» еркіндік аңсап әлеуметік әділетсіздікке қарсы үн көтерген жастар туралы шығарма. 6. Әбдірахман – ауыл әкімі. 7. Шығарманың идеясы азаттық жайында. 8. Жазылып керегі не? Бәрібір мен бақытты бола алмаймын – дейді Шұға. 9. Жастардың қосылуына Әбдірахманның тұтқындалуы себеп болды. 10. Әбдірахман өз сезімін Шұғаға хат жазу арқылы білдірді. КБ.Мадақтама сөздер арқылы жүргізіледі. «Жарайсың», «Тамаша», «Өте жақсы» т.б.																			
Сабақтың ортасы 20 минут	ТЖ. 1-тапсырма 3 топ 3 түрлі сияны пайдаланып, «Айналма бекет» әдісімен кестені толтырып жазады. 1-топ тапсырмасы. Сұрақтарға жауап бере отырып кестені толтырыңыз. Есімбектің Шұғаны Әбдірахманға бермеуінің себебін тауып оқыңыз. <table border="1"> <tr> <td>Кейіпкер</td><td>Іс-әрекеті, шығармадан үзінді</td><td>Есімбек неліктен осылай істеді? Түсіндіріңіз</td></tr> <tr> <td></td><td></td><td></td></tr> </table> 2-топ тапсырмасы. Сұрақтарға жауап бере отырып кестені толтырыңыз. «Махаббат сезімнің құрбаны – Шұға». Шығармадан дәлел келтіріп талдаңыз. <table border="1"> <tr> <td>Кейіпкер</td><td>Іс-әрекеті, шығармадан үзінді</td><td>Шұғаның өмірмен қоштасуына не себеп болды? Талдаңыз</td></tr> <tr> <td></td><td></td><td></td></tr> </table> 3-топ тапсырмасы. Сұрақтарға жауап бере отырып кестені толтырыңыз. Айнабай деген қызылкөзді бәле..... <table border="1"> <tr> <td>Кейіпкер</td><td>Іс-әрекеті, шығармадан үзінді</td><td>Айнабай неліктен қызын Әбдірахманға бергісі келді?</td></tr> <tr> <td></td><td></td><td></td></tr> </table> Бағалау критерийі: - шығармадан кейіпкер образын сомдайтын дәлелдерді табу арқылы іс-әрекетіне талдау	Кейіпкер	Іс-әрекеті, шығармадан үзінді	Есімбек неліктен осылай істеді? Түсіндіріңіз				Кейіпкер	Іс-әрекеті, шығармадан үзінді	Шұғаның өмірмен қоштасуына не себеп болды? Талдаңыз				Кейіпкер	Іс-әрекеті, шығармадан үзінді	Айнабай неліктен қызын Әбдірахманға бергісі келді?				Қазақ әдебиеті: Хрестоматия/ С.Ч. Тұрсынғалиева, Астана: «Арман-ПВ», 196-бет Әдіс-тәсілдер қоймасы. 86-бет
Кейіпкер	Іс-әрекеті, шығармадан үзінді	Есімбек неліктен осылай істеді? Түсіндіріңіз																		
Кейіпкер	Іс-әрекеті, шығармадан үзінді	Шұғаның өмірмен қоштасуына не себеп болды? Талдаңыз																		
Кейіпкер	Іс-әрекеті, шығармадан үзінді	Айнабай неліктен қызын Әбдірахманға бергісі келді?																		

	жасайды. Дескриптор: - кейіпкердің маңызды әрекетін анықтайды. ҚБ. (мұғалім жасайды): - Тапсырманы орындауда сізді мазалаған сұрақ болды ма? КБ. «Шаршылар» әдісі Жұмысты аяқтағаннан кейін оқушы дәптерге шаршының суретін салады. Егер жұмыс түсініксіз болса, шаршыны қызыл түске бояйды, егер аздап түсінікті болса - сарымен, тақырыпты жүз пайызға түсінгеніне сенімді болса, жасылмен бояйды. ТЖ. 2- тапсырма 1-топ«Үштаған»әдісі арқылы Әбдірахман образын жан-жақты ашып көрсету. 2-топ. «Эмоция кестесі» әдісі арқылы Әмірханның көңіл-күй психологиясын анықтап сипаттау. 3-топ« ТӨДК» әдісі. Сіз «портрет жасаушысыз». Жеке қасиеттеріне назар аудара отырып, басты кейіпкер Шұғаның толық әрі пайдалы бейнесін кесте арқылы толықтырып, дамытып, күрделендіріңіз . Бағалау критерийі: - шығармадағы кейіпкерлер портретін тауып жазады; Дескриптор: - кейіпкерлердің образын түрлі органиайзерлерге	 «Шаршылар» АКТ, маркерлер, А3 ақ қағаздары, флипчарт ҮМ 4-күн, 5-үлестірме материал. 9-күн, 2-сабақ. 3-үлестірме материал. «Крест-нөл» кестесі Әдіс-тәсілдер қоймасы. 92-бет.
--	--	---

	түсіріп жан-жақты талдайды. ҚБ. «Табыс баспалдағы» әдісі ЖЖ. 3- тапсырма «Салыстыру кестесі» әдісі <table><tr><td>Кейіпкер</td><td>Кейіпкер образын сомдаудағы қажетті 2 дәлел</td><td>Кейіпкер образын сомдаудағы қажетсіз 2 дәлел</td><td>Себептерін 2 сөйлеммен түсіндіріңіздер</td></tr><tr><td>Шұға</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Әбдірахман</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Есімбек</td><td></td><td></td><td></td></tr></table> 1. Шығармадағы кейіпкер образын (Шұға) сомдаудағы өзіңіз қажетті деп танитын 2 дәлелді және қажетсіз деп танитын 2 дәлелді тауып, оның себептерін 2 сөйлеммен түсіндіріңіздер. Ұсыну формасын өздеріңіз таңдаңыздар. 2. Шығармадағы кейіпкер образын (Әбдірахман) сомдаудағы өзіңіз қажетті деп танитын 2 дәлелді және қажетсіз деп танитын 2 дәлелді тауып, оның себептерін 2 сөйлеммен түсіндіріңіздер. Ұсыну формасын өздеріңіз таңдаңыздар. 3. Шығармадағы кейіпкер образын (Есімбек) сомдаудағы өзіңіз қажетті деп танитын 2 дәлелді және қажетсіз деп танитын 2 дәлелді тауып, оның себептерін 2 сөйлеммен түсіндіріңіздер. Ұсыну формасын өздеріңіз таңдаңыздар. Бағалау критерийі: - шығармадан кейіпкер образын сомдайтын дәлелдерді табады Дескриптор: - шығармадан кейіпкер образын сомдайтын қажетті 2 дәлелді қажетсіз 2 дәлелді табады; - тапқан дәлелдердің себептерін 2 сөйлеммен түсіндіреді. ҚБ. «Бағдаршам» әдісі арқылы топтар дескрипторға сүйеніп бірін-бірі бағалайды. Қызыл – дәлелдемемен/себебімен келіспеймін. Сары – сұрағым бар. Жасыл – дәлелдеме де, себеп те түсінікті. ЖС. 4-тапсырма «Келісу-келіспеу» стратегиясы бойынша тақырыптар төңірегінде өз көзқарасын білдіреді (саралауға арналған тапсырма). «Жастарды атастырып қосқан дұрыс»,				Кейіпкер	Кейіпкер образын сомдаудағы қажетті 2 дәлел	Кейіпкер образын сомдаудағы қажетсіз 2 дәлел	Себептерін 2 сөйлеммен түсіндіріңіздер	Шұға				Әбдірахман				Есімбек				«Табыс баспалдағы» 42-бет
Кейіпкер	Кейіпкер образын сомдаудағы қажетті 2 дәлел	Кейіпкер образын сомдаудағы қажетсіз 2 дәлел	Себептерін 2 сөйлеммен түсіндіріңіздер																		
Шұға																					
Әбдірахман																					
Есімбек																					
	«Бағдаршам» әдісі																				

	«Жастар өз қалауы бойыша қосылу керек» « Жастар трагедиясына кім кінәлі? » 1) Позиция (мен солай санаймын,...) 2) Түсіндіру (....себебі...) 3) Мысал (мен мұны мынадай мысал арқылы дәлелдей аламын....) 4) Салдар (айтылған мәселе бойынша мынадай қорытынды жасаймын....) 1-пікір. Есімбектің шешімін ақтауға болады. 2- пікір. Есімбектің шешімін ақтауға болмайды. 3-пікір. Екі ойлымын. Бағалау критерийі: - ұсынылған пікірлер төңірегінде ой қорытып, өз көзқарасын білдіреді. Дескриптор: -өз ойын нақты айтады; -өз пікірін дәлелдейді; -сөз тіркестерін орынды қолданады; -ой тұжырымдап баға береді; ҚБ. «Мұғалімнің бағалауы». Сіз үшін қай құндылық маңыздырақ? «Құндылықтар спектрі» әдісімен оқушылар таңдаған ұяшығына стикер жапсырады. <table border="1" data-bbox="422 1010 1217 1088"> <tr> <td>Адамгершілік</td><td>Махаббат</td><td>Дәстүр</td></tr> <tr> <td></td><td></td><td></td></tr> </table>	Адамгершілік	Махаббат	Дәстүр				
Адамгершілік	Махаббат	Дәстүр						
Сабақтың соңы 10 минут	Оқушылар рефлексиясы: «Бес саусақ» әдісі 1.Бас бармақ – басты мәселе. Бүгінгі сабақта ең құнды мәселе не болды? 2.Балалы үйрек – бірлесу. Мен топта, жұпта қалай жұмыс жасадым? Кімге көмек көрсеттім, кімнен көмек алдым? 3.Ортан терек – ойлану. Мен бүгін қандай білім мен тәжірибе алдым? 4.Шылдыр шүмек – шынайылық. Сабақ маған ұнады ма? 5.Кішкентай бөбек – көңіл-күй ахуалы. Мен сабақта өзімді қалай сезіндім? Үйге өздігінен ізденуге ұсынылатын тапсырма: 1. Кейіпкерге хатты өлең арқылы жазу. 2. Авторға хат жазу. 3. «Махаббатсыз дүние бос» тақырыбына эссе жазу.	 «Бес саусақ» әдісі арқылы						

ТОЙЫМБЕКОВА Ж.Б.

«Өрлеу» БАҰО» АҚФ Қарағанды облысы
бойынша ПҚБАИ аға оқытушы

КУЗЕНБАЕВА Г.К.

С.Мұқамеджанов атындағы ЖОББМ КММ
Қазақ әдебиеті мұғалімі

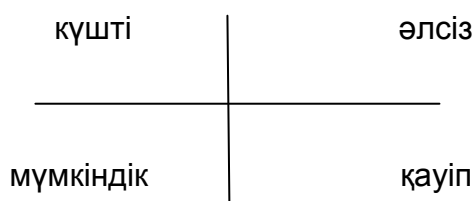
ҚАЗАҚ ӘДЕБИЕТІ ПӘНІНЕН ҚЫСҚА МЕРЗІМДІ САБАҚ ЖОСПАРЫ

Сабақ тақырыбы	Б.Майлин «Шұғаның белгісі» хикаяты
Осы сабақта қол жеткізілетін оқу мақсаттары (оқу бағдарламасына сәйкес)	9.3.4.1 әдеби шығарманы қазақ әдебиеті мен әлем әдебиеті үлгілерімен салыстыра талдап, шағын сын мақала жазу
Сабақ мақсаты	1. Әдеби шығармадағы көтерілген мәселені анықтайды 2. «Шұғаның белгісі» хикаятын қазақ әдебиеті мен әлем әдебиеті үлгілерімен салыстыра талдайды 3. Әдеби шығармаға өзіндік көзқарас таныта отырып, шағын сын мақала жазады
Бағалау критерийі	- Б.Майлиннің «Шұғаның белгісі» хикаятында көтерілген мәселені анықтайды; - хикаятты қазақ әдебиеті мен әлем әдебиеті үлгілерімен салыстырады; - әдеби шығарма негізінде шағын сын мақала жазады
Тілдік мақсаттар	Оқушылар орындай алады: шығармадағы көтерілген мәселені анықтай алады, шығарманы қазақ әдебиеті және әлем әдебиеті үлгілерімен салыстырады, өзара талдайды, шағын сын мақала жазады. Пөнге қатысты сөздік қор мен терминдер: хикаят, әлем әдебиеті, сын мақала, екіоқты, ежіл-қожыл, желпен, обашық Диалог пен жазу үшін қолданылатын тіркестер: Шұға десе Шұға еді-ау!, әйелдердің бас бостандығы, ескі салт-дәстүрлер, адал махаббат Талқылауға арналған сұрақтар: - Қыз бен жігіт арасындағы шынайы махаббаттың өміршеңдігін қалай бағалар едіңіз? - Шұға мен Абдрахманның қосыла алмауына қандай әлеуметтік жағдайлар себеп болды? - Қазіргі қоғамда әлеуметтік әділетсіздік, теңсіздіктер бар ма?
Құндылықтарға баулу	«Мәңгілік ел» идеясы құндылықтары: зайырлы қоғам және жоғары руханият - мәдениеттің ұлттық жүйесін табысты дамытуға; - әлемдік қауымдастықта рухани әлем мен келісімді түсінуге; - шығармашылық және сын тұрғысынан ойлауға; - өзгелердің мәдениетіне және көзқарастарына құрметпен қарауға баулу.
Пәнаралық байланыс	«Шұғаның белгісі» хикаятын әлем әдебиеті үлгілерімен салыстыру мақсатында орыс әдебиеті пәнімен, аудиожазбадан

	шығарма үзіндісін тыңдау үшін информатика пәнімен байланыстырады.	
Алдыңғы білім	Б.Майлиннің өмірі мен шығармашылығы туралы, «Шұғаның белгісі» хикаятының мазмұнын біледі.	
Сабақ барысы		
Сабақтың жоспарланған кезеңдері	Сабақта жоспарланған жаттығу түрлері	Ресурстар
Сабақтың басы 8 минут	«Шаңырақ» жаттығуы арқылы жақсы көңіл-күй орнату Топқа бөлу: Өлең жолдары арқылы 1. Махаббатсыз дүние бос Хайуанға оны қосыңдар 2. Үкілі кәмшат, бүрмелі көйлек, Тұрғандай өзі қимылсыз билеп 3. О, махаббат, сен әлі тірі ме едің? Тірі болсаң, мен де енді тірілемін. Ширату жаттығуы «Конверт сұрақ» әдісі арқылы орындалады. Оқушылар өз аттарына жазылған почта жәшігіндегі конверттерді алып, онда жазылған сұрақтарға жауап беру арқылы алдыңғы сабақта алған білімдерін еске түсіреді және жаңа сабақтың тақырыбымен байланыс орнатылады. Сұрақтар: - «Шұғаның белгісі» хикаятында екі жастың махаббат хикаясы туралы әңгіме неден басталады? - Шығармадағы Абдрахман бейнесі сізге қандай әсер қалдырды? - Махаббат дастаны қалай аяқталады? - Қазақ әдебиеті және әлем әдебиетінен осыған ұқсас тағы қандай шығармаларды білесіз? Оқушыларға сабақ тақырыбы мен мақсаты таныстырылады Сабақ тақырыбы: Б.Майлин «Шұғаның белгісі» хикаяты Сабақ мақсаты: әдеби шығармадағы көтерілген мәселені анықтайды; «Шұғаның белгісі» хикаятын қазақ әдебиеті мен әлем әдебиеті үлгілерімен салыстыра талдайды; әдеби шығармаға өзіндік көзқарас таныта отырып, шағын сын мақала жазады.	Топқа бөлу: Өлең жолдары арқылы «Конверт сұрақ» әдісі «Қазақ әдебиеті» жалпы білім беретін мектептің 9-сыныбына арналған оқулық/ С.Ч.Тұрсынғалиева, Р.Зайкенова, Г.Д.Рыскелдиева/ «Арман ПВ» баспасы 198-207 бет
Сабақтың ортасы 25 минут	ТЖ. 1-тапсырмада Б.Майлиннің «Шұғаның белгісі» хикаятында көтерілген мәселені төмендегі графикалық органайзерлер арқылы анықтайды А) «Дара диаграмма» әдісі Б.Майлиннің «Шұғаның белгісі» шыға	11-күн 1-сабақ 1-үлестірмелі материал «Дара

Ә) «КӨМҚ» әдісі арқылы

Б) «Балық қаңқасы» әдісі арқылы

Бағалау критерийі:

- Б.Майлиннің «Шұғаның белгісі» хикаятында көтерілген мәселені анықтайды;

Дескриптор:

- «Балық қаңқасы» әдісі арқылы шығарманың көтерген мәселесін анықтайды
- «КӨМҚ» әдісі арқылы шығарманың көтерген мәселесін анықтайды
- «Дара диаграмма» әдісі арқылы шығарманың көтерген мәселесін анықтайды

ҚБ. Түсінгендерін білу мақсатында «Бағдаршам» әдісі арқылы кері байланыс жасайды

ТЖ. 2-тапсырмада Әлем әдебиеті үлгілерінен бейнежазба үзінділері көрсетіледі.

<https://www.youtube.com/watch?v=ZJCCep3DG-Q>

<https://www.youtube.com/watch?v=7e3IFq3BVIA>

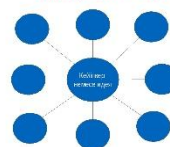
<https://www.youtube.com/watch?v=DWJ4ZqOKN3Y>

«Шұғаның белгісі» хикаятын қазақ әдебиеті және әлем әдебиеті үлгілерімен төмендегі графикалық орғанайзерлер арқылы салыстырады

А) «Т кестесі» әдісі арқылы Б.Майлиннің «шұғаның белгісі» шығармасын М.Дулатовтың «Бақытсыз Жамал» романымен салыстырады

диаграмма» әдісі

«Дара диаграмма» әдісі

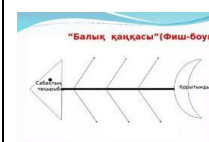

«КӨМҚ» әдісі

SWOT-талдау

S — strengths — **МЫҚТЫ ЖАҒЫ**
W — weaknesses — **ӘЛСІЗ ЖАҒЫ**
O — opportunities — **МҮМКІНДІКТЕР**
T — threats — **ҚАУІП-ҚАТЕРЛЕР**

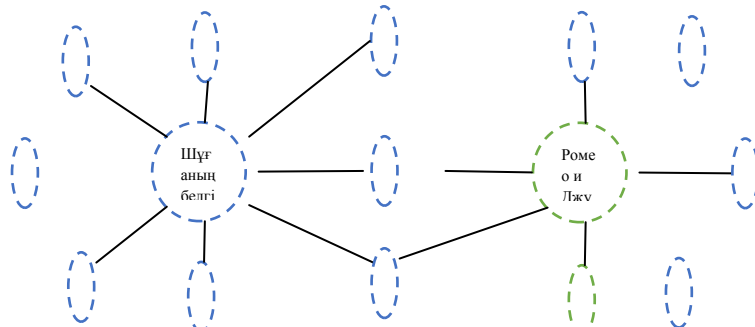
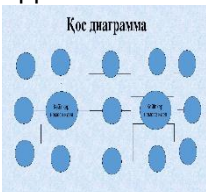
«Балық қаңқасы» әдісі

«Бағдаршам» әдісі

ақпараттар

Б.Майлин «Шұғаның белгісі»		М.Дулатов «Бақытсыз Жамал»		бұрышы
Тақырыбы				Бейнежазба
Идеясы				
Тілі				
Ә) «Шығарма кестесі» әдісі арқылы Б.Майлиннің «Шұғаның белгісі» шығармасын Н.М.Карамзиннің «Бедная Лиза» повесімен салыстырады				Т кестесі
Шығарма атауы	Тақырып ұқсастығы	Сюжет ұқсастығы	Көркемдік ерекшелігі	11-күн 1-сабақ 1-үлестірмелі материал «Шығарма кестесі» әдісі
Б.Майлин «Шұғаның белгісі» хикаяты				
Карамзин «Бедная Лиза» повесті				
Б) «Қос диаграмма» әдісі арқылы Б.Майлиннің «Шұғаның белгісі» шығармасын У.Шекспирдің «Ромео мен Джульетта» трагедиясымен салыстырады				«Қос диаграмма» әдісі
Бағалау критерийі: - «Шұғаның белгісі» хикаятын қазақ әдебиеті мен әлем әдебиеті үлгілерімен салыстырады.				
Дескриптор: - шығармалардың тақырып ұқсастығын айқындайды - шығармалардың сюжет ұқсастығын салыстырады - шығармалардың көркемдік ерекшелігін түсіндіреді				
ҚБ. Топтардың жұмысына баға беру мақсатында «Екі жұлдыз, бір тілек» әдісі арқылы кері байланыс жасайды.				

	Ж. 3-тапсырмада оқушылар Б.Майлиннің «Шұғаның белгісі» шығармасы негізінде шағын сын мақала жазады. Оқушы шағын сын мақала жазу үшін екі тақырыптың бірін таңдайды: 1. Сіз автор болсаңыз шығарманы қалай аяқтар едіңіз? 2. Бейімбет Майлин «Шұғаның белгісі» шығармасы арқылы не айтқысы келді? Хикаятты оқи отырып қандай ой түйдіңіз? А) Тірек сөздерді (Шұға десе Шұға еді-ау!, әйелдердің бас бостандығы, ескі салт-дәстүрлер, адал махаббат) пайдаланып шағын сын мақала жазады. Ә) Талқылауға арналған сұрақтарды пайдалана отырып, шағын сын мақала жазады. 1.Қыз бен жігіт арасындағы шынайы махаббаттың өміршеңдігін қалай бағалар едіңіз? 2. Шұға мен Абдрахманның қосыла алмауына қандай әлеуметтік жағдайлар себеп болды? 3.Қазіргі қоғамда әлеуметтік әділетсіздік, теңсіздіктер бар ма? Б) Әдеби шығарма бойынша ешкімнің көмегінсіз шағын сын мақала жазады. Бағалау критерийі: - әдеби шығарма негізінде шағын сын мақала жазады - Дескриптор: - шығарма туралы өз сыни пікірін білдіреді - пікірді мысалмен дәлелдейді - қорытып, қайта ұсынады ҚБ. Оқушылардың бойында оқуға және нәтижеге қол жеткізуге деген ынтасын ояту, бағыт-бағдар көрсету мақсатында «Жазбаша кері байланыс» жасалады.	«Екі жұлдыз, бір тілек» әдісі Екі жұлдыз, бір тілек С.Мирсейітов а «Оқыту ізденіс ретінде және ізденіс оқыту ретінде». - Қарағанды, 2011ж
Сабақтың соңы 8 минут	Оқушылар рефлексиясы: «Аяқталмаған сөйлемдер» әдісі 1. Бүгін менбілдім 2.қызықты болды 3.екенін түсіндім 4. Мен ендібілемін 5. Менсезіндім 6.мені таң қалдырды 7. Сабақ менің өмірімеберді Мұғалім рефлексиясы: Бүгінгі сабақ бойынша ұтымды болған тұстарын, оқушылардың белсенділігі туралы, болашақта қандай мәселелерді назарда ұстау керектігі туралы қорытынды жасайды.	«Аяқталмаған сөйлемдер» әдісі Әлімов «Оқытудағы интербелсенді әдіс-тәсілдер» Астан 2014 78- бет

	Өздігінен ізденуге негізделген тапсырмалар: 1. Шығармалар сюжетіне байланысты сурет салу 2. «Шұғаның белгісі» хикаятымен тақырыптас қазақ және әлем әдебиетінен шығармалар тізімін жасау 3. Шынайы махаббат туралы 5 жолды өлең құрастыру	
--	--	--

ТОЙЫМБЕКОВА Ж.Б.

«Өрлеу» БАҰО» АҚФ Қарағанды облысы бойынша ПҚБАИ аға оқытушы

СМАГУЛ А.Ж.

Шет ауданы, Сәкен ЖОББМ

Қазақ әдебиеті пәні мұғалімі

ҚАЗАҚ ӘДЕБИЕТІ ПӘНІНЕН ҚЫСҚА МЕРЗІМДІ САБАҚ ЖОСПАРЫ

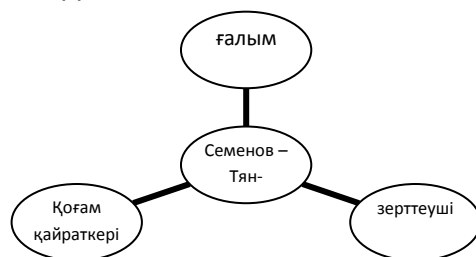
Ұзақ мерзімді жоспар тарауы: 9-бөлім. Табиғи ресурстарды тиімді пайдалану. Пунктуация Мектеп: Сәкен жалпы орта білім беру мектебі Мұғалімнің аты-жөні: Смагул Асем Жарылгапқызы Сынып: 9		
	Қатысқандар:	Қатыспағандар:
Сабақ тақырыбы	Табиғи ресурстар – ел байлығы	
Осы сабақта қол жеткізілетін оқу мақсаттары (оқу бағдарламасына сәйкес)	9.2.7.1 ғаламтор, энциклопедия, газет-журналдар, оқулықтар, ғылыми еңбектерден алынған деректерді дәлел ретінде қолдану, авторына сілтеме жасау 9.3.6.1 жазба жұмысын абзацтар мен бөліктерге бөлу, ойын дұрыс жүйелеп, логикалық түзетулер енгізу, редакциялау	
Сабақ мақсаты	1. Оқулықтан алынған деректерді дәлел ретінде қолданып, авторына сілтеме жасайды; 2. Жазба жұмысын абзацтар мен бөліктерге бөледі; 3. Мәтінге логикалық түзетулер енгізеді, редакциялайды;	
Бағалау критерийі	- «Табиғи ресурстар – ел байлығы» мәтіндерінен алынған деректерді дәлел ретінде қолданып, авторына сілтеме жасайды; - Жазба жұмысын абзацтар мен бөліктерге бөледі; - мәтінге логикалық түзетулер енгізеді, редакциялайды;	
Тілдік мақсаттар	Оқушылар орындай алады: мәтінді оқиды, авторына сілтеме жасайды, мәтінге логикалық түзетулер енгізіп редакциялайды Пәнге қатысты сөздік қор мен терминдер: литосфера, гидросфера, атмосфера, кендер, қорлар, табиғи газ, шикізат Мәтін жазуға пайдалы тіркестер: сарқылатын ресурстар, минералдық қорлар, табиғи газ, кен орындары Талқылауға арналған сұрақтар: - Табиғи ресурстардың түрлерін атаңыз?	

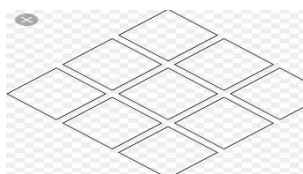
	- Сарқылатын ресурстар тобына қандай ресурстар жатады? - Сарқылмайтын ресурстар тобын жіктеңіз? - Тыныс белгілердің түрлері, атқаратын қызметі?	
Құндылықтарға баулу	«Мәңгілік Ел» жалпыұлттық идеясының құндылықтары: жалпыға ортақ еңбек қоғамы - Қазақстандық патриотизм және азаматтық жауапкершілікке; - ынтымақтастық, еңбек және шығармашылыққа; - ашықтық пен өмір бойы оқып үйренуге баулу;	
Пәнаралық байланыс	Табиғи ресурстардың түрлерін анықтау үшін география пәнімен, сарқылмайтын ресурстарды ажырату мақсатында биология пәнімен, ақын-жазушылардың дәйексөздерімен, өлеңдерімен түйіндеу мақсатында әдебиет пәнімен байланыстырылады;	
Алдыңғы білім	Оқушылар бүгінгі күнге дейін табиғи ресурстардың түрлері мен пайдалы қасиеттерімен танысады.	
Сабақ барысы		
Сабақтың жоспарланған кезеңдері	Сабақта жоспарланған жаттығу түрлері	Ресурстар
Сабақтың басы 8 минут	Ұйымдастыру кезеңі. Оқушылармен сәлемдесу. Психологиялық ахуал. Мақсаты: тұлғаралық қарым-қатынас орнату, алдыңғы білімді еске түсіру. Орындалуы: оқушылар шеңберге тұрып, өткен сабақтағы сарқылатын ресурстардың қасиеттерін өз бойларындағы ерекшеліктерімен байланыстырып айтады. Мысалы: Мен – алтынмын, себебі... Топқа біріктіру: Сарқылатын ресурстардың түсіне қарай топқа бөлінеді және сол ресурстардың қасиетіне қарай топтың атын анықтайды. Ширатығу жаттығу: «1 минут» әдісі арқылы алдыңғы білімге сұрақ қою арқылы кері байланыс жасайды. Сандықшадан сұрақтар алып, сол бойынша 1 минут сөйлейді. Бұған дейінгі білімдерін жаңа біліммен байланыстырады. Сұрақтар: - Табиғи ресурстардың түрлерін атаңыз? - Сарқылатын ресурстар тобына қандай ресурстар жатады? - Сарқылмайтын ресурстарды жіктеңіз? <i>Оқушыларға сабақтың тақырыбы мен мақсаты таныстырылады</i> Сабақтың тақырыбы: «Табиғи ресурстар – ел байлығы» Сабақтың мақсаты: оқулықтан алынған деректерді дәлел ретінде қолданып, авторына сілтеме жасайды; мәтіндегі абзацтарды	Түрлі-түсті қағаздар арқылы топқа бөлінеді. «Сандықша»

	бөліктерге бөлу; мәтінге логикалық түзетулер енгізеді, редакциялайды; Оқылым алды тапсырмасы СЖ. 1-тапсырма - Осы мәтінде кездестіремін деген 5 сөзді атаңыз (табиғи қорлар, өсімдік, алтын, көмір, мұнай) «Тақырыпты оқығанда не туралы ойладыңыз?» - Қазақстанда жойылу қаупі бар сарқылатын ресурстар бар ма? - Қазақстанның қай өңірінде табиғи ресурстар көп кездеседі. ҚБ. «Бағдаршам» әдісі арқылы оқушылар өзін-өзі бағалайды, тақырып бойынша қанша сөзді анықтай алғанына кері байланыс жасайды.	«Бағдаршам» әдісі 															
Сабақтың ортасы 27 минут	Оқылым кезі тапсырмасы СЖ. 2-тапсырма А) «Сканер» әдісі арқылы мәтінді сканерлеп, егжей-тегжейлі оқиды, негізгі ойын түсіндіреді; Ә) «Қос жазба күнделігі» әдісі бойынша мәтіннің авторына сілтеме жасайды. <table><tr><th>Мәтіннен үзінді</th><th>Авторына сілтеме</th></tr><tr><td>1-мәтін. Табиғи қорлар-табиғи ортаның материалдық мұқтажын қамтамасыз ету үшін, өндірісте пайдалынатын бөлігі.</td><td rowspan="4">Семенов – Тянь – Шанский Ресей географы, статист, қоғам және мемлекет қайраткері. Санкт – Петербург ғылым академиясының мүшесі.</td></tr><tr><td>2-мәтін.</td></tr><tr><td>3-мәтін.</td></tr><tr><td>4-мәтін.</td></tr></table> Оқылым соңы тапсырмасы ТЖ. 3-тапсырма А) «Хронологиялық кесте» әдісі арқылы, автор туралы мәлімет жазып, зерттеушілік әрекет жасайды. <table><tr><th>Жылы</th><th>Оқиға</th></tr><tr><td>1827 жыл</td><td>Қазіргі РФ, Липецк обл, Чаплыгин ауданында дүниеге келген.</td></tr><tr><td>1873-1914 жылдар</td><td>Орыс география қоғамының вице төрағасы.</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	Мәтіннен үзінді	Авторына сілтеме	1-мәтін. Табиғи қорлар-табиғи ортаның материалдық мұқтажын қамтамасыз ету үшін, өндірісте пайдалынатын бөлігі.	Семенов – Тянь – Шанский Ресей географы, статист, қоғам және мемлекет қайраткері. Санкт – Петербург ғылым академиясының мүшесі.	2-мәтін.	3-мәтін.	4-мәтін.	Жылы	Оқиға	1827 жыл	Қазіргі РФ, Липецк обл, Чаплыгин ауданында дүниеге келген.	1873-1914 жылдар	Орыс география қоғамының вице төрағасы.			«Табиғи ресурстар – ел байлығы» https://kk.m.wikipedia.org/wiki/%D0%A2%D0%B0%D0%B1%D0%B8%D2%93%D0%B8_%D2%9B%D0%BE%D1%80%D0%BB%D0%B0%D1%80 www.okulyk-edu.kz Жалпы білім беретін мектептің 9-сыныбына арналған Қазақ тілі оқулығы. Ермекова Т.Н. Бертілеуова К.Ә. Астана, «Арман ПВ» баспасы. 2019 жыл. 175-бет. Қ. Бітібаева «Әдебиетті оқыту»
Мәтіннен үзінді	Авторына сілтеме																
1-мәтін. Табиғи қорлар-табиғи ортаның материалдық мұқтажын қамтамасыз ету үшін, өндірісте пайдалынатын бөлігі.	Семенов – Тянь – Шанский Ресей географы, статист, қоғам және мемлекет қайраткері. Санкт – Петербург ғылым академиясының мүшесі.																
2-мәтін.																	
3-мәтін.																	
4-мәтін.																	
Жылы	Оқиға																
1827 жыл	Қазіргі РФ, Липецк обл, Чаплыгин ауданында дүниеге келген.																
1873-1914 жылдар	Орыс география қоғамының вице төрағасы.																

Ә) «Дара диаграмма» әдісі арқылы автордың тұлғасына, қоғамдағы алатын орнына талдау жасайды.

В) «Ромбтық жіктелім» әдісі арқылы автордың зерттеу еңбектерін маңыздылығына қарай орналастырады.

Бағалау критерийі:

- «Табиғи ресурстар – ел байлығы» мәтінінен алынған деректерді дәлел ретінде қолданып, авторына сілтеме жасайды;

Дескриптор:

- мәтінді сканерлеп оқиды, негізгі ойын түсіндіреді;
- мәтіннің авторына сілтеме жасайды;
- автор туралы мәліметтер ұсынады;
- зерттеушілік әрекет жасайды.

ҚБ. «Екі жұлдыз, бір тілек» әдісі арқылы шағын топ мүшелері бірін бірі өзара бағалайды, оқушылар дескрипторға сүйене отырып, топтық жұмыстағы екі сәтті жұмысты анықтайды және бағыт береді.

Жазылым тапсырмасы

Ж. 4-тапсырма «Менің өлкемнің табиғи ресурстары» тақырыбында әңгіме жазады.

Әңгіме жазудың алгоритмі:

1. Сюжеттік жоспарға шимай жоспар құрыңыз.
2. Әңгіме жазуда ойыңызға алғаш келген оқиға мен кейіпкерлерді жазыңыз.
3. Әңгіменің композициялық құрылысына қарай реттік нөмірін қойыңыз.
4. Реттік нөмірге қарай әңгімеңізді

әдістемесі мен технологиясы», 2003 жыл.

«Екі жұлдыз, бір тілек»

жазыңыз.

5. Тексеру парағы бойынша тексеріңіз.
ҚБ. «Өзара бағалау парағы» арқылы оқушылар бір-бірінің әңгімелерін бағалайды.

Өзара бағалау парағы (оқушы-оқушы)
Шығармашылық жазылым

Оқушының аты-жөні: _____
Бағалаушы оқушының аты-жөні: _____
Сыныбы: _____ Күні: _____

КРИТЕРИЙЛЕР	ИЯ	ЖОК
☐ Жазылым шығармашылық мінез танытады;		
☐ Жұмыс жанрға сай жазылған;		
☐ Оқиғалар құрылымы жақсы берілген;		
☐ Кейіпкерлер мен сюжет жаңыл суреттеледі;		
☐ Әдеби керексіндегіш құралдар орынды қолданылған;		
☐ Оқарманың түсінуіне келергі келтірмейтін грамматикалық қателер жіберілген.		

ҰСЫНЫСТАР

1-қадам. ЖЖ. «Менің өлкемнің табиғи ресурстары» мәтіні негізінде жазылған **әңгімені** абзацтармен бөліктерге бөлу.
- Мәтін неше бөліктен тұратынын анықтайды;
- Әр бөлігіндегі негізгі ойды тауып, бір сөйлеммен жазады;
Тақырыптық бөлім
Қолдаушы бөлім.....
Қорытынды бөлім

2-қадам. ЖЖ. Оқиға желісін анықтап алғаннан кейін мәтінді өзара бақылау парағы арқылы редакциялайды.
Өзара редакциялауды бақылау парағы
Автордың есімі:
Әріптесінің есімі:
Күні:

Өзара түзету			
	Бақылау парағының тармақтары	Барлық жолдарды толтырғаннан кейін осы жерге белгі қою	Түсініктер мен ұсыныстар
Пунктуация			
Бас әріптер			
Грамматика			
Орфография			

Бағалау критерийі:

- жазылым жұмысын (әңгіме) абзацтармен бөліктерге бөледі, түзетулер енгізу арқылы редакциялайды.

Дескриптор:

- жазба жұмысын абзацтарға бөледі;
- оқиғаға өз көзқарасын білдіреді;

Өлімов А.Қ
«Оқытудағы
итербелсенді әдіс-
тәсілдер»

Үлестірмелі
материалдар
10-күн, 7- үлестірмелі

	- өзара редакциялау жұмысын жүргізеді. ҚБ. «Стикердегі хат» әдісі арқылы оқушылар дескрипторға сай жазба жұмысына ауызша баға береді. Сенде аз да болса ілгерілеу бар, егер үздіктердің қатарында болғыңыз келсе, өз көзқарасыңызға қатысты қателіктеріңіз туралы ойлану қажет.	материал «Стикердегі хат»
Сабақтың соңы 7 минут	Оқушылар рефлексиясы: Оқушылар нені біліп, нені үйреніп, қандай бағытта жұмыс жүргізу керектігін анықтау мақсатында «Ақылдының алты қалпағы» әдісі арқылы өз пікірлерін білдіреді. «Ақ қалпақ» – эмоциясыз, таза ойлау, дұрыс ойлау. Бүгінгі сабақтың сәтті жақтарын фактілермен айтады. «Қара қалпақ» – қарама - қайшы. Ненің қиын, түсініксіз, мәселе тудыратын, негативті екенін анықтайды.. «Жасыл қалпақ» – бұл шығармашылық ойлау қалпағы. Жақсы идеялар айтады. «Көк қалпақ» – ойлау үдерісін басқару үшін қолданылады. Бұл философиялық, пысықтау қалпағы. Олар соңғы сөзді айтады. Мұғалім рефлексиясы: оқушылардың сабақта жасаған жұмыстарын талдап, ой-пікірін айтып қорытындылайды. Сабаққа белсене қатысқан оқушыларды мадақтап, әлі де жетілдіретін тұстарын айтады. Өздігінен ізденуге бағытталған тапсырмалар: - «Табиғи ресурстар – ел байлығы» тақырыбында 5 беттік слайд жасау. - Қазақстандағы жойылу қаупі бар сарқылатын ресурстар туралы 3 мәлімет жинау. - «Біз табиғи қорлардың сақшысымыз» тақырыбында жарнама жасау.	«Ақылдының алты қалпағы»

ТУСУПОВА Е.М.
КГУ «ОСШ №1 г.Балхаш»
Учитель алгебры

КРАТКОСРОЧНЫЙ ПЛАН ПО ГЕОМЕТРИИ

Цели обучения, достигаемые на этом уроке (Ссылка на учебный план)	10.1.3.9. Уметь решать простейшие тригонометрические неравенства
Цель урока	Все: демонстрировать знание формул решения простейших тригонометрических неравенств Большинство: решать тригонометрические неравенства, приводимые к простейшим Некоторые: применять преобразования при решении сложных тригонометрических неравенств
Критерии оценивания	Учащийся: - решает простейшие тригонометрические неравенства; - решает тригонометрические неравенства, приводимые к простейшим; - применяет тригонометрические преобразования при решении сложных тригонометрических неравенств
Языковые задачи	Учащиеся будут: - пояснять выбор формулы при решении тригонометрических неравенств; - комментировать решение тригонометрических неравенств Предметная лексика и терминология: Синус, косинус, тангенс, котангенс угла, единичный круг, арксинус, арккосинус, арктангенс, арккотангенс. Сочетания, используемые для диалога и письма: Синус, косинус, тангенс, котангенс принимает значения ...;
Воспитание ценностей	Проявление взаимопонимания, поддержки, терпимости через работу в парах, группах, само и взаимооценивание.
Межпредметная связь	
Предыдущие знания	Навыки решения тригонометрических уравнений.

Ход урока		
Запланированные этапы урока	Виды упражнений, запланированных на урок:	Ресурсы
Начало урока	Оргмомент Приветствие учащихся, позитивный настрой «Круг радости»: повернитесь к соседу, пожелайте ему всего хорошего на сегодняшний день и пожмите руку. Учитель предлагает учащимся разбиться на группы. Учащиеся объединяются на 4 группы с помощью	Учебник 10 класс А.Н.Шыныбеков Д.А.Шыныбеков Р.Н.Жумабаев

	карточек синус, косинус, тангенс и котангенс. Актуализация знаний Учитель организует проверку знаний полученных на предыдущих уроках, используя стратегию «Горячий стул» Задание 1. По вопросам из домашнего задания о тригонометрической функции одному из учащихся одной группы задаются вопросы, в случае неответа отвечает задающий (вопросы на знание формул, о формулах решения тригонометрических уравнений, о обратной тригонометрической функции). Индивидуальная работа. Вопросы учителя: 1. Дайте определение единичной окружности Единичной окружностью называется окружность с радиусом единица. 2. Дайте определение линии синуса; Отрезок $[-1; 1]$ оси ординат - называют линией синуса; 3. Дайте определение линии косинуса; Ось абсцисс называют линией косинуса; 4. Дайте определение линии тангенса; Касательную к единичной окружности в точке $(1;0)$ называют линией тангенса 5. Дайте определение линии котангенса; Касательную к единичной окружности в точке $(1;0)$ называют линией тангенса; ФО: Устные комментарий учащихся друг другу.	Карточки синус, косинус, тангенс и котангенс Слайд 1
Середина урока	Целеполагание На доске записаны простейшие виды тригонометрических неравенств. Учитель предлагает учащимся определить цель урока. Выслушивает цель одной группы и дополнения других групп. Задание 2. Решите неравенства, опираясь на алгоритм решения. Групповая работа. На каждую группу учитель предлагает решение простейших тригонометрических неравенств вида $\sin x \leq a$, $\cos x > a$, $\tan x \geq a$, $\cot x < a$ рассмотреть на конкретных примерах с помощью единичной окружности или графика тригонометрической функции: (группам учащихся дается алгоритм решения неравенства) 1. $\sin x \leq \frac{\sqrt{2}}{2}$ Ход решения данного неравенства: 1. Для начала определим $\frac{\sqrt{2}}{2} \approx 0,7$ 2. На Оу отмечаем значение и соответствующие	Слайд 2 Алгоритм решения неравенства

	точки на окружности; 3.Выделяем нижнюю часть окружности (обход совершаем против часовой стрелки). 4. Подписываем полученные точки. Обязательно учитываем, что начало дуги – меньшее значение. $x \in \left[-\frac{5\pi}{4} + 2\pi k; \frac{\pi}{4} + 2\pi k \right]$ 5.Записываем ответ: 2. $\cos x \geq \frac{\sqrt{2}}{2}$; Ход решения данного неравенства: 1.Для начала определим $\frac{\sqrt{2}}{2} \approx 0,7$ 2.На Оу отмечаем значение и соответствующие точки пересечения прямой $y = \frac{\sqrt{2}}{2}$ с графиком функции 3.Выделяем часть графика расположенную выше прямой 4.Подписываем полученные точки. Обязательно учитываем, что начало идет слева направо $x \in \left[-\frac{5\pi}{4} + 2\pi k; \frac{\pi}{4} + 2\pi k \right]$ 5.Записываем ответ: 3. $\text{tg } x \leq \sqrt{3}$; 4. $\text{ctg } x \geq 1$. После выполнения работы, наблюдения учителя за ходом решения неравенств каждой группой, учитель предлагает ознакомиться с стр.96 учебника и ответить на вопрос: - какую формулу применила группа при решении своего тригонометрического неравенства? Учащиеся делают выводы и записывают формулы в тетрадь. ФО: Самооценивание по стратегии «Большой палец». Закрепление изученного материала Задание 3. Решите неравенства №№ 3.65, 3.66. Работая в парах, определяют отличие в решении предыдущих неравенств с неравенствами из учебника. Учитель заслушивает ответы учащихся. Далее ученики работают по стратегии «Посол». Каждая группа решает неравенство по уровням А, В, С и после выполнения работы 1 ученик из группы переходит в другую группу с решением своего неравенства, поясняя решения и отвечая на вопросы учащихся других групп (если они есть)	Учебник 10 класс А.Н.Шыныбеков Д.А.Шыныбеков Р.Н.Жумабаев Учебник 10 класс А.Н.Шыныбеков Д.А.Шыныбеков
--	--	--

Уровень А

$$а) 2 \cos x - 1 \geq 0$$

$$б) \sin x - \frac{\sqrt{2}}{2} < 0$$

Критерий	Дескрипторы
решает простейшие тригонометрические неравенства;	-приводит к простейшему тригонометрическому неравенству
	-применяет формулу для $\cos x > a$, $\sin x < 0$
	-записывает ответ, учитывая знак неравенства

ФО: оценивание учителем, взаимооценивание

Уровень В

$$а) \sin \frac{x}{2} < -\frac{\sqrt{3}}{2}$$

$$б) 2 \cos \frac{x}{3} > 1$$

Критерий	Дескрипторы
решает тригонометрические неравенства, приводимые к простейшим;	-приводит неравенство к неравенству с новой переменной, выполнив замену
	-применет формулу для решения $\sin x \leq a$ $\cos x > a$
	-записывает ответ решения с учетом знака неравенства
	-выполняет возвращение к заданной переменной
	-находит x , умножив обе части неравенства на 2
	- записывает ответ

ФО: оценивание учителем, взаимооценивание

Уровень С

$$а) \sin\left(\frac{\pi}{4} + \frac{x}{2}\right) < \frac{1}{\sqrt{2}}$$

$$б) \cos\left(2x + \frac{\pi}{8}\right) < -\frac{\sqrt{3}}{2}$$

Р.Н.Жумабаев

Слайд 3

Учебник 10
класс
А.Н.Шыныбеков
Д.А.Шыныбеков
Р.Н.Жумабаев

Слайд 4

	<table><tr><td>Критерий</td><td>Дескрипторы</td></tr><tr><td rowspan="6">применяет тригонометрические преобразования при решении сложных тригонометрических неравенств</td><td>-приводит неравенство к неравенству с новой переменной, выполнив замену</td></tr><tr><td>-применет формулу для решения $\sin x \leq a$ $\cos x < a$</td></tr><tr><td>-записывает ответ решения с учетом знака неравенства</td></tr><tr><td>-выполняет возвращение к заданной переменной</td></tr><tr><td>-находит x, перенеся $\pi/4$ в обе части неравенства и потом умножив обе части неравенства на 2</td></tr><tr><td>-записывает ответ</td></tr></table> ФО: наблюдение, опрос, оценивание учителем, взаимооценивание, аплодисменты.	Критерий	Дескрипторы	применяет тригонометрические преобразования при решении сложных тригонометрических неравенств	-приводит неравенство к неравенству с новой переменной, выполнив замену	-применет формулу для решения $\sin x \leq a$ $\cos x < a$	-записывает ответ решения с учетом знака неравенства	-выполняет возвращение к заданной переменной	-находит x , перенеся $\pi/4$ в обе части неравенства и потом умножив обе части неравенства на 2	-записывает ответ	Учебник 10 класс А.Н.Шыныбеков Д.А.Шыныбеков Р.Н.Жумабаев Слайд 5
Критерий	Дескрипторы										
применяет тригонометрические преобразования при решении сложных тригонометрических неравенств	-приводит неравенство к неравенству с новой переменной, выполнив замену										
	-применет формулу для решения $\sin x \leq a$ $\cos x < a$										
	-записывает ответ решения с учетом знака неравенства										
	-выполняет возвращение к заданной переменной										
	-находит x , перенеся $\pi/4$ в обе части неравенства и потом умножив обе части неравенства на 2										
	-записывает ответ										
Конец урока	Домашнее задание: № 3.67 (четные), для более продвинутых(весь) Рефлексия Для определения уровня понимания и усвоения изученного материала учитель использует стратегию «Лестница успеха». Каждый ученик на стикере пишет ответ на вопрос по пройденному материалу и размещает свой стикер на той ступени лестнице, где по его пониманию он находится (нижняя, средняя или верхняя)	Учебник 10 класс А.Н.Шыныбеков Д.А.Шыныбеков Р.Н.Жумабаев Слайд 6. «Лестница успеха»									
<table><tr><td>Дифференциация – каким способом вы хотите больше оказывать поддержку? Какие задания вы даете ученикам более способным по сравнению с другими?</td><td>Оценивание – как Вы планируете проверять уровень усвоения материала учащимися?</td><td>Охрана здоровья и соблюдение техники безопасности</td></tr><tr><td>Для достижения цели урока, учета потребности каждого ученика запланированы различные стратегии дифференцирования. Запланированная совместная работа рассчитана на учащихся разного уровня. При работе на уроке были</td><td>Для отслеживания уровня усвоения учебного материала учащимися на уроке запланировано формативное оценивание, которое поддерживает обучение. Разработаны критерии и</td><td>В плане предполагается применение активных методов обучения, смена видов деятельности, использование здоровьесберегающих технологий. Методы направлены на вовлечение обучающихся</td></tr></table>			Дифференциация – каким способом вы хотите больше оказывать поддержку? Какие задания вы даете ученикам более способным по сравнению с другими?	Оценивание – как Вы планируете проверять уровень усвоения материала учащимися?	Охрана здоровья и соблюдение техники безопасности	Для достижения цели урока, учета потребности каждого ученика запланированы различные стратегии дифференцирования. Запланированная совместная работа рассчитана на учащихся разного уровня. При работе на уроке были	Для отслеживания уровня усвоения учебного материала учащимися на уроке запланировано формативное оценивание, которое поддерживает обучение. Разработаны критерии и	В плане предполагается применение активных методов обучения, смена видов деятельности, использование здоровьесберегающих технологий. Методы направлены на вовлечение обучающихся			
Дифференциация – каким способом вы хотите больше оказывать поддержку? Какие задания вы даете ученикам более способным по сравнению с другими?	Оценивание – как Вы планируете проверять уровень усвоения материала учащимися?	Охрана здоровья и соблюдение техники безопасности									
Для достижения цели урока, учета потребности каждого ученика запланированы различные стратегии дифференцирования. Запланированная совместная работа рассчитана на учащихся разного уровня. При работе на уроке были	Для отслеживания уровня усвоения учебного материала учащимися на уроке запланировано формативное оценивание, которое поддерживает обучение. Разработаны критерии и	В плане предполагается применение активных методов обучения, смена видов деятельности, использование здоровьесберегающих технологий. Методы направлены на вовлечение обучающихся									

использованы такие способы дифференцированного обучения как: задания- (индивидуальные, разноуровневые), работа в группах; использование различных ресурсов, оценивание учебных достижений (взаимооценка по дескрипторам); диалог и поддержка, результат- (дети смогли показать результат своей работы)	дескрипторы. Ученики будут вовлечены в самооценивание и взаимооценивание. Это позволит увидеть слабые и сильные стороны своей работы, понять ошибки и учиться на них. При проверки знаний полученных на предыдущем уроке, используется метод обратной связи «Горячий стул»; при индивидуальной работе взаимооценка по дескрипторам оценивания. Рефлексию осуществили с помощью обратной связи «Лестница успеха».	в процесс обучения. Положительный эмоциональный фон урока за счет спокойной, доброжелательной обстановки.на этапе актуализации знаний – «Горячий стул», на этапе закрепления применяется стратегия «Посол». Запланирована работа в группах, парах и индивидуальная.
Рефлексия по уроку Была ли реальной и доступной цель урока или учебные цели? Все ли учащиеся достигли цели обучения? Если ученики еще не достигли цели, как вы думаете, почему? Правильно проводилась дифференциация на уроке? Эффективно ли использовали вы время во время этапов урока? Были ли отклонения от плана урока, и почему?		Используйте данный раздел урока для рефлексии. Ответьте на вопросы, которые имеют важное значение в этом столбце.

ШАХМЕТОВА Б.М.

КГУ имени Карима Мынбаева

Учитель самопознания

г. Караганда

ПЛАН УРОКА САМОПОЗНАНИЯ

Цель: раскрыть тему урока «Возможности человека» через ценность Ненасилие. Задачи: углубить знания учеников о понятии ответственность за свои мысли, слова и поступки; – развитие потребности в проявлении любви к окружающим; – воспитание веры в себя и свои возможности.	Ресурсы: (материалы, источники) 1.Самопознание: учебник для 6 кл. общеобразоват. шк./Калачева И.В., Керимбаева С.Р., Калиева Г.И - Алматы: ННПООЦ «Бөбек», 2018. 136с. 2. Самопознание: Тетрадь ученика. Для 6 кл. общеобразоват. шк./Калачева И.В., Керимбаева С.Р., Калиева Г.И - Алматы: ННПООЦ «Бөбек», 2018. 96с.
Ход урока: Орг.момент. Ознакомление с темой урока: Добрый день, ребята! Я рада видеть вас! Тема нашего урока: «Возможности человека». Позитивный настрой. Прогулка в подводное царство. Закройте глаза и сделайте несколько глубоких вдохов; расслабьте тело. Через несколько секунд мы отправляемся в путешествие на дно моря. Представьте, что вы идете по берегу моря (вдоль берега). Послушайте (прислушайтесь) к мягкому всплеску волн и крику чаек. Почувствуйте песок под босыми ногами. На расстоянии вы видите черную точку: когда она приближается, вы понимаете, что это дельфин. Он приплыл, чтобы взять вас с собой на дно моря. Это очень деликатное существо, и он терпеливо ждет вас. Медленно заберитесь к нему на спину, держитесь крепко и отправляйтесь в путь. Как замечательно плыть под водой, когда вы чувствуете себя в безопасности и удобно на спине у дельфина. Посмотрите вокруг: сколько здесь ярких красивых рыбок, скользящих как радуга туда-сюда. Опускаясь вглубь моря, смотрите, как меняется все вокруг, сколько причудливых водорослей покачивается в воде.	Примечания. Спокойная мелодия, «Мечта дельфина».

Посмотрите, какие огромные попадаются рыбы, а теперь поглядите вон туда ... это огромный осьминог. До чего забавный и увлекательный мир здесь под водой. Заметили ли вы одну вещь? Какая здесь глубокая, полная тишина. Побудьте в этом состоянии покоя. (Учитель может помолчать несколько секунд). А сейчас приготовьтесь в обратный путь наверх, в наш мир. Посмотрите, как следует вокруг. Рассмотрите еще раз все удивительные цвета и прислушайтесь к тишине. Как освежающе действует на нас такой покой. Теперь дельфин отправляется в обратный путь. Вы достигаете поверхности воды и приближаетесь к берегу. Спуститесь с дельфина, погладьте его и поблагодарите за то, что он взял вас в такое интересное путешествие. Возвратитесь в класс и вернитесь на ваше место. Через несколько секунд вы откроете глаза, но попробуйте сохранить в себе это ощущение покоя и тишины. - Кто хочет поделиться своими впечатлениями? Проверка домашнего задания. Стр 13 «Подвиг музыкантов» С.Когану. 1. Какая трагедия произошла в 1912 году в Атлантическом океане? 2. Под чьим руководством играли музыканты? 3. В чем проявился подвиг музыкантов? 4. Что придавало им силы? 5. Можно ли утверждать, что человеческие возможности очень велики? Почему вы так думаете?	Вывод: Быть человеком – это совершать нравственный подвиг, что и является проявлением величайших возможностей.
Позитивное высказывание (цитата). «Невозможно всегда быть героем, но всегда можно оставаться человеком». И.Гете. Как вы понимаете эту цитату? Согласны ли вы с этим утверждением и почему? Просто ли всегда оставаться человеком? Почему? Повторить цитату всем классом 3 раза.	Иоганн Вольфганг Гете – философ, мыслитель, естествоиспытатель, просветитель и, главное, великий и гениальный немецкий поэт.

Рассказывание истории (беседа). Притча о возможностях. Некий человек стоял и смотрел вдаль. Вдруг мимо проходил мудрец и нечаянно задел его. Извинившись, он внимательно присмотрелся к человеку и сказал ему: - У тебя есть возможность стать очень богатым и уважаемым человеком и жениться на одной из самых красивых женщин на свете! Человек порадовался такой новости и после того, как мудрец ушел, стал ждать, когда же сбудутся его пророчества. Незаметно минули сорок лет. Человек снова стоял как-то у дороги и увидел того же мудреца, спешащего куда-то мимо. Он с укором спросил его: - Как же так? Ты обещал мне успех и счастье, но в моей жизни ничего так и не случилось! Мудрец вспомнил этого человека и ответил ему: - Я же сказал, что у тебя будет возможность получить все это. Вспомни друга, который предлагал тебе начать с ним прибыльный бизнес, но ты отказался. Вспомни, как ты не стал спасать людей во время пожара, побоявшись за свою жизнь. А помнишь ту девушку в парке, к которой ты постеснялся подойти познакомиться? Ведь она могла бы стать твоей спутницей жизни.	Вопросы: 1. Что сказал Мудрец? 2. Какие возможности были у человека? 3. Воспользовался ли он ими? Почему? 4. Какие качества помогают человеку поверить в себя и расширить свои возможности? 5. Были ли случаи в вашей жизни, когда вам давалась какая-то возможность? Вы воспользовались ими?
Творческая деятельность, групповая работа. Класс делится на 2 группы (по цветам: лилии, розы). Задание: 1:Рабочая тетрадь. Прочитать текст. Завершить его. Составить перечень умений, навыков, которые помогают человеку раскрыть свои возможности (ответы детей). Задание 2. «Познай людей и самого себя» (5-7 минут) Вспомните историю о человеке, попавшем в трудную ситуацию и сумевшем справиться с ней? Разыграйте сценку.	Вывод: Если все люди будут обладать этими качествами, то на нашей Земле исчезнут войны, ссоры, насилие. Люди не будут страдать и ненавидеть друг друга. Надо всем только научиться любить этот мир, людей такими, какие они есть.

Групповое пение. Запомни это навсегда: В себя поверить важно. Не сомневайся никогда, Не бойся быть отважным! Припев: А если сомневаешься, Но сделать не решаешься, То надо же, то надо же Когда-нибудь начать! Давай! Не надо мучиться! Попробуй – и получится, А если не получится, Попробуешь опять! Припев: А если сомневаешься, Но сделать не решаешься, То надо же, то надо же Когда-нибудь начать! Давным-давно мечтаешь, но Не пробовал ни разу. Давай, решайся – решено, Берись за дело сразу! Припев: А если сомневаешься, Но сделать не решаешься, То надо же, то надо же Когда-нибудь начать!	Муз: Г. Гладков, сл: Г. Остера
Домашнее задание. 1. «Последний дюйм» Задание: Ответить на вопросы. 2. Задание 2 стр. 11-13 (р\т). Напишите рассказ о человеке, попавшем в трудную ситуацию и сумевшем справиться с ней. Нарисуйте иллюстрацию к рассказу.	Джеймс Олдридж стр. 15.
Заключительная минута урока. Прошу Вас закрыть глаза и вспомнить, что хорошего, доброго Вы запомнили из этого урока. Спасибо вам за вашу активность на уроке, за вашу искренность. До встречи на следующем занятии!	Спокойная мелодия